

stran 2

Neargumentiranim kritikam pošla sapa

stran 8

Železnice se mora modernizirati, ceste pa hitreje graditi

V petek v Gorenjskem glasu
Predstavljamo
Beljak

Temeljna banka Gorenjske

ljubljanska banka

GORENJSKA BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Krhka podpora

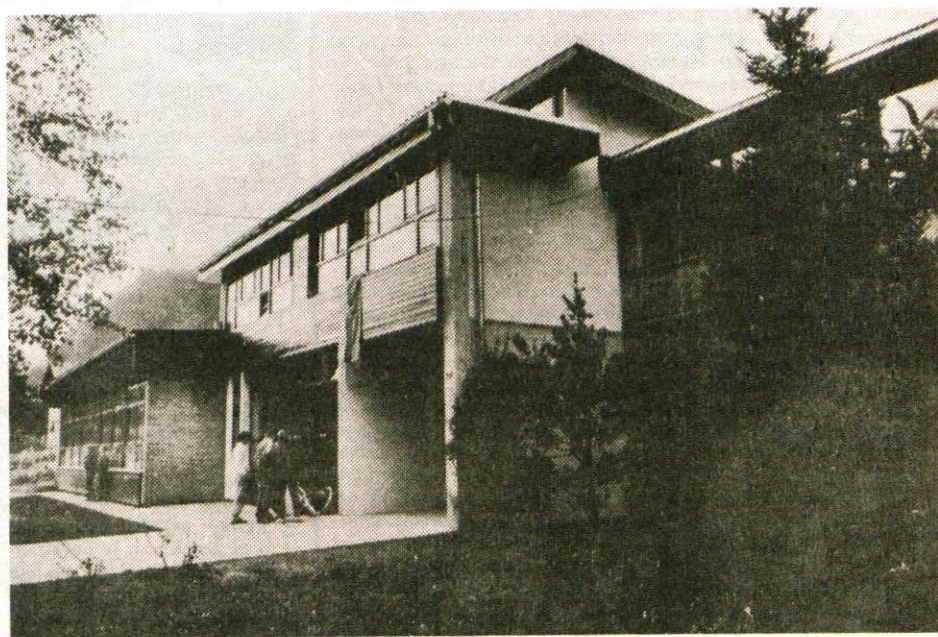
Svežen protinflacijskih ukrepov je predsednik zvezne vlade Ante Marković predstavil v zatišju viharja, ki je po Jugoslaviji pustošil ob sprejetju slovenskih ustavnih dopolnil. Dobil je načelno podporo, ki pa ni bila povsem odkritosrčna, srbska je bila namreč zavita v čudno formulacijo, da bodo ukrepe sicer podprli, čeprav sodijo, da rezultatov ne bodo dali. Kaj več v tem trenutku tudi ni bilo moč pričakovati, saj v Jugoslaviji še zdalec ni soglasja, obstajata vsaj dva, izrazito nasprotujoča si razvojna pogleda, obremenjena z ostrimi mednarodnimi spori. Tudi z največjim optimizmom več kot krhke podpore torej ni bilo moč pričakovati, saj so nekateri celo napovedovali, da bo sveženj v skupščini padel, z njim pa tudi Markovičeva vlada.

Storjen je bil korak naprej, kako dolg je, se bo izkazalo ta teden, ko bo zvezna skupščina sprejemala konkretne odločitve, kjer se utegne zatikati in kaj tudi zatakni. V mislih seveda nimamo kritičnih pripomb, ki gredo v korak s tržno usmeritvijo, kakršnih je tudi v Slo-

veniji kar nekaj, temveč kritik, ki pomenijo napad nanjo in torej predstavljajo vračanje v ortodoksni socializem, ki se mu življenjska doba nepreklicno izteka, s tem pa seveda ni rečeno, da se ne more najdlje muditi pri nas, čeprav smo svoj čas sloveli prav po tem, da smo se prvi odlepili od njega.

Kot ilustracijo lahko uporabimo klirinško menjavo, ki krepko razpihuje inflacijo, naši vladi pa doslej še ni uspelo, da bi ji na tem področju porezali peruti, čeprav je že poskušala. Če je bila nekdanja Jugoslavija navdušena nad uvedbo konvertibilne menjave s Sovjetsko zvezo, ki je naš največji zunanjetrgovinski partner, je zdaj obratno. Sovjetska zveza kot prelomnico predlaga leto 1991, pri nas pa se mnogi navdušujejo, da bi bilo to šele leto 1995 in bi torej še pet let zadržali privlačne koristi. Problem ostaja na mrtvi točki in sovjetska stran ukrepa po svoje, na meji se ustavljajo dobave, celo tiste, ki so pogodbeno dogovorjene.

M. Volčjak

Minuli petek so ob lepem kulturnem programu odprli prenovljeno osnovno šolo bratov Žvan v Gorjah, ki jo obiskuje 288 učencev. - Foto: Franc Perdan Gorjah

Na Gorenjskem gospodarstvo za samostojnost banke

V Kranju samostojna banka

Kranj, 20. septembra - V Temeljni banki Gorenjske bodo te dni v revizijo SDK-ju oddali poseben elaborat o oceni realnosti aktivne banke in njenih skladov, kar je eden od pogojev za ustanovitev samostojne banke, ki naj bi kot hči ostala pri materi Ljubljanski banki.

Izvršilni odbor je na petkovi seji ugotovil, da so v banki napravlili kritično oceno kreditnih plasmajev in da so bile terjatve in skladi banke v zaključnem računu realno prikazani. Seveda da bo veljavna, ko jo bo potrdila tudi SDK-jeva revizija, kar je eden od pomembnih pogojev za samostojnost banke. "Čiščenja bilanc smo se lotili že prej, ob koncu lanskega leta odpisali za 20 milijard dinarjev obresti, ni pa izključeno, da bi bilo potrebno še enkrat stvari podrobno pogledati, vendar ne zaradi poslovanja naše banke," je dejal podpredsednik banke Zlato Kavčič.

V okviru koncepta matere s hčerami si v Kranju žele samostojno banko, tako v banki kot v gospodarstvu. "Prepričani smo, da bomo lahko imeli sa-

mostojno banko, obliko bančnega koncerna v svetu pozna, le pri nas je novost in mislim, da je s preferenčnimi delnicami moč odnose ustrezno urediti," je dejal predsednik banke Janez Bedina.

"Tudi v gospodarstvu si želimo samostojno banko, predlog je resnično strokovno obdelan, kar za nekatere druge banke v sistemu Ljubljanske banke ni moč reči. V gorenjski banki so vložili veliko truda, podporo gospodarstva imajo, izpostavili so se, drugi pa so držali figo v žepu in si želeli isto," je dejal član izvršilnega odbora Brane Selak.

Predsednik poslovnega odbora Temeljne banke Gorenjske Janez Bedina odhaja na novo delovno dolžnost, zato

Ljudje čake vse pogostje uporabljajo za dvig gotovine, takšnih čekov je že kar tri četrtine, včasih pa so 70 odstotkov čekov napisali pri nakupih blaga. Zakaj to počno seveda ni potrebno razlagati, s čekom se najbolj splača gotovino dvigniti na pošti, saj teden in več potuje. V gorenjski banki predlagajo, naj dan valutacije postane dan, ko boste ček za dvig gotovine napisali, pri preostalih pa naj še naprej velja staro pravilo.

so ob koncu seje za vršila dolžnosti imenovali dosedanjega podpredsednika Zlato Kavčiča.

M. V.

Za Svobodo Mislečega Sveta

Ali stranka ali zveza?

Zadnje zasedanje republiške konference ZSMS ni samo potrdilo, da znajo tudi mladinci (še vedno) izpeljevati utrudljive večurne seje, pač pa med drugim predvsem na široko odprlo osnovno razvojno vprašanje organizacije, ki je praktično tik pred izpeljavo kongresa.

Že zgolj naključnemu obiskovalcu deseturne četrtkovne seje RK ZSMS bi bilo ob sicer popolnem nepoznavanju aktualnih slovenskih pluralno-političnih zahtev večinoma jasno dejansko stanje. Zopet bi lahko zatrili, da se je (skozi mladinsko organizacijo) pokazala vsa mizerija trenutne republiške politične scene, ko pravzaprav nihče ne ve točno, kam in kako. Mogoče bi bilo celo reči, da so bili prav mladinci tisti, ki niso ob zadnjih dogodkih v slovenski skupščini videli zgolj šestih ali sedmih amandmajev in pomembnosti njihovega (ne)sprejetja, pač pa so pogled

jasno usmerili v prihodnje splošne volitve in na to navezujoč volilni zakon.

V vsej širini in množici četrtkovnih razpravljalcev bi praktično lahko povsem enostavno izpostavili osnovno noto, ki je prevevala večino nastopajočih - ali bo ZSMS v bodoče postala klasična stranka in šla kot taka v volilni boj ali pa bo pot ZSMS vodila v širino združevanja posameznih zvez, kjer bi na določeni točki praktično pristajala na neko izpeljanko SZDL. Čeravno so hoteli mladi očitno pridobiti na času in še pred veljavo pravil volilne igre razdelati lastno strategijo pojavlja-

nja na političnem trgu, se zdi, da so nekako padli v lastno past. Resnici na ljubo pa velja zapisati da se bo verjetno v njo zapletel še marsikdo, kajti snovati nekaj, kar naj bi bilo, ob sila meglenih predpostavkah, v nekaj kar bo, je seveda hudo tvegano dejanje.

Povsem jasno je, da bo, če ne prej v Portorožu, potrebno dosledno doreči nadaljnjo vizijo mladinske organizacije, seveda predvsem v njenem osnovnem poslanstvu, kar pa, vsaj glede vsebine posameznih četrtkovnih debat, ne bo niti najmanj lahko delo.

Vine Bešter

Pridobili so 500 kvadratnih metrov prostora

Nove učilnice in kabineti

Gorje, 2. oktobra - V Gorjah pri Bledu so slovesno odprli večjo in obnovljeno šolo bratov Žvan. Danes šolo obiskuje toliko učencev kot leta 1945.

Ob letošnjem dnevu pionirjev je bilo posebno slovesno v Gorjah pri Bledu, saj so pri osnovni šoli bratov Žvan slovesno odprli obnovljeno šolo.

S tem, ko so po zamisli projektanta Boštjana Furta s Bleda funkcionalno povezali dva

objekta šole, so pridobili 500 kvadratnih metrov. Šola je bogatejša za tri nove učilnice, ima pet kabinetov, večjo jedilnico in učilnico za tehnični pouk. Osnovna šola bratov Žvan je tako postala ena najlepših šol v radovljiški občini.

Denar za posodobitev je prispevala izobraževalna skupnost Radovljica v višini 4,6 milijarde dinarjev, dela pa so prevzeli pri Obrtnem gradbenem podjetju Grad Bled. Šola, ki je bila zgrajena leta 1964, obiskuje danes 288 učencev, število pa pada iz leta v leto, kajti v šolskem okolišju, ki obsega Gorje, Krnico, Mevkuš, Podhom, Laze se ne gradi veliko, predvsem pa ni večjih stanovanjskih sosesk. Prebivalstvo se tako stara, saj je več kot zgovoren podatek, da je natančno toliko učencev kot danes - 288 - obiskovalo gorjansko osnovno šolo že leta 1945!

Največja pridobitev posodobljene osnovne šole je v tem, ker tako lahko preide na enozimski pouk. Med osnovnimi šolami radovljiške občine je med zadnjimi, ki bo prišla na eno izmeno. Po obnovitvenih načrtih bi nameravajo obnoviti in povečati predvsem telovadnico, ki je premajhna in preveč obremenjena.

D. Sedej

3. oktober - dan slovenske suverenosti

Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju je 3. oktobra 1943 sprejel naslednji proglas:

"Kot prvi svobodno izvoljeni odposlanci, izbrani sredi najhujšega boja za narodni obstanek, izpovedujemo v imenu vsega borečega se ljudstva, da je slovenski narod danes končno veljavno stopil v krog suverenih narodov." Prvič v svoji zgodovini je spregovoril slovenski narod sam, prvič je na demokratski način izvolil svoje politično vodstvo in demokratsko predstavništvo, določil temelje svoji državnosti in se izrekel za samoodlobo vsakega naroda.

Slovenska skupščina je pred dnevi današnji dan proglasila za slovenski narodni praznik.

Pridružujemo se čestitkam!

Jesenice — V petek se je Podmežaklo pričelo 43. državno prvenstvo v hokeju na ledu. Uvodna tekma letošnjega prvenstva med starima rivaloma Olimpijo iz Ljubljane in Jesenicami je privabila številne zanesenjake slovenskega hokeja. Zmagali so Jeseničani s 3 : 2, danes pa se bodo v Zagrebu pomerili z Medveščakom Gortanom.

Foto: Gorazd Šinik

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Konfederalizacija

Na Balkanu straši. Počasi, ki to počne, pa se imenuje konfederacija. Kjer koli se pojavi, jo pričakajo s kletvijo in uroki. Tako na našem jugovzhodu, po svetu je drugače. Zato si oglejmo, kaj ta strašna beseda pomeni v širšem geopolitičnem in časovnem okviru.

Konfederacija ne pomeni nič drugega kot »skupnost suvereni držav, ki so združene zaradi skupnih ciljev«. Pravna teorija loči dve temeljni obliki državne ureditve: enotno (unitarno) in sestavljeno državo. Ker se je prva v našem prostoru kompromitirala, jo načelno odklanjamo; zanima nas druga, ki se je v toku časa pojavljala v naslednjih podobah: protektorat, realna unija, personalna unija, konfederacija in federacija. V primeru prvih štirih je šlo za zvezo držav v zadnjem gre za zvezno državo. Protektorat je z mednarodnim dogovorom nastalo pravno stanje, v katerem država zaščitnica izvaja kontrolo nad državo varovanko, posebno v zadevah zunanje politike in obrambe; SZ in države Varšavskega pakta so bile še nedavno v kateri odnosu. Realna unija je zveza držav, v kateri le-te ohranjajo svojo notranjo samostojnost, imajo pa skupno zunanjo politiko. Če imajo še skupnega vladarja, potem je to personalna unija. Avstro-Ogrska in blagopokojni cesar Franc Jožef I. sta bila med zadnjimi primeri te vrste. Primer konfederacije pa je zveza severnoameriških držav v letih 1778-87. Danes menijo, da so predfederativne oblike sestavljene države izumrle, ostala je le federacija kot »prava« država, ki ne temelji na mednarodni pogodbi oz. dogovoru (lat. *foedus*), temveč na ustavi, na notranjem pravu, pri čemer je oblast federacije višja od oblasti federalnih enot. »Federativne države torej niso sestavljene samo iz posameznikov (državljanov), marveč iz določenega števila federalnih enot...« Tako nas je svoj čas učil dr. Anton Žun. In tu se zdaj postavi ključno vprašanje: so (jugoslovanske) republike suverene države ali zgolj federalne enote, nekakšne banovine? Izvirni je pogled, ki ga v tem oziru opisuje dr. Zdenko Lerotič. Federalizem je po njegovem mogoče pojmovati kot enotnost dveh možnosti združevanja v državi: unitarnega in konfederativnega. S tega vidika se nam v svetu danes obstoječe federacije razkrijejo kot **enonacionalne** (ZDA, ZRN, Avstralija...), v katerih prevladuje unitarno načelo in kot **asimertične**, v kateri zaradi regionalnih, ekonomskih, jezikovnih, kulturnih in zgodovinsko-političnih razlik prevladuje konfederativno načelo (Kanada, Švica, Nigerija...). Poseben primer asimertije so **večnacionalne** federacije. Ta čas so v svetu take le štiri: Sovjetska zveza, Češkoslovaška, Indija in Jugoslavija. V njih bi konfederativno načelo moralo prevladovati nad unitarnim, ker sicer postanejo sprte in nestabilne — kakršni sta zadnji čas SZ in SFRJ. V krizi unitarnega, ki je nastopalo kot enopartijski **demokracijski centralizem**, je prevladalo nacionalno, znotraj tega pa težnja k demokraciji po načelu »en človek — en glas«. Naravno stanje svobodnega državljanja sta »civilna družba in pluralistično ustrojena politična javnost, naravno stanje v skupnosti nacija pa je **demokracijski konfederalizem**«. Konfederativni elementi, brez katerih ni demokracije večnacionalne federacije, so: »izvirna narodna suverenost v federalnih enotah, pravice nacije do samoodločbe in do odcepitve, paritetno zastopstvo, na vseh ravneh centralne oblasti, načelo en človek — en glas, v federalnih enotah, odločanje na temelju konsenza, v sporih med federalno enoto in federacijo je pristojna federalna enota, itd.« (Danas, 26. 9. 1989)

Pri čem smo torej? Prej smo zapisali, da je konfederacija izumrla oziroma prerasla federacijo. Zdaj ugotavljamo, da so vse demokracije sestavine moderne federacije pravzaprav konfederativne narave. Demokracija se dogaja kot konfederalizacija. Tudi prof. Žun je v svoji knjžici o državi že leta 1965 zapisal: »V sodobnem svetu se na specifični način pojavljajo težnje po oblikovanju konfederativnih državnih skupnosti (npr. EGS). Toliko opevani proces združevanja Evrope se torej dogaja kot konfederalizacija. Ta je po mojem tudi edino resnično in trajno zdravilo zoper balkanizacijo — politični teater sprtosti in razdrobljenosti, ki je postal pojem in nad katerim svet že dolgo zmajuje z glavo. V najnovejši repliki se je v glavni vlogi pojavila konfederacija — počasi, ki bi lahko postala še dobra žena.

Miha Naglič

Predavanje o ureditvi grobov

Kranj, oktobra - Hortikulturno društvo Kranj vabi na predavanje o urejanju grobov, ki bo v četrtek, 5. oktobra, ob 17. uri v sejni sobi št. 14 skupščine občine Kranj. Predavanje strokovnjakinje za urejanje vrtov Anke Bernard bo spremljano z barvnimi diapozitivi. Poleg članov društva so vabljeni vsi, ki bi radi izvedeli kaj več o estetskem urejanju grobov. Poseben poudarek bo dan okrasitvi grobov ob dnevu mrtvih.

D. D.

GORENJSKI GLAS

Ob 35.—letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trzin

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Stefan Zargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Zalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl** - **Zlebir** (socialna politika, Trzin), **Dušan Humer** (šport), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan** in **Go-razd Sinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Mirjana Draksler** in **Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje). Današnje število je uredil Andrej Zalar.

Naročnina za III. trimesečje 97.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500—603—31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28—463, novinarji in odgovorna urednica 21—860 in 21—835, ekonomska propaganda 23—987, računovodstvo, naročnine 28—463, mali oglasi 27—960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421—1/72.

uredništvo tel. 21860

Zvezna skupščina podprla Markovičev program protiinflacijskih ukrepov

Neargumentiranim kritikam pošla sapa

Kranj, 30. septembra - Program protiinflacijskih ukrepov, ki so mu nekateri celo napovedovali, da bo v skupščini padel, z njim pa seveda tudi Markovičeva vlada, je dobil načelno podporo. Vsekakor je to pomemben korak naprej, saj kaj več v času ostrih mednarodnih sporov in obtožb, ki so vrhunec dosegle ob sprejetju dopolnil slovenske ustave, ter ob dveh izrazito nasprotujočih si razvojnih pogledih, tudi ni bilo moč pričakovati. Reči je treba, da tudi slovenska podpora ni bila nekritična, toda najbolj so zbudile čudno izoblikovane srbske formulacije, da bodo ukrepe sicer podprli, čeprav sodijo, rezultatov ne bodo dali. Ker svojega predloga nimajo, smo dobili občutek, da neargumentiranim kritikam pohaja sapa. Seveda pa z načelno podporo postopek še ni končan, konkretne odločitve bodo delegati sprejeli 5. oktobra, za začetek pa sprejeli spremembe nekaterih zakonov, najpomembnejše se nanašajo na zakon o finančnem poslovanju, natančneje povedano, na izplačevanje osebnih dohodkov.

Sveženj ukrepov, ki vsebujejo 24 osnutkov zakonov, odlokov in drugih dokumentov, v središču gospodarske politike postavljajo zbijanje inflacije, s čimer zvezna vlada po eni strani odgovorja na pritiske, zlasti iz Srbije, kjer zahtevajo takojšnjo ustavitev inflacije, po drugi strani pa dejansko priznava, da je doslej podcenjevala problem inflacije. Predsednik Ante Marković je v svojem govoru na zasedanju zvezne skupščine med drugim dejal, da bomo bitko s časom, da ne gre za leta, temveč za mesece, v katerih moramo zmanjšati inflacijo.

Veliko razburjenja, zlasti med ženskami, je povzročila napačna razlaga zakona o delovnih razmerjih. Tako kot doslej se bodo še naprej lahko upokojevale s 35 leti delovne dobe, če pa bodo želele, jim bo omogočeno delo do 40. leta delovne dobe oziroma do 65. leta starosti, kakor to velja za moške. Na posebno željo torej lahko delajo dlje.

Uvajamo tudi trg dela

Po nekajmesečni razpravi je bil naposled sprejet zakon o delovnih razmerjih, ki daje večja pooblastila delodajalcem, predvideva pa kolektivne pogodbe po posameznih gospodarskih panogah, ki bodo vsebovale tudi dogovorjene cene za posamezne vrste del. V prehodnem obdobju bo še potreb-

no spoštovati družbene dogovore o delitvi dohodka, ki so seveda ostanek dogovorne ekonomije.

Cena dela je v tržnem gospodarstvu nujna, ji bomo rekli tarifni pravilnik, kakor včasih, je postranskega pomena. Kajti prav v ceni dela je skrit odgovor na vprašanje, kakšne naj bodo plače, o čemer se pri nas nenehno prepiramo. Tudi v formulaciji, da naj bodo plače odvisne od doseženih poslovnih rezultatov je namreč skrita past, kajti brez cene dela prihaja do razlik, ki so lahko posledica monopolov. Kaj ni sedaj pomembnejše, kje delaš, ne pa kaj delaš, kar vodi do velikih razlik vplačah, ki povzročajo razslojevanje, napetosti in štrajke. S ceno dela bodo postale stvari jasne, pokazalo se bo, katero podjetje ne more primerno plačati delavcev in bo zato propadlo.

Čiščenje bilanc

Naposled je dozorelo spoznanje, da brez odprave primanjkljajev v bilancah bank, javnih finančnih in v podjetjih, resnična omejitvena denarno posojilna politika ni možna. Do konca leta morajo banke temeljito prečesati kreditno dokumentacijo ter primanjkljaje pokriti z realnimi viri sredstev. Po nekaterih ocenah ima jugoslovanski bančni sistem 20 do 25 odstotkov aktive fiktivne, v pasivi pa le 6 do 10 odstotkov lastnega kapitala in brez razrešitve tega vprašanja ni poti v

Kolektivi bodo plače lahko še naprej izplačevali dvakrat na mesec, toda ne več kot akontacijo, temveč na podlagi doseženih poslovnih rezultatov v preteklem mesecu. Osnova za ugotavljanje zasluženega bo zadnji mesec iz prejšnjega obračuna, temu znesku bodo dodali povečanje življenjskih stroškov v republiki oziroma pokrajini, vendar zmanjšane za 10 odstotkov. Osnova za izplačilo oktobrskih plač bodo izjemoma avgustovske, saj so se septembra zaradi strahu pred zamrznitvijo drastično povečali.

stabilizacijo. Predsednik Marković je napovedal, da naj bi za odpravljanje primanjkljajev v bančnem sistemu zagotovili finančno pomoč iz tujine in sicer vsaj milijardo dolarjev, ki naj bi jo porabili po natančno določenih merilih, ki bi bila nekoliko milejša za banke v gospodarsko manj razvitih republikah oziroma na Kosovu.

Potrebujemo 20 odstotno rast izvoza letno

V središču ekonomske politike in razvoja je izvoz, vzporedno z njim pa nadaljnja liberalizacija uvoza. Glavna spodbuda za rast proizvodnje je čedalje večji izvoz, odločili smo se,

da mora njegova rast v naslednjih letih znašati najmanj 20 odstotkov letno; v nasprotnem primeru namreč ne bomo mogli zagotoviti tolikšne rasti družbenega proizvoda, kot ga potrebujemo, da bi pokrili hite potrebe preteklosti in zagotovili sredstva za tekočo porabo oziroma prihodnji razvoj, je dejal predsednik Marković. S tem je seveda povezana problematika tečaj dinarja, ki po slovenski oceni zaostaja za 12 do 13 odstotkov, inflacijo pa razpihuje predvsem politika tečaja kliniškega dolarja in v slovenski gospodarski zbornici vztrajajo na razrešitvi tega problema, s čimer, da naj ne bi čakali na leto 1995, temveč že leta 1991 prešli na konvertibilni način plačevanja, kakor predlaga Sovjetska zveza. Kako bodo razvozljali ta problem je težko napovedati, saj je bilo že doslej vroče krvi veliko.

Povedati velja, da devizne rezerve zdaj znašajo 5 milijard 153 milijonov dolarjev, kar je rekordna vsota. Za odplačilo glavnice in obresti smo v osmih mesecih letošnjega leta plačali skoraj 2 milijardi dolarjev, novih posojil pa letos nismo najeli. V minulih treh letih pa smo plačali dobrih 12 milijarde dolarjev. Konec julija je jugoslovanski dolg tujini znašal 16,9 milijard dolarjev. Zvezna vlada računa, da bo prav zaradi sedanjega sveženja protiinflacijskih ukrepov lahko spozumela z mednarodnimi finančnimi institucijami in nato še z upniki.

M. Volčjak

Volilna seja OK ZSMS Kranj

Končno novo vodstvo

Kranj, 28. septembra - Na seji najvišjega občinskega mladinskega foruma so delegati, tudi tokrat z zapletji, med drugim izvolili novo profesionalno vodstvo. Predsednik je postal Tomaž Gaber, podpredsednik Zvone Košnjek in sekretar (ponovno) Sašo Govekar.

Pozornejši bralci Gorenjskega glasa in hkrati budnejši spremljevalci razmer v kranjski mladinski občinski organizaciji se bodo verjetno spomnili vseh zapletov, ki so že pred meseci nastali ob neuspeli izvolitvi novega predsedstva OK ZSMS in kadrovske agonije, ki je od tedaj naprej sledila.

Tudi ob tokratnem sklicu delegatov občinske konference verjetno ni bilo prav nikogar, ki bi si upal priseči na zanesljiv kvorum oziroma celo napovedati volilne rezultate. Glede na funkcioniranje sedanega mladinskega organizacijskega aparata je bilo bolj ali manj jasno samo, da bo (edini kandidat) Tomaž Gaber izvoljen za profesionalnega predsednika, kar so navzoči kasneje z veliko večino glasov tudi potrdili. Pri dveh neprofesionalnih podpredsedniških kandidatih Ne-

bojši Vasiču in Zvonetu Košnjeku se je tehnika v drugem krogu glasovanja prevesila v prid slednjega, najbolj nepredvidljivo pa je bilo pri volitvi profesionalnega sekretarja, kjer je Sašo Govekar pravzaprav malenkostno porazil protikandidata Mira Drakslerja.

Zapletlo pa se je tam, kjer je verjetno le malokdo pričakoval - pri volitvi novih članov predsedstva, ki bi jih delegati morali s dvotretjinsko večino izvoliti praktično sedemnajst, zadosti glasov pa je dobila le trojica.

Ob informacijah o osnutkih materialov za bližnji kongres ZSMS in novih podatkih o kranjskem Radiu, kjer bodo mladi še naprej posledno vztrajali na lastni redakciji, so izvolili tudi svoje delegate za portoroški kongres - Suzano Dewa, Tomaža Grilca in Lidijo Čefe-

V. B.

Več za stanarine in ogrevanje

Jesenice, 2. oktobra - Jeseniški izvršni svet sprejel predloge za višje cene ogrevanja in stanarin. Povprečno za 53 odstotkov mesečno.

Na minuli seji jeseniškega izvršnega sveta so sprejeli predloge za povišanje stanarin in najemnin ter cen ogrevanja s toplotno energijo do konca letošnjega leta. Stanarine se bodo v občini v naslednjih treh mesecih povišale za 361 odstotkov ali povprečno 53 odstotkov mesečno. Višina povprečne stanarine bo tako decembra znašala milijon 490.000 dinarjev. Analize so pokazale, da ob predvideni rasti osebnih dohodkov višje stanarine pomenijo v povprečju za 3 odstotke večjo obremenitev družinskega dohodka.

Železarna Jesenice je povišala cene toplotne energije za 130 odstotkov, z oktobrom pa predvideva nadaljnje 139 odstotno povišanje. Povišanje usklajuje s hitro rastjo cen zemeljskega plina, mazuta in električne energije, ki po podatkih Železarne Jesenice predstavljajo 92 odstotkov cene toplotne energije. Ogrevanje s toplotno energijo se bo mesečno povišalo za 65 odstotkov do konca leta. Novembra je bil delež stroškov ogrevanja ob ocenjenem družinskem dohodku približno 22 milijonov dinarjev 4,72 odstotka, decembra pa naj bi znašal 6 odstotkov.

D. S.

D. Sedej

Nenavadna poteza za rešitev Tekstilindusa pred stečajem

Tekstilindus (še) ne bo zaprl vrat

Kranj, 29. septembra - Po kopici dolgih in na trenutke mučnih sestankih je v petek popoldne odločitev padla, finančna operacija je bila takoj izvedena in Tekstilindus je dobil 200 milijard dinarjev, s pomočjo katerih naj bi se izognil stečaju. Tekstilindus se je že nekaj mesecev utapljajal v dolgovih, saj je imel žiro račun praktično blokiran že dva meseca in pol, vendar je 2000-članski delovni kolektiv za bridko resnico izvedel šele zdaj, ko je v zraku že visel stečaj.

Kranjski izvršni svet, ki se je zelo angažiral pri reševanju Tekstilindusa, se minulo sredo ni mogel odločiti, mnenja so bila nasprotujoča, nenavadni predlog, ki bi ga nekateri označili tudi kot elegantno potezo, so spremljali dvomi. Očitati so ji netržnost, zlasti pa je brez pravega odgovora ostalo vprašanje: se delovni kolektiv, zlasti vodstvena struktura, tja do mojstrov, zaveda v polni meri resnosti Tekstilindusovega položaja, kar bo seveda vplivala na uresničevanje sanacijskega programa.

Večina šokiranih zaradi resnosti problemov

"Moram reči, da so bili v glavnem šokirani ob spoznanju resnosti Tekstilindusovega položaja, dali pa so polno podporo direktorju, zagotovili, da mu bodo s svojimi sklepi omogočili vleči zakonite seveda hitre poteze pri sanaciji podjetja," je po četrtkovem in petkovem obisku in večurnem sestanku s samoupravno in politično strukturo Tekstilindusa dejal Henrik Peterneš, predsednik kranjskega izvršnega sveta. Dodal je, da bo potrebno podobno, enako silovit sestanek imeti tudi z vodstveno strukturo v proizvodnji, tja do mojstrov.

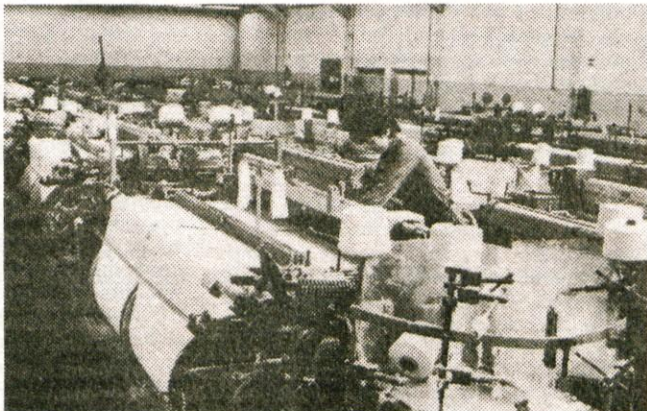
Tekstilindusovim problemom delno botrujejo tudi zunanji razlogi, ki nasploh pestijo tekstilno industrijo, zlasti nabava surovin, ki jih morajo imeti dolgo na zalogi. Zato tekstilci že nekaj časa poudarjajo, da bi morali uvesti posebna skladišča, kjer bi zlasti bombaž in volno lahko navbljati sproti, v manjših količinah. Kranjski izvršni svet bo dal pobudo ustreznim republiškimi organom, naj nekaj store v tem pogledu, saj bo sicer nelikvidnost zadušila tekstilno industrijo.

Tekstilindus je v preteklosti veliko prispeval k stanovanjski izgradnji Kranja, saj je ima 572 stanovanj v skupni površini 33.784 površinskih metrih. Zdej jih je prodal 188, v njih stanujejo upokoenci in delavci, ki so se zaposlili drugod. Stanovanjska pravica jim seveda ostaja, nikomur se zaradi tega ne bo potrebno izseliti, stanovanjska skupnost bo v razpolagala le z morebitnimi izpraznjenimi stanovanji. Razmišljanja o tem, da bi stanovanja ponudili v odprodajo stanovalcem, so hitro opustili, saj vedo, kako borne so pokojnine tekstilnih delavcev.

Vodstvo Tekstilindusa pa bo moralo sanacijski program, ki ga je predložilo 25. septembra v najkrajšem možnem času dopolniti z manjkajočimi sestavinami, zlasti s kadrovsko, ki je po mnenju predsednika Peterneša poleg denarne pomoči in dobrega proizvodno prodajnega programa tretja najpomembnejša sestavina sanacijskega programa. "V njem naj bi ugotovili tudi odgovornost za sedanjí položaj, vendar pa je v teh hudih trenutkih pomembnejše, da se vsaj dva, tri mesece ukvarjajo zlasti s svojo prihodnostjo, ko bodo zadihali, naj razčistijo tudi z odgovornostjo."

Uvedli bodo prisilno upravo

Kako težko bo čez noč delovni kolektiv Tekstilindusa, seveda predvsem vodstveno strukturo, prepričati, da so problemi predvsem znotraj tovarne, saj so vrsto let poslušali, da so predvsem izven tovarniške ograje, govori odločitev, da bodo morali v Tekstilindusu uvesti ukrepe družbenega varstva. Nikakor seveda nečemo reči, da jih ni, saj se celotna jugoslovanska tekstilna industrija otepa z velikimi problemi, toda vsega le niso krivi.

Marsikaj bodo morali, brez odlašanja, postoriti v tovarni sami, časa za prepričevanje resni več, toliko manj, ker finančna injekcija, ki jo bo plačalo kranjsko gospodarstvo obvezuje, ker že čez nekaj mesecev možnosti za takšne poteze ne bo več.

Saj ni problematično delo ob strojih, temveč nadgradnja

Stečaj bi bil seveda najbolj boleč, da ne rečemo usoden, za tiste delavce, ki so najmanj krivi, da se Tekstilindus utaplja v dolgovih. "Reševalci" so imeli pred očmi množico delavcev, bolje rečeno delavk, ki si s trdim delom služijo vsakdanji kruh in bi čez ostali na cesti, težko pa bi dobili delo drugod, saj vsepovsod zlasti za nekvificirane zapirajo zaposlitvena vrata. Stečaj Tekstilindusa bi v Kranju povzročil težke socialne probleme, ki jih lahko le slutimo.

Finančni injekciji Tekstilindusu zato kar naravnost pravijo socialno-ekonomska rešitev. Tudi v Ljubljanski banki - Temeljni banki Gorenjske, kjer so se na petkovi seji izvršilnega odbora odločili za takšno potezo. "Saj ni problematično delo ob strojih, temveč nadgradnja, predvsem organizacija dela in zlasti menedžment," je dejal podpredsednik banke Zlato Kavčič, ki se je kot član posebne delovne skupine lahko po-

drobneje seznanil z delom v Tekstilindusu. "Visoka zadolženost še ni katastrofa, če je proizvodnja in trženje elastično, na Gorenjskem imamo več visoko zadolženih tovarn, ki pa so visoko akumulativne. V Tekstilindusu so imeli težave že od začetka lanskega leta naprej, trdim, da smo jih obvladovali na ustrezen način, sanacijski program so do marca letos lepo uresničevali, tudi aprila je še tako kazalo, nato pa je prišlo do krča, ki je bil najbolj izrazit v poletnih mesecih. Ko pa so posojila glede na prihodek trikrat, štirikrat prevelika, se seveda ne pobeše več."

Finančna transakcija je nenavadna. Tekstilindus je kranjski stanovanjski skupnosti prodal 188 stanovanj v vrednosti 200 milijard dinarjev, ker ta nima denarja, je najela bančni kredit, po 5 odstotni obrestni meri, ki ga bo odplačala v sedmih letih. Zaradi tega se bo prispevna stopnja za stanovanjsko solidarnost povečala iz dohodka povečala za 0,6 odstotka.

"Za vso tekstilno industrijo so razmere slabe, Tekstilindusovi problemi so torej notranji, če v tekstilu zamudiš eno sezono, je težko, če pa dve, se zlepa ne pobeše," je dejal Miro Pinterič, direktor škofjeloškega Šeširja.

M. Volčjak

Sreča v nesreči

Če se bo Tekstilindus izlekel iz težav, imajo delavci pravzaprav srečo v nesreči.

Nekateri so vedeli, drugi le slutili, tretji še to ne. Večina je bila šokirana, ko so jim rekli, da je tovarna pred stečajem. Sami najbolje vedo, kakšni so občutki, ko ti rečejo, utegne se zgoditi, da boš že jutri na cesti, brez dela. Mi se lahko le poskušamo vživeti v položaj predice, italke, ki trdo dela, na tri izmene in se s skromno plačo prebija skozi mesec, zdaj pa naj bi jo zadelo najhujše.

Res, lahko je govoriti o tržnem gospodarstvu, se zavzemati za ostrino ponudbe in povpraševanja, dokler je to stvar prihodnjih usmeritev in preprirov v Beogradu. Ko pa se tržne zakonitosti prilagajajo v tovarno, ko so skladišča polna izdelkov, ker moda bolj čista visoko kot bombaž, ker so ozke tkanine zastarele, saj so se konfekcionarji večinoma že preusmerili na široke, direktorji in razvojniki pa niso pravočasno reagirali, da seveda ne govorimo o tem, kako so vzroke problemov iskali predvsem zunaj namesto znotraj tovarne, kako so dobri predlogi naleteli na gluha ušesa, kritike pa so bile utišane, kako... potem so stvari zelo boleče.

Dvakrat bolj boleče kot v razvitem svetu, saj si pri nas niti ne predstavljamo dobro, kako naj stečaj poteka, kakšen je njegov scenarij, kako naj vlečejo poteze, da bo pretres najmanj boleč. Tomosova izkušnja boleča in poučna, saj delavcu, ki je deset, dvajset delal v tovarni vendar ne moreš reči: zdaj pa sleci haljo in pojdi domov, pa pohiti, pol ure časa imaš.

Zadrege pa bodo tja do konca leta tudi povsem ekonomske narave. Naj se sliši še tako nenavadno, za podjetje, ki nima prave prihodnosti, je stečaj trenutno najcenejša oblika razrešitve problemov. Stečajna masa, ki se določi na dan razglasitve stečaja, se ne revalorizira, kar seveda pomeni, da upniki čez nekaj mesecev, morda celo pol leta dobijo zelo malo, tako rekoč nič. Veliki upniki pa so navadno banke, s Tomosom bo oziroma je koprška banka veliko izgubila, govore celo o 3.400 milijardah dinarjev, v Tekstilindusovem primeru je 90 odstotni upnik gorenjska banka. Naše banke pa se zdaj reorganizirajo, v Ljubljanski banki govore o materah in hčerah in zelo pomembno bo decembra, kako bogate hčere stopajo v koncern.

Gorenjska banka torej v tem trenutku ni zainteresirana, da bi šel Tekstilindus v stečaj, prihodnje leto pa bo seveda lahko že drugače in ne bodo več pomagala dokazovanja, da je veliko slabših tekstilnih tovarn v Jugoslaviji, ki bi jih moral prej doleteti stečaj, saj denimo nikakor tako dosledno ali pa sploh ne opravijo revalorizacij, kakor v Sloveniji. Zato se za Tekstilindus sreča v nesreči ne bo ponovila, lahko se le sreča ali nesreča.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Izvozni tokovi že 15 let enaki

Več kot 70 odstotkov jugoslovanske trgovine z Evropsko skupnostjo odpade na Italijo in Zvezno republiko Nemčijo, ki pa sta v celotni jugoslovanski zunanji trgovini še vedno drugi in tretji kupec, prvi je namreč še vedno Sovjetska zveza. Slika se že petnajst let ni bistveno spremenila, tudi v letošnjem prvem polletju se ni. Pri jugoslovanskem izvozu v Evropsko skupnost je imela Italija 40 odstotni delež, Zvezna republika Nemčija 31,6 odstotnega, ostale dežele pa so imele bistveno manjše deleže: Francija 10,2 odstotnega, Grčija 4,4 odstotnega, Velika Britanija 6 odstotnega, Nizozemska 3,4 odstotnega, Španija 1,2 odstotnega, Danska 0,6 odstotnega in Portugalska 0,2 odstotnega.

V DELOVNI HALJI

Jože Langus: Vsak telegram ni dober

Že v rosi mladosti si je oblekel delovno haljo. Najprej je bila vsa črna od olja pri čiščenju vijakov v kropskem Plamenu. Potlej jo je v Iskri zamenjal za čistejšo, vendar tudi normirano delo za stroji ni bilo od muh. Odkar si je pred 12 leti nadel poštarško uniformo, je našel svoj poklic, ki ga z veseljem opravlja še danes.

»Ko sem se zaposlil pri tržiški pošti,« se spominja 36-letni Jože Langus, ki je po rodu iz Kamne gorice, a se ima že za domačina v Sebenjah, »sem dolgo raznašal pošto po mestu in okolici, predvsem Brezjah in Lešah. Sedaj sem že nekaj let zadolžen za raznašanje telegramov po vsej tržiški občini. Glavna razlika med enim in drugim delom je v tem, da je treba telegramske pošiljke čim hitreje oddati naslovniku. Težave nastanejo predvsem, kadar ni ljudi doma, ali če naslov ni pravi. Takrat si poštarji pomagamo med seboj in najdemo naslovnik. Seveda vsak telegram ni dober; najhujše je izročiti pošto, ki prinaša slabe novice, na primer, vest o smrti v družini.«

Kakršnokoli pošto že prinaša Jože v hišo, ljudje ga večinoma prijazno sprejemajo. Tudi on se dobro počuti med njimi. Če le more, postori temu ali onemu uslugo z dostavo pošiljke, ki bi jo sicer bilo treba iskati na pošto. Le takrat, ko je na vrsti raznašanje pošiljk za Svet knjige, je rumeni moped preveč naložen, da bi natovoril še kaj zraven.

»Res je včasih neprijetno,« priznava sogovornik, »ko je treba na pot v slabem vremenu. Sicer pa je dosti lažje, odkar imamo dobre zaščitne obleke in čelade. Tudi raznašanje pošiljk je v primerjavi s preteklostjo v marsičem olajšano, zlasti z odlaganjem pošte na zbirališčih v določnem okolišju.«

Postar Jože Langus je prepričan, da mu koristi za zdravje stalno gibanje na zraku. Še bolj ga spravljajo v dobro voljo vsakdanji stiki z ljudmi. Tudi dežurstva na pošti vsako drugo soboto mu niso odveč. In celo s plačilom za svoje delo je zadovoljen, kar je danes že prava redkost. Besedilo: S. Saje, Slika: G. Šinik

ureja MARIJA VOLČJAK

BPT Tržič je predstavila svoj program ukrepov

Rešitev v prodaji dela skladišč

Tržič, septembra - Le še tri mesece imajo delavci Bombažne predilnice in tkalnice čas, da dokončno finančno sanirajo svojo tovarno in dokažejo, da so sposobni nemoteno poslovati. Znotraj tovarne se odvija drama, tako delavci kot vodstvo se povsem zavedajo, da bo vse odvisno le od njih samih, kajti pomoči od zunaj v obliki ugodnejših sanacijskih kreditov ni. Zadnjo možnost za ugotovitev svojega finančnega stanja, poravnavo kratkoročnih kreditov, vidijo le v odprodaji dela skladišč, ki jih v na novo organizirani proizvodnji ne bodo več rabili.

"Naj nihče ne misli, da nam je lahko odprodajati osnovna sredstva, del tovarne, ki so jo generacije tržiških tkalč in predic z muko in velikim odrekamjem spravile skupaj. Toda, kot kaže, drugače ne bo šlo," pove Marija Lončar, ki je 1. junija 1988 prevzela vodstvo sanacije tovarne v prisilni upravi. "Vse tekstilne tovarne, od Triglava do Gevgelije so v enakih težavah, kajti vse so pod udarom: za nakup bombaža je potreben avans, trgovine pa nam blago plačujejo v 90 do 100 dneh. Proces, dolg 5 do 7 mesecev, ki ga ob tej inflaciji ne prenese nihče več. To je glavni vzrok za vse težave. Vendar se nam obeta bolje: s 1. oktobrom bodo veljali novi plačilni pogoji, in sicer bodo trgovine plačevale blago v 30, oziroma največ 60 dneh, kar bo dosti ugodnej-

še za nas. Svet guvernerjev pa prav te dni razpravlja, da bi nam bombaž ugodneje kreditirali.

Čeprav pozno, so tudi ti ukrepi dobrodošli pri naši sanaciji. Vendar mi moramo priti do lastnega kapitala, moramo poravnati vse kratkoročne kredite, kajti s 1. januarjem bo tovarna, ki ne bo razpolagala s svojim kapitalom, morala v stečaj. Edino rešitev vidimo v odprodaji skladišč, ki jih ob novi organizaciji proizvodnje ne bomo potrebovali. Poleg tega bomo odprodali tudi nekaj strojev iz proizvodnje, ki jo danes dobimo na cenejših trgih. Razmišljali smo tudi o prodaji vile, vendar smo to misel opustili. Vila je to simbol predilnice. Tu bomo v prihodnje organizirali stalno razstavo naših izdelkov.

BPT ima tudi svoje 4 elektrarne: polovico energije porabimo, ostalo polovico bomo s 1. februarjem 1990 odprodali v omrežje. To bo naš nekakšen ekstra dobiček.

V tem dobrem letu smo v BPT resnično storili vse, kar je bilo v naših močeh, da tovarno rešimo pred stečajem in danes sem prepričana, da bomo uspeli. Vendar, če bi bila družba poštena to tekstilnih tovarn, danes ne bi bilo treba odprodajati premoženja. Morala bi jim nuditi ustrežne ugodnejše dolgoročne bančne kredite."

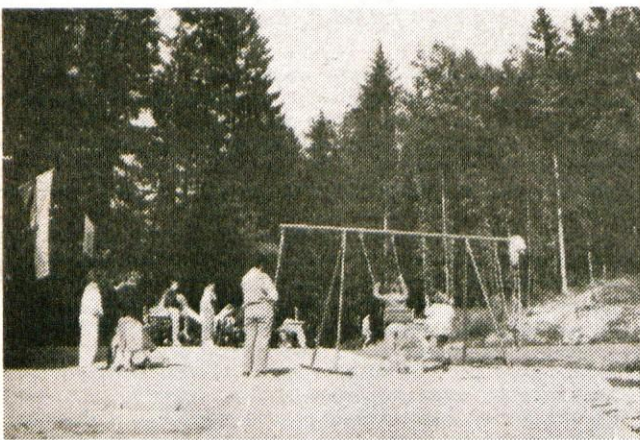
Resnično so v tem času v tovarni veliko spremenili na bolje. Seveda pa vsaka odločitev zahteva čas. Ne gre čez noč. Zdej imajo tržišče, polovico proizvodnje izdelujejo za znane kupce, narejene so kalkualacije, imajo dobro ekipo strokovnjakov. Ohranili so le tisto proizvodnjo, ki bo donosna, ki bo dajala višjo kvaliteto. Skušali so speljati "lon" posel za vse faze proizvodnje. Le za predilnico in tkalnico jim ni uspelo, uspelo pa jim je za

oplemenitilnico in konfekcijo, vendar to ni moglo pokriti izpada ostalih dveh. Niso imeli tudi dolgoročnih pogodb za prodajo proizvodnje. Danes to imajo

Delavci BPT so z zadnjo razstavo v Modni hiši Pristava na Bledu, kjer so pokazali vrsto novosti, glasno napovedali vzpon, pokazali pot svoje rešitve. Le še finančno konsolidacijo morajo speljati, kot so jo zastavili v svojem najnovejšem programu ukrepov, pa bodo "na trdnih tleh". Odvečne delavce, ki so se pokazali pri prestrukturiranju proizvodnje, bodo skušali na človeški, čim manj boleč način prerazporediti. Vse skupaj pa zahteva čas, ogromno dela, potrpljenja in odrekovanja na vseh ravneh. Vendar pri vsem tem ostaja grenak priokus, da tržiškimi tekstilcem vse te drame ne bi bilo treba preživljati, če bi se za prestrukturiranje proizvodnje odločili vsaj deset let prej in če bi družba imela zanje malo več razumevanja.

D. Dolenc

KRATKE GORENJSKE

Praznično tekmovanje v Sebenjah - V krajevnih skupnostih Križe, Pristava, Sebenje in Senično, kjer vsako leto v spomin na požig vasi Gozd 7. oktobra praznujejo (letos je 45 let od tega žalostnega dogodka), so se praznične prireditve začele že prejšnjo soboto, v Sebenjah skoki na novi skakalnici. To nedeljo pa so slovesno proslavili krajevni praznik v Sebenjah z otvoritvijo rekreacijskega centra, ki so ga zgradili in uredili s skupno akcijo in še posebnim prizadevanjem športnikov. Rekreacijski center so v nedeljo odprli nogometaši. V turnirju v malem nogometu so se pomerila moštva Križe, Sebenje, Veterani, Žiganja vas in Duplje. Malo po 14. uri sta se srečali moštvi Sebenje in Veterani. Takrat sta zaigrala tudi predsednik krajevnih konferenc SZDL Franci Teran in predsednik sveta krajevnih skupnosti Jože Tomažič. V okviru prazničnih prireditev na območju štirih krajevnih skupnosti v tržiški občini bo ta teden tudi teniški turnir na igrišču pred šolo v Križah. Osrednja proslava, na kateri bodo podelili tudi posamezna priznanja OF iz vseh štirih krajevnih skupnosti, pa bo v nedeljo, 8. oktobra, v Gozdu. - A. Ž.

Praznične prireditve na Primskovem

Primskovo - S prireditvami, ki se bodo začele konec tega tedna, se bo začelo tudi letošnje bogato praznovanje krajevnega praznika v krajevni skupnosti Primskovo v kranjski občini. Svečan bo že začetek, ko bo v četrtek, 5. oktobra, velika vaja s sodelovanjem gasilcev Gasilske reševalne službe in prostovoljnih gasilskih društev občinske gasilske zveze. Poleg praznovanja krajevnega praznika se bodo s to vajo začele tudi prireditve ob 110-letnici gasilstva na območju mesta Kranj. Tako bo že naslednji dan, v petek, ob 18. uri v sejni sobi kranjske občinske skupščine svečanost s podelitvijo priznanj in kulturnim programom. Na Primskovem bo v petek pohod od spomenika do spomenika, v soboto pa se bo začel namiznoteniški turnir. Osrednja proslava v krajevni skupnosti za praznik bo prihodnjo soboto, 14. oktobra, ko bodo v Zadržnem domu tudi svečano odprli nove prostore krajevnih skupnosti. A. Ž.

Gasilske zanimivosti

Kranj - Nikar ne pozabite naročiti gasilskega stenskega ali žepnega koledarja za leto 1990. V prednaročilu bo ta koledar precej cenejši. - Na Gorenjskem smo gasilci letos izgubili enega najbolj delavnih članov v naši organizaciji in sicer Matijo Klinarja, častnega predsednika občinske gasilske zveze Radovljica. Matija Klinar je dobil več najvišjih priznanj v organizaciji. Na proslavi ob 120-letnici gasilstva na Slovenskem v Metliki so bili navzoči tudi učenci osnovne šole Heroja Bračiča iz Tržiča. - Tajniki gasilskih društev na Gorenjskem so začeli pisati kronike svojih društev. Za tista, ki so bila ustanovljena pred prvo svetovno vojno, jih bodo poslali Slovenskemu gasilskemu muzeju v Metliko. (ip)

Anica in Janez Brojan sta praznovala zlato poroko - Minulo soboto sta v Kosovi graščini na Jesenicah praznovala 50 let skupnega življenja znani mojstranski alpinist in gorski reševalec, 83-letni Janez Brojan in njegova žena Anica. Janez in Anica sta se spoznala v planinah in poročila v Tamarju leta 1939. Janez je bil vsa leta aktiven in je danes najbolj znani in priljubljeni mojstranski reševalec in alpinist, Anica pa je bila kar štirideset let blagajničarka Rdečega križa v Mojstrani. Janez se danes spominja časov, ko je bilo reševanje v gorah veliko težavnejše kot dandanes, saj niso imeli take opreme in helikopterja. Bil je trinajst let vodja alpinističnega odseka in petnajst let vodja GRS Mojstrana. Se danes je čil in zdrav in še vedno se rad povzpne na Triglav, kjer je bil v življenju že 521 krat! Velikokrat je bila z njim tudi Anica, ki pa se je po rojstvu dveh otrok morala posvetiti družini. Janez je za svoje delo prejel številna državna priznanja, Bloudkovo, Gregorčičevo plaketo ter zlate značke gorske reševalne službe. Zlato poroko sta v krogu svoje družine praznovala tudi v Tamarju, kjer sta se poročila pred petdesetimi leti. Iskreno čestitamo! - D.Sedej

ureja ANDREJ ŽALAR

Trije jubileji pod Krvavcem

Drugačna organiziranost za uresničevanje opredelitev

Cerklje, 2. oktobra - 750-letnico, ko se prvič omenjajo Cerklje, 45-letnico, ko je drugi bataljon Slandrove brigade uničil štab črne roke v Zalogu, in 25-letnico ustanovitve krajevnih skupnosti bodo ta teden svečano proslavili v Cerkljah. Različne prireditve skupnega praznovanja krajevnih skupnosti pod Krvavcem v kranjski občini trajajo že nekaj časa, v sredo pa bo ob 17.30 v Hribarjevi hiši v Cerkljah najprej slavnostna seja sveta krajevnih skupnosti Cerklje, ob 19. uri pa bo v Zadržnem domu proslava, na katero so poleg predstavnikov vodstev ostalih šestih krajevnih skupnosti pod Krvavcem vabljene tudi prebivalci s celotnega območja. V programu bodo nastopili učenci osnovne šole in ansambel Lipa.

750-letnica, odkar za kraj pod Krvavcem prvič zasledimo ime Cerklje, se v tej in ostalih krajevnih skupnostih pod Krvavcem v kranjski občini ob uresničevanju programov praznuje že celo leto. Junija so svoj krajevni praznik že proslavili v KS Velesovo, avgusta pa v krajevni skupnosti Grad. Večji skupni prireditvi pa sta bili razstava cvetja in lovstva, ki je imela letos poudarek na lovstvu, in otvoritev prenovljene Hribarjeve hiše v Cerkljah z urejeno okolico. Za obnovo tega objekta gre pohvala predvsem Ljubljanski banki-Temeljni banki Gorenjske Kranj. Z obnovo hiše je namreč kraj ohranil kulturno-zgodovinski spomenik, v njem pa je danes med drugim enota banke, ki so jo na Cerkljanem že težko čakali.

"Na obnovo Hribarjeve hiše smo v Cerkljah in na celotnem območju pod Krvavcem ponosni. Želimo si, da bi s podobnimi skupnimi močmi uredili in ohranili ter iztrgali z obzora še kakšen tovrsten objekt na širšem območju pod Krvavcem," pravi predsednik predsedstva Skupnosti krajevnih skupnosti pod Krvavcem in predsednik sveta krajevnih skupnosti Cerklje Janez Martinčič.

Janez Martinčič

Kako ocenjujete delo in uresničevanje programa v zadnjem obdobju?

"Gledé na finančne in tudi nekatere druge težave se program dokaj dosledno uresničuje. V ulici 4. oktobra smo letos v Cerkljah uredili javno razsvetljavo. Postavili smo

zabojnike za odpadke pri pokopališču. Oboje smo uresnili z denarjem krajanov, nekaj pa je prispevala iz redne dejavnosti tudi krajevna skupnost. Naročili smo tudi lokacijsko dokumentacijo ureditve Trga Davorina Jenka. Urejanje ga nameravamo postopoma. Najprej načrtujemo ureditev avtobusne postaje z večnamenskim prostorom. V načrtu pa imamo letos tudi še javno razsvetljavo v ulicah Janeza Mežana, II. grupe odredov, na Kurirski poti in v delu ulice Janeza Bobnarja. Vse pa bo odvisno seveda od denarja."

Ste se letos prijavili na natečaj pri Cestno komunalni skupnosti?

"Prijavili smo projekt javne razsvetljave v ulici 4. oktobra, vendar na natečaju nismo uspeli."

Je bil morda vzrok, da ste že v preteklosti uspeli na tovrstnem natečaju?

"Neuradno morda; uradno pa smo dobili oceno, da smo zbrali premalo denarja. Mislim pa, da odbor za razdeljevanje sredstev na podlagi kriterijev ni bil dosleden, ker ni upošteval vloška oziroma dela, ki so ga krajanji opravili sami."

Menda se zatika tudi pri avtobusni postaji?

"Res je in sicer zato, ker niso bile upoštevane vse želje in ocene krajevnih skupnosti pri izdelavi lokacijske dokumentacije. Strokovnjaki so preveč "samostojno" brez skupnega opredeljevanja s krajevno skupnostjo oziroma krajanji opredeli ureditev. Drugo kritično pripombo pa moram nasloviti na Podjetje za PTT promet Kranj. Telefonske storitve v naši centrali so nemogoče in skrajni čas je že, da strokovnjaki različne motnje odpravijo. Ob tem pa moram povedati, da je že ta hip na našem območju spet blizu 400 novih interesentov za telefon."

Kako pa ocenjujete kot predsednik predsedstva Skupnosti krajevnih skupnosti delo v ostalih krajevnih skupnostih pod Krvavcem?

V okviru skupnega praznovanja krajevnega praznika je bilo v nedeljo v Cerkljah tekmovanje traktoristov v spretnostni vožnji.

"Vse krajevne skupnosti z velikimi težavami uresničujejo tisto osnovno, ker pač nimajo denarja niti za najnujnejše in ponekod je že vprašljiv celo obstoj. Sicer pa prav zdaj poteka velika akcija za ureditev ceste na Šenturški gori. V Gradu so letos urejali igrišče in skrbeli za odvoz odpadkov. V Velesovem so dobili nogometno igrišče in urejajo potok. Podobno je tudi v Poženiku, Brniku in Zalogu. Sicer pa je za celotno območje značilna precejšnja povezanost, ki se kaže predvsem skozi društveno in družbeno življenje. Imamo namreč skupno turistično društvo, Avto moto društvo, športno društvo, čebelsko družino, pošto, banko, kmetijsko zadruzo... Zelo uspešno pa je še posebej delo pododbora Pštata v Ribiški družini Bistrica. Odbor je letos uredil dva ribnika v opuščnem glinokopu v Česnjevku."

Katere pa so po vaši oceni glavne naloge na celotnem območju v prihodnje?

"Dolgoročne usmeritve so tri: kmetijstvo, kjer je nosilec Kmetijska zadruza; turizem, za katerega naj bi se zavzemali Turistično društvo, RTC Krvavec in Aerodrom Ljubljana; in obrt, ki je v programu Obrtnega združenja Kranj skupaj z obrtniki cerkljanskega območja. Sicer pa naj bi se celotna skupnost na območju pod Krvavcem organizacijsko okrepila in samoupravno drugače organizirala. Poudarek naj bi bil na skupnih akcijah za razvoj celotnega območja in posameznih krajevnih skupnosti."

A. Žalar

Izlet na Petrovo goro

Kranj - Društvo upokojencev v Kranju v okviru sprejetega programa pripravlja izlet na Petrovo goro, kjer stoji mogočen spomenik legendarnim borcem NOV, postavljen 1981. leta ob 40-letnici vstaje. Izlet bo v četrtek, 12. oktobra. Prijavite se lahko v Društvo upokojencev v Kranju vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure. A. Ž.

4. oktober - svetovni dan varstva živali

Kranj - Danes, ko tehnika in vsesplošni razvoj zagotavlja človeški družbi drugačen življenjski standard kot nekdanj, se zbiramo in trudimo rešiti v naravi tisto, kar je prav zaradi človekovega ravnanja ogroženo. Zlasti pri živalih je to čisto povezano z mučenjem, preobremenjenjem, zlorabo... Vse to pa je treba načrtno preprečiti, pretirano izkoriščanje živali prepovedati, zlorabo pa kaznovati. Pri uresničevanju tega projekta pa je potrebna pomoč širše družbene skupnosti, česar bi se morale zavedati zlasti ustanove, ki so nosilke kulture in prosvete.

Čeprav je naša industrijska doba s svojimi šolami vred vsa ljudska izročila o varstvu živali odrinila in pozabila, imajo otroci živali še vedno radi. Na tej naravni otroški ljubezni in zanimanju za živali bi morale vse šole graditi dober, zdrav odnos do živali. Ne samo v naravoslovnih urah, ampak tudi druge učne ure naj bodo prepletene s to idejo. Nešteto možnosti za to daje pouk slovenščine. Koliko naših pisateljev, pesnikov in drugih znamenitih mož je v svojih delih vzbujalo v bralcih čut do živali.

Da bi se ideja čimbolj uresničevala in da bi živali bile vsaj nekoliko obvarovane pred mučenjem, je potrebno ustanovljati čimveč društev proti mučenju živali. Takšna društva naj bi za vsak 4. oktober razpisala nagradni natečaj z naslovi, ki dajejo otrokom možnost, da ja-

vno spregovorijo, kaj so dobre storili za živali, kako in ktere živali so rešili... Spomnimo se, da je bilo prvo društvo v Angliji ustanovljeno 1824. leta, na kontinentu 1837. leta v Stuttgartu, v Italiji 1872. leta, v Sloveniji pa že celo 1845. leta. Med zadnjo vojno so društva pri nas nehala delovati in po vojni se ni nihče spomnil nanje. Šele 1963. leta je Eva Müller ustanovila republiško Društvo proti mučenju živali, iz katerega se je do danes razvilo več manjših društev v Sloveniji.

Pri projektu varstva pred mučenjem bi morali sodelovati vsi. Primarno nalogo pa imajo najvišji organi v državi, ki so dolžni živali zaščititi z ustavo, zakonodajo in drugimi pravnimi akti.

Lea Eva Müller

Predstavitve SKSG

Kranj - Slovensko krščansko socialno gibanje bo ta teden v četrtek, 5. oktobra, v Delavskem domu v Kranju na Trgu revolucije 2 pripravilo svojo predstavitev. Na predstavitvi ob 19.30 bodo govorili Viktor Blažič, Franc Miklavčič in Lojze Peterle. Po predstavitvi bodo tudi volitve pokrajinskega odbora gibanja za Gorenjsko.

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

Kritika kranjski pošti

7. septembra je moja hčerka Damjana Primožič v Bolnišnici za porodništvo in ginekologijo v Kranju rodila hčerko. Ko sva s prijateljico Marijo Poljanšek po telefonu zvedeli za veseli dogodek, sva se odločili, da hčerki odposljemo telegram na luksuznem obrazcu. Popoldne 7. septembra sva na pošti v Škofji Loki naročili telegram in plačali vse poštné storitve. Ko pa sem čez nekaj dni hčerko obiskala v bolnišnici v Kranju, smo ugotovili, da hčerka telegrama oziroma dveh telegramov ni dobila. Takoj smo razumljivo najprej precej razburjeno reagirali pri dežurni babici. Kasneje pa se je izkazalo, da neupravičeno.

Po vrnitvi v Škofjo Loko sva se oglasili na pošti. Prijazna uslužbenka je bila začudena, saj sta bila telegrama takrat takoj odposlana na pošto v Kranj. Potem pa je ugotovila, da sta oba telegrama običajna na pošti v Kranju. Tako je pošta šele 11. septembra vročila oba telegrama na naslov.

Se vedno se sprašujeva, kako je to mogoče in kakšna je odgovornost in odnos poštnih delavcev v Kranju. Kakšne bi bile posledice (tokrat je bila hčerka lahko le užaljena), če bi bila vsebina programa nujnejša...?! Nenazadnje pošta zaračunava kar precej visoke zneske za poštné usluge. In če se zgodi, da nekdo ne plača vseh storitev, je tudi kaznen precej velika. Kdo pa bo tokrat nama povrnil vplačane storitve? Vsekakor pošta v Kranju zasluži javno kritiko. Pohvala velja le uslužbenki na pošti v Škofji Loki, opravila po dežurni babici za očitek glede vročitve obeh telegramov.

Mira Grošelj
Marija Poljanšek, Škofja Loka

Izidor Jalovec - človek slike, grafike in ambienta

V ABSURDU SLIKE

Ime je več kot štirideset samostojnih razstav, sodeloval na več kot stopetdeset skupinskih razstavah doma in v tujini. Opažen na nekaterih pomembnih slikarskih kolonijah tako znotraj kot zunaj državnih meja in bil za svoje delo večkrat nagradjen. Kranjčan, sicer leta 1953 rojen v Ljubljani, od leta 1984 samostojni umetnik, ki se te dni s svojo retrospektivo desetih let (1978 - 88) predstavlja v galeriji kranjske Prešernove hiše.

Izidor Jalovec na otvoritvi svoje retrospektivne razstave v kranjski Prešernovi hiši. Foto: Franc Perdan

Če je kritik zapisal, da je poznavanje konkretnih in abstraktnih oblik značilna poteza Jalovečevega likovnega temperamenta, bi si sam ob bežnem poznavanju umetnika, ki sicer traja že vrsto let, skromno upal zapisati, da bi takšna oznaka, seveda v prenesenem in razširjenem pomenu, veljala nasploh za osebnost Izidorja Jalovca.

To nekako potrjuje tudi občinstvo, ki se je pred dnevi zbralo v galeriji kranjske Prešernove hiše na otvoritvi Jalovečeve retrospektive, kajti boljši poznavalci kranjskega galerijskega otvoritvenega občinstva, vedo povedati, da je bila specifična več kot očitna.

Dr. Cene Avguštin je na otvoritvi med drugim posebej poudaril, da je pri tvojem ustvarjanju močno opazno dolgotrajno in prizadevno iskanje lastnega likovnega izraza?

"Grobo rečeno, z iskanji sem po vseh teh letih dela zaključil. Resnično sem veliko eksperimentiral in poskušal najti svoje poslanstvo v različnih okvirih. S sedanjimi deli, katerih začetek je že razviden v prvem prostoru razstave, pa se končno odlikava moje hotenje in nazadnje znanje preteklih let. Resda gre zaenkrat za črno bele kombinacije, vendar je vprašanje barvne eksplozije zgolj problem trenutka časa."

Gre v tej črnini iskati tudi naslonitev na splošno družbeno krizo, iskati umetnika tudi kot zaznamovalca širših človeških trendov?

"Vsekakor, že samo, če izhajam iz dveh možnih pozicij, da se namreč kultura ob družbeni krizi umakne v stran ali pa da doživi toliko večjo erupcijo. Kolikor uspešam sam spremljati dogodke na neki širši dimenziji, upam, da gre za drugo varianto, namreč za pospešeno kulturno ustvarjanje in potrjevanje narodne identitete. Po drugi strani pa moram reči, da se vedno menim, da je najtežje narediti res dobro črno belo sliko."

Čeravno umetnik prvenstveno ustvarja iz sebe zase, je seveda nadaljnja nujna stopnica občinstvo, ki, gledano splošno, na določena dela odziva pa najsibota reakcija kakršnakoli že, na določena dela pa ostaja tiho in popolnoma nevzmetirjeno?

"Poenostavljeno rečeno sem šele iz kataloga razbral, kako hitro so šle nekatere stvari mimo mene. Velikokrat se nisem mogel znebiti občutka, da je mnogi žica večino mojih iskanj v pravi meri dojela šele čez nekaj časa in odtod gre verjetno iskati tudi največji impulz želji po novih delih. Nikoli nisem dobil prave celostne potrditve svojega dela, tak občutek imam po vsem času ustvarjanja šele ob torkratni razstavi."

Mar ne velja med slikarji, da si ujel pravo mero šele takrat, ko se ti ni potrebno več podpisati pod svoje delo, a bodo vseeno vsi vedeli za avtorja?

"Velja, samo ne med vsemi. Resnično nekateri menijo, da je najbolječimprej priti do svojega stila in ga potem v nedogled ponavljati, perfekcionizirati. Zame osebno je kaj takšnega hudo dolgočasna stvar, pravzaprav je delo zanimivo samo takrat, ko je trenutno..."

Izidor Jalovec je ob kranjski razstavi ob pomoči predvsem Iskre Zorin, TOZD CAOP (MIKE) in Tiskarne Požgaj izdal v 300 izvodih tudi poseben katalog, ki prikazuje prežsko avtorjevo ustvarjanje vse od leta 1976 naprej.

Ena od tvojih značilnosti naj bi bila tudi nebojaznost do vsega novega, tudi različnih materialov?

"Lahko bi rekel, da se mi zdi vsaka stvar, ki jo vzamem v roke, uporabna in na svoj način zanimiva. Najaktualnejši dokaz tega je lahko tudi razstavljena plastika. Tu moram omeniti tudi svoje izrecno spoštovanje Piccasovega dela, ki je

bil praktično sposoben iz zavržene igrice narediti veliko umetnost."

Za (reciva ji) popularno glasbo je znano, da recimo vse od pojave punka naprej pravzaprav ni nekih pravih vsebinskih novosti, vsekoli gre ali za umetno ustvarjanje nečesa "novega" ali pa zgolj za preigravanje že igranega. Je stanje na likovnem področju drugačno?

"Pojavlja se sicer neka nova podoba, ki pa je v bistvu zelo prazna zadeva, gre praktično za še večjo praznino. Mislim, da ta hip lahko zgodovina govori zgolj o individualistih in njihovem delu. Pomembna je moč avtorja, slikarji v svojem žargonu pravimo "kdo upa bolj potegniti po platnu".

Da si ti "upaš potegniti po platnu" zanesljivo dokazuje tudi tvoja sedanja kranjska razstava. Te lahko za konec prosim, da bralcem Gorenjskega glasa razkriješ vsaj delček bližnjih načrtov?

"Če lahko rečem, da sem našel svojo pot, potem lahko rečem tudi, da jo bom še naprej raziskoval in plemenitil. Kombiniral bom tako kiparstvo kot slikarstvo, kaj pa bo nastalo..."

Vine Bešter

Barvni sitotisk (avtor Izidor Jalovec)

Pod drobnogledom likovne kritike

SLIKARSKI KRONIST

Kamnik - Retrospektivna razstava risb in akvarelov Kamničana Bogdana Potnika v prostorih razstavišča in kavarne Veronika, ki nosi pomenljiv naslov »Kronika življenjske radosti«, daje vpogled skozi slikarjevo življenjsko risarsko in slikarsko snovanje.

Bogdan Potnik, sicer upokojeni inženir strojništva, se s slikarstvom ukvarja ljubiteljsko, vendar je kot avtodidakt, ob trdem delu in učenju v naravi, z druženjem z likovniki v slikarskih kolonijah in ex temporih ter z učenjem pri profesionalnih umetnikih (akademski slikar Savo Sovre), dosegel visoko raven likovne kultiviranosti. Žal, ambicij in želja, po formalni likovni izobrazbi zaradi težkih medvojnih, pa tudi po vojnih razmer, ni uspel realizirati. Vseeno pa mu je likovno ustvarjanje, že od mladosti del življenjskega kreda, osmišljanje, bivanja, veselje in radost, o čemer priča tudi naslov razstave.

Potnik ustvarja največ v akvarelu in risbi, čeprav se je poizkušal tudi s tempero ter ukvarjal z grafiko. V akvarelih, ki so včasih »čisti«, včasih kombinirani, oziroma dopolnjeni s konturami v tušu, je v figurah in portretih dosegel visoko stopnjo osebne zavzetosti

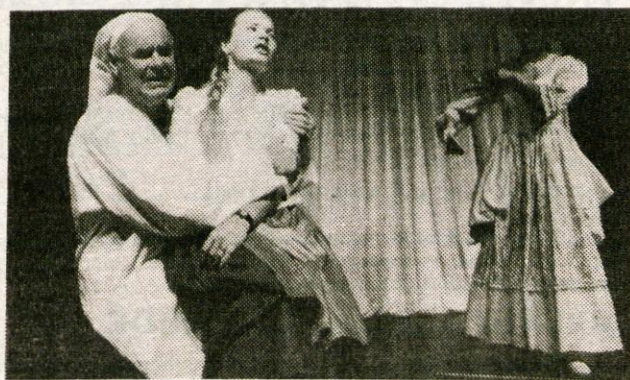
in psihološko poglobljenost v model. Portretiranci so večinoma etnično prepoznavni anonimneži iz ljudstva, ali znane osebe, avtorjevi sodobniki. Barvno zgledni akvarelni zapisi pokrajine so enkrat »mekhejši«, lirično razpoloženi, drugič »trši« arhitektonsko togi, predvsem, ko gre za poglede v urbano krajino. Še posebno so dragocene njegove risarske ali slikarske upodobitve kulturnih in etnoloških spomenikov širrom po Sloveniji, ki so morda edini pričevalci o marsikateri že uničeni kmečki arhitekturi.

Potnikov temeljno likovno izrazilo je risba, predvsem figuralni motivi in portreti. Ti so karakterno označeni in izredno sproščeno risani, enkrat kot krokijski ali karikature, drugič kot poglobljene študije. Tako je kot kronist ohranil plejado podob bolj ali manj znanih oseb neke dobe. Zanimive so tudi neštne skice, krokijski, bežni zapiski, karikature na malem formatu, nekakšen

osebni, spominski arhiv slikarja. Tudi mala grafika, predvsem lesorez in linorez, je vezana na krajino, predvsem kamniško okolico, ter figuro in portret (podoba pokojnega umetnostnega zgodovinarja France Steleta).

Retrospektiva Bogdana Potnika, nam odkriva avtorja kot nadarjenega likovnega-samarastnika, likovnega kronista nekega časa in sopotnika realističnih tendenc v povojnem slovenskem slikarstvu.

Dušan Lipovec

Jutri zvečer, v sredo, 3. oktobra, ob 19.30, se v novi sezoni odpirajo vrata kranjskega Prešernovega gledališča s komedijo J. B. Moliéra Tartufe.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je odprta retrospektivna razstava (1978-88) slik, skulptur, grafik in risb Izidorja Jalovca.

V galeriji Mestne hiše razstavlja pet tirolskih kiparjev: prof. Erich Keber, Markus Florian, Erich de Ghezzi, Gerbert Ennemoser in Peter Kuttler. V Stebrišni dvorani Mestne hiše pa so na ogled slikarska dela kranjskega slikarja Adija Kebra.

V galeriji Kavka pa si lahko ogledate že njihovo 69. zaporedno prodajno razstavo. Svoja dela razstavlja slikar Materž Škufca.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine so na ogled ilustracije akademkega slikarja Daniela Demšarja.

V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava slik Lojzeta Tarfila.

RADOVLJICA - V fotogaleriji Pasaža v graščini je možnost ogleda fotografij Jare Mišičeviča iz FK Tržič pod naslovom "Kraške diagonale".

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja na Mestnem trgu razstavlja akademski slikar Tugo Sušnik.

V galeriji Loškega gradu je odprta filatelistična razstava - ob 40-letnici Filatelističnega društva Škofja Loka.

Stalne zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

TRŽIČ - V Kurnikovi hiši so na ogled dela, nastala na tradicionalnem Ex tempore, ki se vsakoletno pripravlja ob šušarski nedelji.

V Paviljonu NOB razstavlja svoja likovna dela učenci osnovne šole Heroja Grajzerja.

BLEJ - V galeriji Mozaik (Almira grad Grimšče) razstavlja akademski slikar Štef Potočnik. Galerija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 10 do 12. ure in od 16. do 17. ure.

OTVORITEV RAZSTAVE

V petek, 6. oktobra, bo ob 18. uri v Bertoničevi sobi Kovaškega muzeja v Kropi otvoritev razstave Jožeta Gašperšiča, ki bo odprta do 27. oktobra. V krajšem kulturnem programu bodo sodelovali: Zlata Ognjanović, Moški zbor KUD Stane Žagar in Jožica Potočnik.

BIENALE VIDEO

Ljubljana - Na letošnjem mednarodnem bienalu videa v Cankarjevem domu, ki bo potekal od 5. do 7. oktobra se bodo predstavili ustvarjalci iz Avstrije, Francije, Italije, Kanade, Nižozemske, ZRN, ZDA in Jugoslavije. Program "Video CD 89" bo med drugim obsegal tudi retrospektivne predstavitev posameznih video umetnikov, prikaz novih tehnoloških možnosti v videu in kompjuterski video, vloge videa v znanosti, hkrati pa je bienale tudi priložnost za srečanje in pogovor z umetniki in strokovnjaki s področja videa. V tem okviru bo organizirana tudi posebna okrogla miza na temo "Video - umetnost našega časa".

ZBOROVANJE SLAVISTOV

Portorož - Slavistično društvo Slovenije in Slavistično društvo Koper pripravljata v sodelovanju s Slavističnim društvom Trst - Gorica od 5. do 7. oktobra v Portorožu strokovno zborovanje. Prva dva dneva bosta posvečena strokovnim predavanjem na temo stikanja med slovenskim jezikom in književnostjo in drugimi jeziki in književnostmi, običnemu zboru in spremljevalnemu kulturnemu programu. Tretji - zadnji del srečanja pa bodo slavisti namenili strokovnim ekskurzijam.

POLJUB ŽENSKE-PAJKA

Kiss of the Spider Women

Glavne vloge: William Hurt, Raul Julia

Režija: Hector Babenco

Filmi, katerih dogajanje je postavljeno v zaprte prostore, praviloma tvegajo, da niso več filmi, ampak zgolj filmsko gledališče. Tej neljubi »izdaji« lastnega medija, se izognejo z uporabo finte, štos, svojevrstnega obrata, ki je možen in izvedljiv edino v filmskem jeziku.

Problem zaprtega prostora je v filmu Poljub ženske-pajka še izrazitejši, ker se zgodba odvija v zaporu in ker je odnos dveh zapornikov, homoseksualca in revolucionarja, izključno psihološki. Akcijskih in spektakularnih mašil, ki bi vsaj malo lajšala naporno in zateženo gledanje, ni bilo, tako da so gledalci med projekcijo množično drli ven. Beg iz zaprtega prostora se torej ne odvija zgolj na realni, temveč tudi na fiktivni ravni.

Rahločutni homoseksualec (William Hurt) pripoveduje revolucionarju (Raul Julia) vsebino nekega filma, pogrošne in patetične melodrame, ki se med drugo svetovno vojno dogaja v Franciji. Prepovedana ljubezen med francosko femme-fatale in nemškim oficirjem se zaradi političnega ozadja tragično konča - ženska umre pod streli pripadnika odporiškega gibanja. »Finta« je v tem, da mi ta film v filmu dejansko lahko vidimo. Besede, imaginacija, postanejo realnost in to je moment, ki je lasten edinole filmu. Seveda pa vizualizacija pripovedovanega filma ni izbrana le zato, da zadosti zahtevi medija, ampak zato, ker se ravno v pripovedovanem filmu nahaja bistvo odnosa obeh protagonistov. Medtem ko se apolitični Hurt navdušuje nad nesmrtno romanco nesojenih ljubimcev in mu vojna pomeni zgolj ozadje, gleda racionalni Julia vse skozi politično optiko, poleg tega pa ga požensčeni in preobčutljivi Hurt s svojimi trivialnostmi živčira. Z razvojem njunega odnosa, se njune pozicije polagoma zamenjajo. Julia se zaradi Hurtove poštvovalnosti spusti z njim v homoseksualni odnos. Hurt ga iz hvaležnosti ne izda oblastem, ampak zanj opravi neko ilegalno akcijo in pri tem ga pomotoma ubijejo »njegovi«, to je Julijini ljudje. Zamenjava je popolna: Hurt iz homoseksualca zaradi ljubezni postane revolucionar in to ga, kot Francozinjo iz filma, s katero se identificira, stane življenja. Julia iz racionalnega revolucionarja postane homoseksualec in melanholik, enako kot nemški oficir, ki ljubezen žrtvuje politiki. Ostanjejo mu še trivialne, patetične sanjarije, resda še črno-bele, ampak prvič njegove.

Ocena 4

Zoran Smiljanč

PREJELI SMO

ZATIRANJE TRAVNIH IN ŠIROKOLISTNIH PLEVELOV V ŽITU

V Sloveniji smo v zadnjih desetletjih povečali hektarski donos žit, vendar je še vedno precej manjši kot v razvitih kmetijskih državah. Vzrok za to so neprimerno opravljeni agrotehnični ukrepi kot npr. gnojenje, priprava tal, zatiranje plevelov, sortiment, varstvo pred boleznimi in škodljivci. Eden ključnih vzrokov za manjše pridelke žit je zapleveljenost posevkov, kar lahko zmanjša pridelke tudi za sedemdeset in več odstotkov. V Sloveniji na znatnem delu površin, okoli 40.000 hektarov, uporabljamo sredstva za zatiranje plevelov v žitu, pa vendar nismo zadovoljni z uspehom. Kaj je temu vzrok in kako lahko to popravimo: nekaj tipični pleveli kot kolkaj, mak, osat, modri glavinec in drugi, so skoraj povsem izginili z žitnih polj, kar pa je posledica široke uporabe herbicidov iz skupine fenoksi karboksilne kisline (MCPA, 2,4-D, MCPP, 2,4-DP, ...). V slabem desetletju so zgoraj omenjene pleveli nadomestili pleveli, ki so odporni proti derivatom fenoksi ocetne kisline (2,4-D, MCPA): navadni zebraz, mrtva kopriva, spominčica, prava in pasja kamilica, bršljanolistni in perzijski jetičnik, vijolica, navadna zvezdica, enoletni mešič, njivska zlatica, ... Travnatih plevelov, ki so vedno bolj razširjeni, pa z derivati fenoksi karboksilne kisline pridevalci niso mogli zatreti. Številni poskusi iz različnih dežel pričajo o tem, kako travni pleveli izpodrivajo gojene rastline, s tem povzročijo manjši pridelek in širjenje glivičnih bolezni. Zapleveljenost pa je tudi eden od vzrokov za poleganje in kasnejše dozorevanje žita. Travnati pleveli otežujejo delo kombajna, saj je potrebno že pri sto biljkah srakoperca na kvadratni meter za žetev dvakrat več časa, kot na nezapleveh površinah. Za zatiranje travnatih plevelov, kot so: Srakoperec, njivski lisičji rep,

ljulke in drugi kot tudi za nekatere širokolistne pleveli v žitu že nekaj let s pridom uporabljamo herbicid dicuran 500 FW.

Kmetovalci se nemalokrat soočajo s problemom zapleveljenosti posevkov s širokolistnimi pleveli, kot so smolenec, mrtva kopriva, navadna kamilica, pasja kamilica, navadna zvezdica, jetičnik, njivska zlatica in vse bolj razširjena njivska vijolica. Te plevelne vrste poženejo kmalu po vzniku žit. V zgodnjih posevkih in ob toplem vremenu se razbujajo hitro, v jeseni in zaključijo najbujnejšo rast spomladi, še preden se povzpnejo temperature tako visoko, da lahko škropimo s hormonskimi herbicidi (derivati fenoksi karboksilne kisline). Pleveli odvzamejo posevkom največ hranil, vode in svetlobe v prvih razvojnih stopnjah, ko so žitne biljke najbolj občutljive. Čeprav kasneje škropimo s hormonskimi herbicidi (ko narastejo temperature preko 12°C, saj jih prej ne smemo uporabljati) z njimi sicer zatremo pleveli, storjene škode oz. pridelka ne moremo več popraviti. Pogosto nastopijo aprila, ko škropimo s temi pripravki, ne nadne ohladitve. Možnosti so sledeče:

— da prestavimo škropljenje s hormonskimi herbicidi na kasnejši čas, s tem pa lahko povsem zamudimo občutljivo stopnjo nekaterih vodilnih plevelov ali

— da tvegamo in škropimo, v primeru ohladitve pa nastopijo poškodbe posevka, ki se odražajo v rumenjenju in ožigu vrhnjih listov, zakasnitvi v rasti in deformiranju žitnih klasov. Pričakujemo lahko tudi znatno znižan pridelok.

— da škropimo s herbicidom DICURAN FORTE 80 WP

DICURAN FORTE 80 WP je edini herbicid, ki z enim škropljenjem zatira cel spekter semenjskih plevelov, tako travnih kot širokolistnih. Škropimo lahko jeseni po setvi pred vznikom, jeseni po vzniku ali spomladi v času razraščanja. Torej na voljo je dovolj časa, da izberemo najprimernejši rok za škropljenje. Temperatura skoraj ne vpliva na delovanje dicurana forte. Tudi temperature malo nad nič stopinj Celzija, nočne zmrzali pred in po škropljenju ne omejujejo njegovega učinka.

DICURAN FORTE 80 WP je kombiniran herbicid. Sestavljata ga triasulfuron z 0,75 % in klorotoluron z 79,25 %. Spada v skupino z najnižjo strupenostjo (IV), LD 50 je / 5000 in ni strupen za ptice, čebele in ribe. Deluje v nizki dozi skozi liste in korenine, tako da onemogoča delitev celic. Začetno delovanje je počasnejše. Uspešnost delovanja je vidna v dveh ali treh tednih. Deluje dolgo, tri do štiri mesece. Razgradnja je odvisna od tipa tal in pH vrednosti.

Jeseni pred vznikom škropimo z odmerkom 2,0 kg/ha. Po vzniku jeseni kot spomladi pa škropimo z odmerkom 1,5 kg/ha. Ne glede na rok škropljenja, pri predpisnem odmerku, je lahko naslednji posevek katera koli poljščina.

Napredek, ki ga dosežemo pri

uporabi DICURAN FORTE 80 WP je:

— z enim škropljenjem zatremo semenske travne in širokolistne pleveli,

— imamo dovolj časa za izbiro najprimernejšega roka škropljenja,

— p. žitu ne povzroča škode tudi ob uporabi pri temperaturi malo nad nič stopinj Celzija,

— nizek odmerek škropiva na hektar,

— omogoča večje in cenejše pridelke.

S pripravkom DICURAN FORTE 80 WP je bilo v Jugoslaviji v letih 1987 in 1988 opravljenih 47 poskusov. Rezultati poskusov nam potrjujejo izredno učinkovitost pripravka.

Milan Sobočan, dipl.ing.agr.

ALPETOUR

združene delovne organizacije za prevoz, turizem in proizvodnjo, n. sub. o.

SOZD ALPETOUR Škofja Loka TOZD Remont Kranj ponovno objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge:

VODJE FINANČNO RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Pogoji: VI. oz. V. stopnja ekonomske smeri in 2 oz. 4 leta delovnih izkušenj s področja finančno računovodskih opravil. Poskusno delo 3 mesece.

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema 8 dni po objavi kadrovskega sektorja Škofje Loka, Titov trg 4/b. kandidati bodo o izbiri obveščeni v 60 dneh po izteku prijavnega roka.

KOVINSKA OPREMA MOJSTRANA SLOVENIJA Podružnica Jesenice

Odbor za medsebojna razmerja v DO Kovinska oprema Mojstrana objavlja prosta dela in naloge:

VODENJE OBRATA PROIZVODNJE IN VZDRŽEVANJA

Pogoji:

— izobrazba I. stopnje fakultete za strojništvo

— 3 leta delovnih izkušenj na takem ali podobnem delu

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj se prijavijo v 15 dneh po objavi oglasa na naslov delovne odnizacije Kovinska oprema Mojstrana, Alojz-za Rabiča 58, 64281 Mojstrana.

Prijavi naj priložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po izteku prijavnega roka.

ti tako izsiljevanje. Zgraditi je treba še eno elektrarno na Savi pri Majdičevem mlinu.

Župan je odbornikom razložil, da bi to moral urejati odbor za električno razsvetljavo. Ta odbor, ki šteje 5 članov, pa ne dela, ker sta 2 člana že umrli, tretji pa je v norišnici na Studencu. Mayer pa ugaša luči po svoje in nagaja vsem.

PRVA POLICIJSKA URA

Razni razgrajaci iz vasi Huje, Klanca in Čirč vsak večer razgrajajo po Kranju pozno v noč. V mestu ni miru. Občina je od okr. glavarstva zahtevala uvedbo policijske ure. To so dosegli in razgrajanje ter pretepače iz teh vasi so mestni policaji po 20. uri vsak večer nagnali čez Kokro.

— Leta 1920 —

PODELJEVANJE KONCESIJ

Dolenc Edvard prosi za koncesijo za nakup in prodajo jajc. Občina prošnjo zavrača, ker je v Kranju jajc dosti. Če pa bi Dolenc jajca eksportiral, bi bilo mesto oškodovano.

Podeli se koncesija Avtomobilni prometni družbi iz Ljubljane, da lahko opravlja periodične prevoze ljudi z avtomobili na progi Kranj — Jezersko — Kaplja.

CERKEV NA ŠMARJETNI

Odbor za ohranitev stolpa na Šmarjetni gori je prosil za pomoč. Ker občina denarja nima, podeli odboru 3 smreke za tramine iz občinskih gozdov na Šmarjetni.

REGENT ALEKSANDER PRIDE

Na občinski seji je župan seznanil odbornike s sledečim: "Dne 28. junija 1920 pride na Bled Nj. kraljevska visokost, prestolonaslednik in regent Aleksander. Ustavil se bo v Kranju in je treba pripraviti svečan sprejem. Zato se skliče vsa društva in korporacije v mestu, da se pripravijo na to svečanost.

GORENJSKI DNEVI PRI ŠPAROVCU

od 1. do 31. oktobra 1989

POSEBNA PONUDBA:

● mehčalec 4 litre 24,90 ATS	● kava ALVORADO AGASTRO 1 kg 47,50 ATS
● lak za lase SHAMTU 19,90 ATS	● jedilno olje 10 litrov 125,- ATS
● WC papir 10 rol 22,90 ATS	● avtoradio MTC izvozna cena 392,- ATS
	● avtozvočniki 30 vat 1 par 70,- ATS

VELIKA IZBIRA KASETOFONOV IN AVTORADIEV TER ZVOČNIKOV

Vsi, ki boste do 31. 10. 1989 pri blagajni marketa oddali izpolnjen kupon z odgovorom na zastavljeno vprašanje, boste sodelovali v nagradnem žrebanju, ki bo 3. novembra ob 12. uri v marketu.

Nagrade so:

1. radio z dvojnimi kasetofonom
2. avtoradio z nočno osvetlitvijo
3. par zvočnikov za avtoradio - 40 vat
4. 10 litrov jedilnega olja

SPAR

KUPON

ŠPAROVEC

Kako se imenuje kraj, v katerem je market ŠPAROVEC?

Ime in priimek in naslov

Franc Puhar - Aci

Kranjske zgodbe iz tega stoletja

— Leta 1919 —

V BOJ ZA SLOVENSKI KOROTAN

Klicu "V boj za Slovenski Korotan" se je že 5. januarja 1919 odzvala 10 prostovoljcev. Šli so v spopad v Področje. Dne 10. januarja pa so se bivši vojaki, visokošolci in nekateri dijaki zbrali v gostilni pri "Knedelnu" na Gasilskem trgu. Rezultat tega shoda je bil uspešen. Že naslednji dan je odšlo iz Kranja 48 prostovoljcev v boj za Koroško.

PRVA PROSLAVA V NOVI DRŽAVI

Na občinski seji je župan seznanil odbornike z besedami: "Dne 28. junija 1919 praznujemo Srbi "Vidov dan" kot spomin na bitko na Kosovem polju. Letos prvič praznujemo tudi mi kot svobodni in ujedinjeni z našimi brati ta narodni praznik." To obvestilo je bilo izrečeno na predvečer praznovanja. Kasneje, ko so v Kranju menjali imena ulic in trgov, je mesto dobilo tudi "Kosovsko" ulico!

KONEC VODNJAKA NA GLAVNEM TRGU

Iz zapisnika občinske seje z dne 25. junija 1919. je razvidno, kdo je zahteval, da se vodnjak na glavnem trgu podre. Od občine je to zahtevalo "olepševalno" društvo mesta. Občina je predlog društva odobrila in celo sklenila, da izkopičeka za material od vodnjaka porabi društvo samo. Verjetno za nove "olepševalne" podvige v mestu.

MONOPOL Z ELEKTRIKO

Elektrarna Peter Mayer je zopet podražila elektriko. Cena je previsoka, občani vseh slojev so ogorčeni. Občina mora prepreči-

OD UBOŽNICE DO ŠOLE

Ubožna hiša na Pungartu naj se predela in uredi za dekliško šolo. Potrebne so 3 učilnice, kabinet in konferenčna soba. Predstavila plača občina, notranjo ureditev pa okrajni šolski svet. Kam bomo potem dali kranjske reveže, se še niso odločili na občini.

— Leta 1921 —

NOVI ČASTNI OBČANI

Na seji, dne 9. aprila 1921, so imenovali za častna občana: Polak Ferdinanda, dosedanj predstnik občine, Pirc Cirila, novega predsednika občine. Oba za dolgoletno, neumorno delo v prid občine in prebivalcev mesta. (Že 11. maja so bile volitve novega predsednika).

Na seji, dne 26. avgusta, je bil proglašen za častnega občana dr. Ivan Tavčar, saj je svojo življenjsko kariero začel kot koncipient v Kranju.

Še ena proglasitev za častnega občana je bila izrečena na seji, dne 15. septembra 1921. Ta častni naslov je dobil Ivan Hribar ob 70-letnici, ker je veliko prispeval za združitev v Jugoslaviji.

KRANJ ZA SRBIJO, NE ZA JUGOSLAVIJO

Na seji občinskega odbora, dne 13. maja 1921 je bila v razpravi tudi peticija za konstituantno, da se sprejme za uradni naziv naše države ime "JUGOSLAVIJA". S posebej pripravljenim govorom je nastopil odbornik Vinko Marinko. Občinskim odbornikom je predlagal, da naj se država imenuje "SRBIJA". Profesor Marinko je bil v svojem govoru tako prepričljiv, da je bil njegov predlog sprejet. Trdil je, da ni nič bolj naravnega kot to, da se imenuje država po tistem plemenu, kateremu gre vodilna vloga v naši Kraljevini. Svoj govor je zaključil z mislijo: "Če nas kdo vpraša, kaj smo, naj vsak odgovori — Slovenec sem, a Srbski državljan. To sta dva vzroka, da sem lahko ponosen!" Torej naj občina Kranj pošlje na ustavotvorno skupščino predlog, da naj se izbere ime države po najmočnejšem plemenu, ki v njej prebiva, to je Srbija!

Župan Pirc je predlog dal na glasovanje in je bilo 17 glasov za, 6 glasov pa proti. Ta "zgodovinski" govor je takoj zatem bil v celoti objavljen v časopisu "Slovenski narod."

Shranjevanje živil

Živila so žive snovi, ki vdihavajo zrak in izdihavajo ogljikov dioksid ter vodno paro in oddajajo vonjave. Iz okolja sprejemajo vlago in tuje vonjave. Med shranjevanjem zorijo, se starajo in kvarijo.

Zorenje je zaželen pojav. V času zorenja pridobijo živila lepo barvo, prijeten vonj in okus ter postanejo lažje prebavljiva (zimsko sadje, siri, suho meso, alkoholne pijače).

Staranje živil (mleka, kruha, moke, jajc) prehaja v kvarjenje. Hranilne snovi začno propadati. Vedeti moramo: vsa živila se v 1 letu postarajo! Notranji (primarni) vzrok kvarjenja je prisotnost vode in encimov, ki spreminjajo hranilne snovi in uničujejo vitamine. Sočna živila se vedno hitreje pokvarijo kot suha. Zunanji (sekundarni) vzroki kvarjenja živil pa so: škodljivi mikroorganizmi (plesni, gnilobne bakterije, kvasovke), neustrezna embalaža in slabe shrambe.

Plesni in gnilobne bakterije napadajo živila v toplih, vlažnih in zatohlih shrambah. Primerna embalaža zavaruje živila pred škodljivimi zunanjimi vplivi, slaba in neustrezna pa jih še sama kvari.

Vseh vrst živil ne moremo enako dobro hraniti v eni sami shrambi. Moka, drobovje, kaše, testenine, fižol, suho sadje, sol, sladkor in tudi med zahtevajo suho, zračno, hladno in temno shrambo. Embalaža mora biti zračna (platnena, papirnata). Sladkor, sol in med pa so higroskopične snovi, ki zahtevajo tako embalažo, da jih varuje pred vlago.

Maščobe se bolje ohranijo v zaprti posodi, ki ne prepušča svetlobe. Svinjsko mast vedno v vodoravni plasti jemljemo iz deže, da pride čim manj zraka do nje. Steklenico z oljem po vsaki rabi zamašimo in hranimo kot vse ostale maščobe na hladnem, snažnem, temnem in zračnem mestu.

Jušna zelenjava

1 kg korenja, 1 kg peteršilja, 1 kg čebule, 1 kg paradižnikov, 1 velik por, 1 velika zelena, 60 dag soli.

Vse naštete sestavine dobro operemo, osušimo, zmeljemo na mesoreznici in zmešamo s soljo. Ko se masa razsoli, jo naložimo v kozarce, dobro stlačimo in zavežemo.

Dišavne rastline za zimo

Naberemo mlado zelenje raznih dišavnih, kot so meta, krebuljica, majaron in koper. Zrežemo na mesoreznici. Na 1 kg dišavnice dodamo 15 dag soli in dobro premešamo. Nasujemo v majhne kozarce, dobro stlačimo, da iztisnemo zrak in zavežemo.

Vedeti pa moramo, da zaradi obilice soli v jušni zelenjavi ali dišavnicah, ki jih dodajamo jedem, jedi manj solimo.

HOROSKOP

Ljudje tehtnice (22. 9. - 22. 10.)

Za ljudi, rojene v znamenju tehtnice, je značilna gibka, ne preveč široka postava. Podolgovata glava, skladen, dober profil. Dobri in pravilni zobje, lepo oblikovana usta. Brada ne izstopa preveč, velike, bleščeče oči, miren, odkrit pogled. Lepo oblikovane roke. Hoja zelo ritmična.

Za bolezen so najboljčljivejši deli njihovega telesa ledvice in mehur. V splošnem so izrazito zdravi, ne prenesejo pa preveč tekočine.

Prihodnjič: kakšne so "tehtnice" v ljubezenski in zakonski zvezi.

Pogovor z zdravnikom po telefonu

Vsak najstnik ima kopico problemov. Tudi jaz nisem brez njih. V sobi sem poskakovala po ritmu glasbe, ki mi je kratkočala popoldne. "Dober dan vsem poslušalcem Vala 202!" me je sredi poskakovanja zmotil ženski glas. "Vse, ki imate probleme, pa nimate poguma, da bi o njih pisali, vas vabimo, da se pogovorite z doktorjem Lotričem!"

Enkratna priložnost, sem pomislila. Zavrtela sem telefonsko številko. Strah in neprijeten občutek sta me razjedala. Slišala sem samo bitje svojega srca. Hudiča, zvezo sem dobila! Moj bog, kaj takega! "Dober dan! Tu Val 202!" "Dober dan. Pri telefonu Aja s Ptujja. Stara sem štirinajst let." To je bilo vse, kar sem v tistem hipu spravila iz sebe. "Živjo, Aja. Tu doktor Lotrič, govorila bi o tvojih oziroma najstniških problemih." "Mojih problemov je več, toda začenši pri prvem. To je mastna, aknasta koža. Že z več kremami sem se mazala, pa nič ne pomaga. Prosim, svetujte mi, kaj naj naredim!" "To je res problem večine mladostnikov. Zato je prav, da si se opogumila in pričela pogovor o tem. Svetujem vam sonce, vodo, svež zrak, brez vsakršnih krem, predvsem pa brez skladkarjev in stiskanja aken!" "Najlepša hvala." Počasi sem spustila slušalko in odplesala v svojo sobo.

Se vedno sem najstnica, toda z enim problemom manj. Urša Domajnko, 7. a. r. OŠ bratstvo in enotnost Kranj

"Že v letošnjem šolskem letu nam je uspelo pripraviti pisne izdelke, čeprav smo šele v prvem razredu. Naslonili smo se na Muco Copatarico in ji spremenili konec."

Ton je med drugim zapisala razredničarka Marjeta Lapanja iz OŠ Josipa Broza-Tita v Predosljah in priložila za dokaz nekaj spisov. Oglejmo si enega!

OTROCI SO NAŠLI MAČJI
DOM POD DREVE SOM. TO
SPLOH NI BIL MUCIN.
BREZ COPAT SO TEKLI
DOMOV IN REKLI DA
COPATARICE SPLOH NI.
JANJA 1.R.

Pripravimo se na zimo

Kisanje zelja

Trde, obeljene zrele, uležane, a ne razpokane glave zelja očistimo, razpolovimo, izrežemo kocen in naribamo. Primešamo sol (1 1/2 dag soli na 1 kg zelja) in ga prav na trdo stlačimo v posodo (škaf, kad, stekleni kozarec s širokim vratom), vmes dodajamo začimbe: kumino, cel poper, lovor, hren. Posebno močno potlačimo zelje ob robu posode, ker se tu rado dviga in kvari. Dobro stlačeno zelje prekrijemo z nekaj celimi zeljnimi listi in še z belim prtom, ožetim v slanici. Nanj položimo pokrov in ga obtežimo. Sok, ki se je sprostil ob tlačenju zelja, mora prekriti prt vsaj za 2 prsta. Če je soka preveč, ga odvajamo, če ga je premalo, prilijemo solnico. Zelje naj se kisa počasi (2 do 5 tednov) pri temperaturi 14 do 18 stopinj C. Ko je zelje skisano, ga prenesemo v hladnejši prostor, kjer ga redno čistimo. Manjše količine pa lahko prekuhamo in vročega polnimo v kozarce z alupo pokroveci.

Morda vas zanima

Paprika

Paprika je kot "španski poper" prišla v Evropo v 15. stoletju ter se udomačila tudi v Afriki in Turčiji. Okrog leta 1700 je prišla na Ogrsko, kjer je dobila ime "turški poper". Šele pozneje je dobila ogrsko in mednarodno ime paprika.

Sčasoma je paprika postala nekakšen ogrski monopol in dosegla skoraj svetovni sloves, ko se je ogrskemu učenjaku Szent-Gyorgyju, direktorju medicinskokemičnega univerzitetnega inštituta v Szegedu, posrečilo v plodovih paprike dokazati vitamin C. Pred tem odkritjem so bile limone in pomaranče na vrhu lestvice rastlin, bogatih z vitaminom C. V papriki ga je 4 do 6-krat več. Takšno bogastvo vitaminov in rastlinskih snovi pa nas ne sme zapeljati tako daleč, da bi jo obilno dodajali jedem ali pa z njo na debelo posipali z maslom ali sirom namazan kruh ali slanino. Začinjanje s papriko pri jedi je treba zavrniti. To pekočo, tek zbujačo začimbo je treba uporabljati le včasih, pa še takrat previdno. Zloraba paprike, kakor smo ji pogosto priče, ima hude posledice, ki zahtevajo dolgotrajno in težavno zdravljenje: preveč želodčne kisline, zaprtje. Tudi boleča razdraženost in vnetja ledvic utegnejo biti posledica pretiranega uživanja paprike.

Vendar je zdravilnost pri zmernem uživanju očitna. Zanimiva je medicinska ugotovitev, da se je zdravljenje s papriko zelo dobro obneslo pri odvajanju alkoholikov in uživalcev opija. Sladke sorte paprike, bodisi da so zelene ali zrele, lahko dodajamo solatam v zmernih količinah in s tem dopolnimo prehrano s C vitaminom.

Okrasni vbodi

Okrasni vbodi so vsestransko uporabni. Štejemo jih med pisane vezenine. Šivamo jih z eno, dvema ali več barvami. Pri izbiri vezilne niti se odločamo po blagu, na katerega bomo vezli. Pri perilnih predmetih vzamemo bombažno ali laneno prejico, pri volnenem blagu ali svili, ki ju ne peremo, pa volno ali svilo.

Razlikujemo okrasne vbode, ki so izpeljani iz raznih osnov: iz prednjega, poševnega, zadržnega, verižnega in križnega vboda. Vse naštete vbode lahko med seboj kombiniramo in ustvarjamo nove vzorce po lastnih zamislih. S pisanimi okrasnimi vbodi krasimo otroške obleke, bluže, angleške namizne garniture, razne prtiče itd.

Okrasne vbode vseh vrst najlažje vezemo na tkanino, pri kateri lahko štejemo nitke. Pri gostejših in tanjših tkaninah si napravimo s svinčnikom točke v enakomernih razdaljah, kot zahteva vzorec. Pomagamo pa si tudi tako, da na tkanino prišijemo oziroma naudariamo tako tkanino, pri kateri lahko štejemo nitke in delamo po njej.

Naredimo si same

Preproste vezenine (1) Resnično bi zelo radi ustregli nekaterim bralkam in jim na tej strani pomagali z nasveti za šivanje oblačil, vendar vedno znova ugotavljamo, da je za takšne stvari ta prostor premajhen. Lotimo se zato česa manjšega. Predlagam vezenine. Ne le, da so spet modne, prav je, da jih poznamo, da jih znamo uporabljati. Takšno znanje vedno pride prav.

Izmed množice vezenin bomo izbrali le tiste, ki ne terjajo niti preveč časa niti obsežnega znanja. Opisali bomo take vezilne vbode, ki jih lahko uporabimo za drobne okraske na predmetih, ki bi sicer učinkovali dolgočasno. Razen tega naj nam bo ustvarjanje te vrste v zabavo in razvedrilo.

Na splošno delimo vezenine na bele in pisane. Pri zaporedju opisov bomo prehajali od najlažjih do zahtevnejših.

Naj za začetek povemo, da pri nobeni vrsti vezanja ne delamo vozlov niti v začetku niti na koncu, temveč nit nevidno zašijemo. Vsaka vezenina mora biti tudi na narobni strani čedna.

ureja **DANICA DOLENC**

IZ ŠOLSKIH KLOPI

Dolžanova soteska

V petek smo imeli naravoslovni dan. Ogledovali smo si naravno nahajališče mineralov in fosilov v Dolžanovi soteski nad Trzičem.

V šoli smo se zmenili, da se na pot lahko odpravimo peš ali s kolesi. Meni se je med počitnicami pokvarilo kolo, zato ni bilo vprašanja, kako do Dolžanove soteske. Peš, seveda! Skupaj s še nekaj učenci smo počasi krenili proti cilju. Pot se nam je vlekla, če pa ne bi klepetali in se po svoje zabavali, bi bila še daljša.

Na cilju so nas čakali kolesarji. Malo smo si odpočili, nato pa si začeli ogledovati začrtano pot, od točke do točke. Vseh točk je bilo kar petindvajset.

Razlaga se mi je zdela zelo zanimiva. Delali smo tudi prekusne topljivosti apnenca s kisline.

Pot nazaj v dolino je bila še bolj naporna. Soščolcu Alešu se je pokvarilo kolo. Medtem ko so se najini soščolci smeje odpeljali, sva morala midva kolo vsak z ene strani dvigniti in po zadnjem kolesu spraviti v dolino, kajti prednje kolo je bilo blokirano. V Trziču je Aleš peljal kolo kar k očetu v službo, da ga je po službi z avtom pripeljal domov, sama pa sva počakala na avtobus za Zvirče. Lep, zanimiv pa tudi naporen je bil ta naravoslovni dan.

Janez Šlibar, 6. d. r. OŠ heroja Bračiča Trzič

Bili smo v knjižnici

Tovarišica nas je danes peljala na ogled Pionirske knjižnice. Videli smo veliko knjig. Bile so lepo zložene na policah. Knjižničar nam je povedal, kako so knjige pravilno razvrščene. Predno smo končali ogled, si je lahko vsak sposodil knjigo, ki mu je bila všeč. Na knjige moramo lepo paziti.

Ingrid Ajdovec, 2. b. r. OŠ J. in S. Mlakarja Senčur

Moje okno v svet

(Kjer smo čutili, da uživamo v svojem ustvarjanju in razmišljanju)

Takrat sem bil še majhen deček. Ne spominjam se, koliko sem bil star, vem pa, da sem obiskoval vrtec. Tam smo se pogovarjali, se igrali in risali. Zelo rad sem risal.

Moja mama je to vedela, zato mi je za rojstni dan kupila slikanico. Bil sem presrečen. Ta slikanica mi je zelo veliko pomenila. Pazil sem nanjo, kot da je stekana iz zlata. Sčasoma mi je slikanica še bolj prirasla k srcu in za nobeno stvar na svetu je ne bi zamenjal. Kadar sem jo prebiral, se je pred mano odprl nov svet, svet čudovitih barv in raznih pravljicnih bitij, od palčkov do zmajev, ki jih je pričarala moja bujna domišljija. Slikanica mi je pomenila okno v svet. Pogosto sem vanjo risal fantastična bitja, ki sem jih videl v risankah.

Čas pa teče in tudi jaz nisem več majhen deček. Na to dobro, staro slikanico pa sem že skoraj čisto pozabil in nihče ne ve, kje je sedaj.

Zoran Čavlovič, 6. a. r. OŠ Staneta Žagarja Kranj

REZERVIRANO ZA ZVEZDE

Hay! Poglejmo, kaj se dogaja med znanimi zvezdami.

MATTHEW BRODERICK (FERIS BUELLER'S DAY OFF) in JENNIFER GREY (DIRTY DANCING) sta se po kratkih avanturah spet znašla skupaj. Fotografiji so ju ujeli, ko sta odhajala iz nočnega bara v Greenwich Village v New Yorku.

PATRICK SWAYZE in DEMI MOORE (ABOUT LAST NIGHT) sta posnela nov film z naslovom GHOSTS (Duhovi), v katerem sta odigrala veliko vročih ljubezenskih scen. Ob snemanju ju je iz ozadja opazoval tudi BRUCE WILLIS alias DAVID ADDISON, ki je "pazil" na zapeljivega Patricka.

Nemška pevka SANDRA (na sliki) je pred kratkim navduševala množico sovjetskih oboževalcev na koncertu v moskovski dvorani Olympski hall. Sandrin nastop je trajal 75 minut. Prodali so 27 tisoč vstopnic.

KYLIE MINOGUE se bo z "novepečeno" skupino BIG FUN oktobra odpravila na turnejo po Veliki Britaniji.

DAVID HASSELHOFF je posnel novo pesem z naslovom FLYING ON THE WINGS OF TENDERNESS.

Po nekajletnem premoru se je "prebudil" angleški duo TEARS FOR FEARS. Roland in Curt sta posnela novo uspešnico SO-WING THE SEEDS OF LOVE.

25. avgusta je SIMON LE BON postal oče hčerki AMBER ROSE.

Zdaj po pogledu še po svetovnih lestvicah. V Nemčiji vodi JIOVE BUNNY & THE MASTERMIXER s skladbo SWING THE MOOD, sledita mu skupina KAOMA s skladbo LAMBADA in LIL LOUIS s skladbo FRENCH KISS. V Veliki Britaniji vodi skupina BLACK BOX s pesmico RIGHT ON TIME, za petami ji je JASON DONOVAN s skladbo EVERY DAY, sledi pa mu RICHARD MARX z uspešnico RIGHT HERE WAITING. V ZDA vodi pevka GLORIA ESTEFAN s skladbo DON'T WANNA LOSE YOU, sledita pa ji duo MILLI VANILLI z novo uspešnico GIRL I'M GONNA MISS YOU in WARRANT s skladbo HEAVEN.

Klepetaci

Slavni smo 4. a. vedno rad klepeta. Klepeta zdaj Neža, Tina, tovarišica se sprašuje: "Kakšna zdaj je to mladenca?"

4. a pa še naprej klepeta in tovarišici miru ne da. Tovarišica misli, da 4. a samo klepetati zna. 4. a pa se ne vda in dokaže, da tudi poslušati zna.

Tina, Jure, Neža, dopisniški krožek OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

ureja **HELENA JELOVČAN**

Pogovori prometnih strokovnjakov z obeh strani Karavank

Železnica se mora modernizirati, ceste pa hitreje graditi

Ljubljana, 2. oktobra - Na pogovoru delegacije deželne vlade Koroške, ki jo je vodil deželni svetnik Johann Ramsbacher in delegacije Slovenije pod vodstvom republiškega predsednika za promet in zveze Milana Jelenca, so največ pozornosti namenili sodelovanju med Koroško in Slovenijo na področju prometa in zvez. Tako so izmenjali svoja stališča o možnosti za povečanje avstrijskega tranzitnega prometa preko naših luk, o preusmerjanju tovora s cest na železnico, o izgradnji predora pod Karavankami in izgradnji transjugoslovanske avtoceste.

Slovenske železnice so dolgo opozarjale na neenakopravni položaj, saj so bile cene železniških prevozov pod državnim nadzorom, niso pokrivala niti stroškov poslovanja, za razvoj pa sploh ni bilo denarja. Bile bi pravzaprav v enakem položaju kot železnice v svetu, če ne bi bilo pomembne razlike: bogatejše države so sposobne izdatneje financirati razvoj državnih železnic. Slovensko gospodarstvo je za enostavno re-produkcijo železnic združevalo kar do 40 odstotkov celotnega prihodka, ki so ga železnice ustvarjale s poslovanjem, vendar premalo za hitrejšo modernizacijo in razvoj železniškega gospodarstva. Zdaj je nekoliko boljše: cene prevozov se prosto oblikujejo, država pa je obljubila, da bo pomagala pri stroških infrastrukture.

Poleg že odobrenega posojila evropske investicijske banke, bodo slovenske železnice v naslednjih tednih podpisale pogodbo z mednarodno banko za obnovo in razvoj za 32 milijonov dolarjev posojila za modernizacijo. Skupaj bo tako posojil za 50 milijonov dolarjev in ker mora železnica sama zagotoviti približno enak delež, pomeni, da bo do konca leta 1991 investiranih v slovenske železnice 100 milijonov dolarjev. Kam? Največ denarja bodo porabili za železniško progo Jesenice - Ljubljana - Zagreb, za gradnjo drugega tira železniške proge in modernizacijo postaj. Z investicijo v drugi tir Ljubljana - Jesenice se bodo zmogljivosti prevozov povečale za 2,6 milijonov vozil dnevno po koroških avtocestah! Zato je javnost vedno bolj nezadovoljna, akcija železnih pod parolo NOČEMO BI TI IZPUŠNA CEV EVROPE pa silno odmevna. Ob gradnji karavanškega predora na Koroškem se bolj protestirajo, saj bo prometa še več in je zato vzporedno treba zgraditi železniško povezavo, s kombinirano možnostjo prevoza.

Na Koroškem zato pospešeno gradijo blagovne terminale. Letos 10. oktobra bodo odprli veliko postajo pri Beljaku, maja 1990 bodo odprli velik beljaški kolodvor, v gradnji je center za pretovarjanje, do Udin grade dvotirno progo, ki bo zgrajena leta 1992, vzporedno s Tursko avtocesto bodo zgradili odsek Beljak - Salzburg. Od Beljaka do naše meje bodo zgradili dvotirno železnico. Vse pa se bo zaustavilo, če je tudi od naše meje naprej ne bo.

Poostren nadzor na mejah

Obe strani sta se zavzeli, da bi ob izgradnji karavanškega predora morali prepovedati prevoz tovornjakov preko Ljubljane, kjer je danes dnevno do 100 tovornjakov. Pričakujejo, da se bodo tovornjaki sami odločali za predor, saj so strokovnjaki izračunali, da bo vozilo skozi predor prihranilo do 50 odstotkov. Po odloku koroške vlade bodo v prihodnje poostri nadzor nad tehničnim stanjem vozil na njihovih mejah, še posebej tistih, ki preva-

nost na naših mejah, tako jih zanima tudi izgradnja hitrih cest. Po informaciji inženirja Skulja na naši strani predora zaključujejo z izdelavo talnega oboka, grade betonski obok, dela potekajo v roku. Zaključena je licitacija za elektroinstalacije in razsvetljavo. Na mejnem platoju so v gradnji objekti mejne kontrole, dokončano je nasipavanje platoja, zgrajen most čez Savo. Zaključena je licitacija za gradnjo platoja in ceste do šestega kilometra: dela bodo v soglasju z evropsko banko oddana v naslednjih dneh.

Na vseh nezgrajenih odsekih avtoceste predor - Ljubljana - Zagreb poteka projektiranje, v postopku licitacije pa sta dva odseka: južno od Ljubljane in od kilometra 6 do Vrbe, obvoznica mimo Jesenic v dolžini 13 kilometrov. V kratkem pričakujejo ponudbe pred nekaj dnevi zaključene licitacije za največji objekt na trasi, za most čez Savo. Most bodo začeli graditi oktobra.

Delegacijo Koroške je seveda najbolj zanimalo, kako realni so ti gradbeni roki, da ne bi prišlo na južni strani Karavank do zastojev. Dobili so odgovor, da pri gradnji jeseniške obvoznice po zagotovilu slovenske vlade ne sme priti do nobenih zamikov in da bo zanesljivo junija 1991 po njej potekal promet!

Kritična koroška javnost

V Sloveniji se je namreč izboljšal sistem financiranja cest, saj se je povečal delež za ceste od prodaje naftnih derivatov. Julija prihodnje leto bo ta delež od končne cene derivatov od sedanjih 17 odstotkov že 34 odstotkov. Tako bo cestno gospodarstvo bolj kreditno sposobno in bo lahko najemalo kredite evropske investicijske banke. Vseboj se odločamo tudi za koncesije in skupna vlaganja za gradnjo cest (avtocesta Sentilj - Zagreb, osimske ceste). V Sloveniji naj bi bili tako v naslednjih dvanajstih letih sposobni zgraditi cestno omrežje v dolžini 250 kilometrov. Predstavniki koroške delegacije so poudarili pomen avtoceste Dunaj - Celovec, ki računa tudi na povezavo z Madžarsko leta 1995 in 1996. Rokov izgradnje predora pod Karavankami pa se tudi poskušajo držati, čeprav niso brez težav: na sosednjem Koroškem je med prebivalci naselja blizu Beljaka prišlo do ostrih protestov zaradi povečanega cestnega prometa skozi predor. Upajo, da protesti gradnje ne bodo podaljševali. Pri nas, so dejali, denar ni problem, problem so kritični državljani.

Pogovori med slovensko in koroško delegacijo so potekali v prijateljskem sosedskem dogovarjanju, z željo, da bi skupno in v vsesplošno dobro reševali številne prometne probleme, ki jih je tudi zaradi osveščene javnosti na obeh straneh kar precej. Pogovori se bodo nadaljevali, zaključke takih srečanj pa bodo posredovali tudi delovni skupini, ki se v okviru Alpe - Jadrana ukvarja s problematiko prometa in zvez.

D. Sedej

Ema Pevc, ravnateljica škojloške delavske univerze

Prisluhniti potrebam časa

Škofja Loka, 2. oktobra - Zakon o usmerjenem izobraževanju je pred desetletjem delavskim univerzam krepko spodnesel noge, ko je programe za pridobitev izobrazbe odraslih prenesel v (nepripravljene) redne šole. Kmalu je sledil še drug močan udarec: usihati je začelo družbenopolitično izobraževanje. V spremenjenih razmerah so se delavske univerze zelo različno znašle, nekatere se vse do danes niso uspele pobrati. Škojloška delavska univerza sodi med najvitalnejše v Sloveniji. Skrivnost njivega uspeha je po besedah ravnateljice Eme Pevc sila preprosta; predvsem poslušaj za potrebe časa, v katerem je znanje tržno blago.

Letos popravljeni zakon o usmerjenem izobraževanju med drugim spet vrača delavskim univerzam pravico do programov za pridobitev izobrazbe. Očitno se v rednih šolah kot andragogi niso posebno izkazali?

»Odrasli so bili desetletja navajeni prihajati po znanje v delavsko univerzo, navajeni so bili naših metod dela, ki se precej razlikujejo od šolskih. Podatki zadnjih let kažejo dokajšnje nazadovanje v izobraževanju odraslih za pridobitev izobrazbe, ki je lahko tudi delna posledica tega prenosa. Vsekakor pa je vračanje na staro za nas velik plus. Prej si je morala delavska univerza vsak program za pridobitev izobrazbe posebej izposlovati od redne šole, poslej bo dovolj le ugotoviti potrebe, program verificirati in uresničiti.«

Morda v tem sklopu načrtujete kakšno novost, posebnost?

»Uvajamo program za tretjo stopnjo (magisterij) v izbirnih predmetih kadrovske smeri FSPN. Veliko razmišljamo tudi o programih prekvalifikacij delavcev, ki se bodo pokazali kot presežki zaposlenih. Z nekaterimi podjetji, kjer groze tovrstne težave, smo se že povezali.«

Program osnovne šole je stalnica delavskih univerz, tudi edini program, za katerega dobivate polno pokritje iz izobraževalne skupnosti.

»Tako je, sicer smo pravo podjetje, prepuščeno vsem dobrim in slabim stranem trga. V škojloški občini je približno osem tisoč odraslih (slaba četrtnina vseh prebivalcev), ki niso uspešno končali osnovne šole. To je ogromna številka, med njimi je tudi veliko mladih, do katerih je potreben posebno tankočuten pristop.«

Strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje je drug zajeten sklop dela vaše delavske univerze. Sem šteje računalniško usposabljanje, usposabljanje delovodij, viličaristov, tečaje za žičničarje, varstvo pri delu, higienski minimum, požarno varnost, organizirate pa tudi različne posebne tečaje po naročilu. Zadnje čase se "spopadate" tudi s podjetništvom.

»Na novo uvajamo več programov s področja podjetniške miselnosti, pri čemer sodelujemo z visokošolskimi institucijami. Ne gre za kakšno konkurenco Brdu, s katerim smo tudi pripravljali sodelovati, zavedamo pa se velike nepotešene sle naših gospodarstvenikov po tovrstnih znanjih.«

Posebno razvejano poglavje v vašem delu so tuji jeziki. Programe imate za predšolske otroke, učence in študente pa za odrasle tja do 99. leta, kot sami pravite. Slovenci smo vse prej kot poliglotti, kaj menite?

»Opažam, da jih je vse več, ki hočejo dokazati nasprotno. Zanimanje za tečaje tujih jezikov narašča. V šolah tega očitno manjka, čeprav so metode pouka že boljše, sodobnejše kot pred leti. Vrzeli se zlasti čutijo bolj nadarjeni učenci. Njim, slovenskim srednješolcem, smo letos namenili tudi novost, poletno šolo tujega jezika, ki je izjemno uspeša. V ponudbi za odrasle med drugim razvijamo tečaje po posebnih poklicnih skupinah ljudi (poslovneži) in panogah.«

Poldrugo leto vodite v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije usposabljanje kadrovskih delavcev, ki se ga je doslej udeležilo 364 slušateljev iz vse Slovenije. Na to temo pripravljate tudi različne posvete oziroma študijske dneve. Torej so se v podjetjih vendarle začeli zavdati velikega pomena kadrovskega področja?

»Res je bila kadrovska funkcija dolgo zanemarjena, bila je samo servis, ki je moral na ukaz nekega vodje preskrbeti toliko in toliko delavcev, ni pa imela razvojnega pomena. Povsod v razvitem svetu vodilni kadrovski delavec sodeluje z najvišjo vodilno ekipo v podjetju, oblikuje strategijo in razvoj kadrov, se odziva na spremembe v gospodarstvu. To praznino skuša v Sloveniji zapolniti naš programom in, kot kažejo številke, nam kar lepo uspeva. Opažamo tudi napredek v izobrazbeni strukturi kadrovikov, ki pa so dokaj različnih poklicev, od pravnikov do učiteljev in so jim zato določena znanja še toliko bolj potrebna. Trenutno so zanje najbolj "vroča" tema delovna razmerja, sicer pa zelo poudarjamo ustvarjalnost, spremenjeno filozofijo v kadrovske funkcije.«

Začeli ste tudi z mednarodnim sodelovanjem. Kako?

»Povezali smo se z Uranio na Dunaju, ki je nekaj podobnega kot Cankarjev dom, in z ljudsko univerzo v Reutlingenu. Zanima nas, kaj delajo oni in poskušamo s prvimi izmenjavami.«

In kaj se dogaja v Avstriji in Nemčiji?

»Ljudske univerze v tujini, kjer so več ali manj že presegle potrebe po pridobitvi izobrazbe, se zelo usmerjajo v programe za večjo kvaliteto življenja, ki se, moram reči, tudi pri nas kar lepo uveljavljajo. Sem sodi- jo številna vzgojna predavanja za mladino, starše in prosvetne delavce, tu so programi s področja kulture, umetnosti, zdravega načina življenja, kot joga ali zdravlilne rastline, tu so tudi razni hobi tečaji kot tečaj šivanja, kuhanja (tudi za moške!), ročnih del.«

V katero smer, mislite, se bo predvsem razvijala škojloška delavska univerza?

»Razvoj naj bi šel v tistih programih na področju različnih strok, ki bodo ujeli aktualnost trenutka, ki bodo vzgajali za naprej (ne za nazaj) tako v stroki kot kvaliteti življenja. Pomeni, da bo na področju strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja potrebno raz-

vijati predvsem podjetniško filozofijo, da bo treba ponuditi še več različnega usposabljanja v tujih jezikih, perspektive ima kadrovske področje, ki se vse bolj uveljavlja, nikakor pa ne smemo zanemariti tudi programov za pridobitev izobrazbe, zlasti ne nove oblike oziroma šole, ki jih v občini ni, po drugi strani pa pomagati podjetjem s preveč zaposlenimi s programi prekvalifikacij, dokvalifikacij in podobno.«

Vaš kolektiv je maloštevilen, redno zaposlenih je le pet organizatorjev izobraževanja. Kako uspevate opraviti tolikšno delo?

»Imamo približno 200 zunanjih sodelavcev iz različnih visokošolskih organizacij, institutov pa tudi iz gospodarstva. Za predavateljske teame je pač treba skrbeti, jih negovati. Razmišljamo, da bi oblikovali posebne aktivne, na primer, sodelavcev za osnovno šolo, za tuje jezike, v katerih bi se tudi prek nas lahko strokovno razvijali.«

Sami ugotavljate, da ste veliko bolj podjetje kot družbena dejavnost, vsaj kar zadeva financiranje.

»V zvezi delavskih univerz Slovenije si zelo prizadevamo, da bi tudi izobraževanje odraslih prišlo v bodoči nacionalni program, saj se bojimo, da naši "učenci" polnih stroškov ne bodo prenesli in bo izobraževanje nazadovalo.«

O delu vaše delavske univerze sva povedali same lepe reči. Obstaja tudi senčna plat?

»Seveda so tudi drobne težave, ki izvirajo predvsem iz naše preobremenjenosti. Sicer pa je naše delo skupno, teamsko, nikogar v teamu ne podcenjujemo, vsaka ideja je dobrodošla (marsikatera "neumna" se je izkazala kot zelo posrečena), vse ideje pretresemo, selekcioniramo, se opredelimo za tiste, ki so uresničljive, nove, drugačne. Vzdušje je sproščeno, ustvarjalno, brez zadrtnosti in strahu pred represijo. Temu primerni so potem tudi rezultati.«

H. Jelovčan
Slika G. Šinik

Verjetno še ne veste:
DUTY FREE

Mednarodno podjetje SLOVENIJALES TRGOVINA

na Gorenjskem sejmu v Kranju ima bogato ponudbo in konkurenčne cene!

Odprto:
pon. - pet. 12-19
sob. 8-12
tel. 28-284

Minuli petek sta se v Ljubljani na delovnem pogovoru srečali delegaciji deželne vlade Koroške, ki jo je vodil deželni svetnik Johann Ramsbacher in delegacija Slovenije, ki jo je vodil predsednik republiškega komiteja za promet in zveze Milan Jelenec. - Foto: Gorazd Šinik

na ton tovora in počasi začela uresničevati prizadevanja, da se bo čimveč cestnega tovora preusmerilo na železnico.

Nočemo postati izpušna cev Evrope!

Na avstrijski strani je pritisk, da večino tovora prevzame železnica, še večji. 1. decembra bo začel veljati zakon, po katerem bodo prepovedane vožnje tovornjakov nosilnosti 7 in pol ton v nočnem času, zanje pa je v smeri Ljubljane in Beljaka premalo parkirnih prostorov. Danes avstrijske železnice prevzemajo komaj 30 odstotkov tovora, vse ostalo je na cesti. A to bi še nekako prenesli, ko ne bi bil izredno močan promet z osebnimi avtomobili - 40.000

žajo nevarne snovi. Zato so poudarili, da bi tudi v Sloveniji morali poostri nadzor in se zavzeti za zelene tovornjake ter za osebna vozila s katalizatorji. Odpor proti cestnemu prometu je postal tako zelo močan, da se bo železnica morala hitreje modernizirati, uveljaviti prednosti kombiniranih in posebnih prevozov ter poskrbeti za kvalitetnejši potniški promet in hitrejšo prepustnost na železnici. Zato se bodo kmalu spet setali in pogovorili o konkretnih ukrepih, predvsem prevozu nevarnih snovi.

Slovenska vlada vztraja: avtocesta mimo Jesenic leta 1991

Tako, kot je za naše sodele pomembna železniška prepust-

Alpetourova agencija drami Tržičane

Še neodkrita Slovenija

Tržič, septembra - Za Tržičane pravijo, da so veseli, razpoloženi ljudje, zaljubljeni v svoje hribe, toda, odkar se je v prenovljeni Lavičkovi vili naselil Alpetour s svojo turistično agencijo, ki je dobil prostore zraven Turističnega društva Tržič in stalne razstave mineralov in fosilov, so prepoznani tudi za ljudi, ki radi potujejo, spoznavajo kraje in ljudi, še posebej Slovenijo. Tudi če bi ne hoteli, je mali ekran pred nekdanjo Lavičkovo lekarno tako silno vabil na pot: na Brione, v Prekmurje, v Padovo, v Planico, v dolino Soče, in če hočete tudi pozimi na drsanje na Bled ali zadnjič v nedeljo na letalski miting na Brnike...

"Ko smo lansko jesen tule odprli našo agencijo, verjeti nismo mogli, kakšno zanimanje za izlete je med Tržičani," pripoveduje Franci Dolhar, samostojni komercialist pri Alpetourovem tozdu Potniški promet Kranj. "Našlo se je toliko preprostih ljudi, ki niso še nikoli nikamor dlje šli, in ki so postali naši stalni popotniki. Rekordno število izletnikov smo do danes prepeljali v Rabac, samo za prvomajske praznike več kot 300. Redno so organizirani izleti na Koroško, po raznih toplih, po Jadranski obali vse do Dubrovnika. Veliko zanimanja pa je tudi za tujino, posebej za Španijo."

Čemu pripisujejo v tržiški Alpetourovi poslovalnici tolikšen odziv? Menda je največ ljudi pritegnila prav televizija, ki so jo postavili kar ven, k vratom, da so si mimoidoči in vsi tisti, ki so dobili prostor pri mizicah na mali terasi pred lokalom, lahko ogledali najnovejši video posnetke z Alpetourovih izletov. Precej od njih jih je posnel kar Franci sam, jim dodal znani Alpetourav avizo in že so tu prisrčni kratki filmi, ob katerih se nehote zamisliš in te z vsjo silo potegnejo za seboj. Želja po popotovanju je tu. Pa tudi stojnice s programi za izlete postavljene na prosto, naredijo svoje.

"Saj dobro skrbimo za ves propagandni material, in dostikrat slišim, da tako založeni še pri osrednjih turističnih hišah niso, kot pri nas, toda največ je vredno, da lahko ljudem pokažeš pot vnaprej. Prospekt je danes premalo. Film pritegne! In Tržičani so resnično imeli priložnost videti marsikaj lepega in vabljivega. Tudi zdaj, ko smo televizor že pospravili noter, si lahko ogledajo, kar želijo. Zavrtimo jim, kar smo posneli sami, imamo pa na voljo tudi odlični video film o Sloveniji, ki ga je pripravila Gospo-

Franci Dolhar: "Osemdeset odstotkov izletov organiziramo po Sloveniji. Domači izletniki vse

bolj spoznavajo, da je toliko Slovenije ostalo še neodkrita." - Foto: D. Dolenc

darska zbornica Slovenije. Te kasete si obiskovalci pri nas lahko tudi kupijo. Posebno tujci se zelo zanimajo zanj. Zares je dobro posneta in prikaže prav vse slovenske znamenitosti v kratkem. Poleg tega je Center za turistično in ekonomsko propagando pri Gospodarski zbornici Slovenije izdal vrsto brošur o zanimivostih in znamenitostih Slovenije. Nekaterim so dodane še kasete, da tekste lahko tudi poslušajo. Tudi vse planinske karte se dobe pri nas. Skratka, gledamo, da lahko ljudi vsestransko informiramo. Nudimo pa tudi celoten turistični servis: prodajamo vozovnice, tudi za šolarje, urejemo aranžmaje za naročene izlete in podobno.

Žal pa ima Tržič eno hudo hibo: slabe telefonske zveze. Kolikokrat se zgodi, da po celo uro vrtiš telefon v Kranj ali Ljubljano, da bi rezerviral vozovnico. Najbolj nerodno je, če se komu mudi, pa ga moraš za ta čas poslati po opravih v mesto. In ne moremo priključiti računalnikov, ker ni linij.

Imamo pet telefonskih linij in še telefax po vrhu, pa smo vseeno kot odrezani od sveta. Vendar, besedice "ne" pri nas ne poznamo. Naredimo vse, da naročeno uresničimo."

In kam vabi Alpetour Tržičane te dni? Že sprejema prijave za Oktoberfest v Muenchnu, pripravlja izlete za tržiške gozdarje, ki si žele doživeti Logarsko dolino, za delavce zdravstvenega doma pa malo popotovanje čez Vršič in ob Soči v Vipavo. Kot ugotavlja Franci Dolhar, si naši ljudje danes predvsem žele spoznati Slovenijo. Toliko je še neodkrita. Pravkar pripravlja program za Notranjsko, kamor res malo kdaj zaidemo. Svojim izletnikom bi tako rad pokazal obnovljeni grad Snežnik, kjer so zdaj stalne razstave, pa seveda Cerkljsko jezero, ki je zdaj polno, zdaj prazno, in še kakšno kraško jamo tam zraven. Tudi to pot bo posnel na filmski trak. Morda bi po tej poti šel tudi kakšen izlet naročnikov Gorenjskega glasa...

D. Dolenc

Marljivi kriški planinci

V postojankah ne manjka dela

Gozd, 30. septembra - Članstvo Planinskega društva v Križah je sicer po številu majhno, vendar se že vrsto let loteva velikih nalog. V zavetišču v Gozdu, ki so ga dograjevali celo desetletje, ne manjka obiskovalcev. Tudi priljubljeno kočjo na Kriški gori čaka pomladitev v prihodnjem letu, na kar se v društvu že pripravljajo.

V Planinskem društvu Križe, ki upravlja Kočo na Kriški gori, so kmalu po postavitvi tovrstne žičnice za to postojanko začeli ugotavljati, da bi tudi ob spodnji postaji žičnice potrebovali primeren objekt za skladiščenje tovarov. S prostovoljnim delom so v letih 1974 - 1979 zgradili stavbo, ki je sprva res bila namenjena le za skladišče.

Ker so se tudi tod začeli ustavljati planinci in drugi obiskovalci, ki so spraševali po jedachi in pijači, so v društvu spet zavahali rokave in postavili prizidek. V njem so uredili kuhinjo s točilnico v pritličju in skupna ležišča za osem ljudi pod streho stavbe. Zaradi vse večjega obiska se je kazala tudi potreba po sanitarijah. Le-te so sedaj uredili v novi stavbi, ki so jo postavili že lani. V njej je še drvarnica, zgornji prostor pa bodo v prihodnosti opremili kot sejno sobo.

»Člani društva sodelujemo tako pri izgradnji kot pri oskrbovanju objektov,« pojasnjuje Peter Hladnik iz Pristave pri

Tržiču in dodaja: »Po dogovoru z društvom sem prevzel oskrbiške dolžnosti v zavetišču v Gozdu septembra letos skupaj z Marjanom Brovčem. Predvidoma do konca leta bova vsak konec tedna od petka popoldan do nedelje zvečer skrbela, da bodo naši obiskovalci zadovoljni. Sem prihajajo predvsem mlajši prebivalci iz okolice, ob nedeljah pa je tudi veliko družin. Seveda so mnogi od gostov planinci, ki se ustavljajo med potjo na Kriško goro oziroma v dolino. Septembrski lepi dnevi so bili kot nalašč za izlete, zato je bil obisk zelo številčen. Pozimi pričakujemo tudi ljubitelje sankanja.«

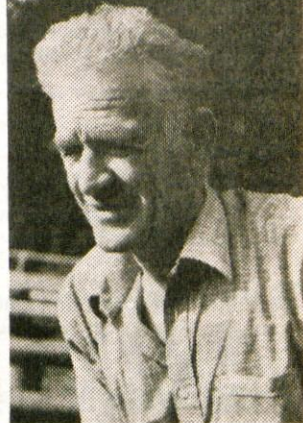
En sam ne zmore vsega

»Kuhanje, strežba, pospravljanje, pomoč pri natovarjanju tovrstne žičnice in drugo delo bi bilo preveč za enega samega človeka,« ugotavlja Marjan Brovč z Zgornjega Veternega, »zato sem se pridružil Petru pri oskrbovanju zavetišča. Če nas obišče večje skupine, nama priskočijo na pomoč še drugi prijatelji.

Zavetišče oskrbuje s pijačo društvo, za hrano pa skrbi sama. Obiskovalcem ponudiva enolončnice, včasih tudi tržiške bržole, pa topli sendviči in čaj so vedno na voljo. Zasluzka ni prav veliko, saj so naše cene dokaj zmernе.«

Da znajo kriški planinci združiti svoje moči pri slehernem opravilu, se pohvali tudi gospodar kočje na Kriški gori

Janko Likar iz Križev pri Tržiču, ki še pove: »Letos smo se pripravljali na temeljito prenovilo kočje v prihodnjem letu. Zbrali smo ves potreben material, obenem pa izolirali nov zbiralnik za vodo in speljali vodo vanj. Sedaj nas čaka še ureditev desetih ležišč v prizidku kočje, da bomo lahko prihodnjo pomlad začeli podirati stari objekt. Potem se bomo lotili izgradnje nove stavbe, za kar bo seveda treba zbrati še dovolj denarja.«

Vsekakor so to smeli načrti za malo društvo. Upati je moč, da pri njihovi uresničitvi članstvo ne bo ostalo osamljeno, ampak bo društvene naloge vzela za svoje tudi okolica.

Besedilo: S. Saje
Foto: G. Šinik

Pri Ajnžucu imajo trinajst prašičkov

Domači praznik niso le koline

Gorenje Ravni, septembra - Saj je lepo pozimi, ko pride v hišo mesar in vsa hiša diši po kolinah. Toda za otroke je veliko lepše takrat, ko pujski prihajajo, ko je skoraj tako, kot bi bili novi dojenčki pri hiši. Pot iz šole tedaj vodi skozi svinjak. Vsaj pri Ajnžucu v Gorenjih Ravneh nad Malenskim vrhom je tako. Kako tudi ne, saj je v svinjaku pri eni svinji kar trinajst rožnatih pujskov, ki se jim že vihajo repki, pri drugi pa šest.

Ampak z onimi šestimi ni bilo tako zanimivo, kajti mama Pavla jim ni posvečala bogve kakšne pozornosti. Le toliko je bila pri njih, da je šlo pri porodu vse v redu, potem zanj ni bilo več skrbi. Svinja je sama poskrbela za zarod. Dovolj je bilo seskov, dovolj mleka. Milan in Metod, Ajnžuceva najmlajša, sta bila pošteno razočarana. Pri trinajstih pa je drugače. Tokrat je mama Pavla ves teden noč in dan ostajala v svinjaku. Vsaki dve uri je pujske pripuščala k svinji. Site proč, lačne k svinji. To je bilo dela. Zanju tudi, seveda. Prašički pa so bili vsak dan bolj okrogli in bolj za igračo. Milan in Metod se spravila k njim v svinjak, jih malo popestujeta. Še bolj igrivi kot mucki so. Tudi v naročje se spravijo. Za kratek čas seveda, potem spet odkrulijo k svinji, pa spet nazaj... Ni je zabave čez majhne prašičke!

Le trikrat v dvajsetih letih so bili brez domačih prašičkov. Kar pomni mama Pavla, jih je bilo enkrat največ devetnajst. Takrat jih je morala vsako uro menjati pri materi svinji, pa še po šteklenički jim je dodajala. Sedemnajst jih je ostalo. Leto, ko ni prašičkov, so najbolj žalostna leta na kmetiji. Ni prašičkov za dom, iskati jih mora-

jo drugod, nikoli ne veš, kakšnega boš dobil, enkrat so jih s pljučnico pripeljali domov. Najbolje se ji redijo domači. Zdravi, trdni so. Pa še otroci imajo veselje!

Če imajo teh trinajst že oddanih? Ne še. Še vedno so se našli kupci, pa se bodo tudi zdaj, čeprav so visoko tule gori pod Blegošem. Saj zdaj njihova hiša že slovi po dobrih leglih.

Tole ni mali oglas, toda, naj vseeno povemo, da bodo Ajnžucevi za doma obdržali le štiri prašičke.

D. Dolenc

Zdrava svinja s kopico zdravih prašičkov je danes bogastvo za vsako kmečko domačijo. - Foto: D. D.

S Kokrine prodajne razstave igračk

Barbika se smehlja - svoji ceni

Kranj, 2. oktobra - Nekaj let že spremljam jesensko Kokrino prodajno razstavo igračk, namenjeno maloprodaji, sindikatom, vrtcem... in vsakokrat, ko se sprehajam med izdatno založenimi stojnicami, mi je žal, ker otroci niso povabljeni nanjo. Predstavljam si, s kakšnim navdušenjem bi si šele oni ogledovali vsjo to grmo lepote. Letos pa mi otrok nekako ni žal. Celo prav se mi zdi, da je razstava namenjena samo trgovanju.

Kokrini grosisti so se resda močno potrudili, toliko različnih igračk, kot so jih letos nabrali v domačih in tujih tovarnah in delavnicah, morda do slej še nikoli niso. Dedek Mrz bo imel lahko delo. Veliko je družabnih iger pa didaktičnih igračk, ogromno uvoženih plišastih živali, avtomobilčkov za celo garažo pa živopisno odejanih dolgonogih Barbik, ki so zadnja leta sploh zelo ugledne, obilo je tudi lepe opreme za dojenčke, od vozičkov do zložitljive previjalne mize, skratka, vsega dovolj, če le imaš denar...

To pa je tudi tisto, kar najbolj moti na letošnji razstavi. Igrače res niso bile nikoli poceni, res pa je tudi, da delavski standard že dolgo ni bil tako slab, kot je zdaj. Vprašanje, koliko staršev bo svojemu otroku lahko privoščilo, denimo, avto na baterije, katerega cena brez davka in trgovske marže presega tri milijone, koliko deklic se bo lahko bahalo z Barbiko, ki prav tako brez davka in marže velja poldruhi milijon. In to danes, jutri se bo lutka že smehljala novi, višji ceni...

Kot so povedali Kokrini predstavitelji razstave, je s cenami velik križ: ne le, da so zasoljene, tudi popravljati jih je treba neprestano. Kljub temu pa so s posli zadovoljni. Že prvi dan, v četrtek, je bil obisk kupcev izjemno. Prihajajo trgovci (maloprodaja) z vseh koncev Slovenije, iz Istre, Zagreba, Vojvodine in drugod. Veliko je tudi sindikalistov, ki kupujejo igrače za darila dedka Mrza. Razstava v dvorani Gorenjskega

sejma bo odprta še do vključno tega četrta.

Igrače so torej kljub nikakršnemu standardu še vedno zanimivo tržno blago. Navsezadnje so trgovci vendarle dobri psihologi: marsikatera mamica bo raje počakala s prepotrebim novim krilom ali skornji za zimo, samo da bodo oči njenega malčka radostno zažarele ob novi igrači!

H. Jelovčan
Slika F. Perdan

Jesenice - V petek se je z derbijem med večnima rivaloma Jesenicami in Olimpijo, pričelo 43. državno povojno prvenstvo v hokeju. Povedli so igralci Olimpije z golom Seklja na podajo Lepše. V 14. minuti je izenačil Razinger, na 2:1 pa je povedel Kopitar na podajo Magazina. Hafner je povišal v 45. minuti na 3:1, upanje Ljubljancanov pa se je povečalo ob голу Pavlina. 3:2 pa je tudi končni izid prve tekme v letošnjem prvenstvu, ki si jo je ogledalo približno 4000 privržencev slovenskega hokeja. V drugem kolu, ki bo danes, v torek, Jesenice gostujejo v Zagrebu pri Medveščak Gortanu.

GŠ

Foto: Gorazd Šinik

Kros v Trziču

Trzič, 2. oktobra - Jutri, v sredo, bo na nogometnem igrišču Pod gradom letošnje občinsko prvenstvo v krosu. Tekmovanje se bo začelo ob 15. uri, prireditelji pa sprejemajo prijave še jutri do 12. ure v pisarni TKS Trzič, sicer pa še pol ure pred začetkom krosa. Tekmovanje bo veljalo tudi za prvenstvo šolskih športnih društev, za sindikalno prvenstvo in za sestavo reprezentance, ki bo 14. oktobra nastopila na krosu Dela v Kopru. J. Kikel

Zupan zmagal na Igmanu

Kranj, 2. oktobra - Na srednji olimpijski skalalnici na Malem Polju na Igmanu je bilo na umetni ledeni smučini tekovanje v smučarskih skokih, ki so se ga udeležili tudi skalalci ČSSR in Italije. Z najdaljšima skokoma v obeh serijah je prepričljivo zmagal Matjaž Zupan (ID Triglav), drugi je bil Ulaga, tretji Ploc, četrty Tepeš, osmi pa mladinski reprezentant Franci Petek.

C. Z.

Planinska tura v Repov kot

Kranj, 1. oktobra - Planinsko društvo Kranj v soboto, 7. oktobra, organizira planinsko turo v Repov kot. Odhod iz Kranja bo ob 6.20 z rednim avtobusom do Kamnika in naprej do Kamniške Bistrice. Pot bo potekala iz Bistrice skozi Repov kot do Srebrnega sedla, od tod je možnost vzpona na Planjavo ali na Ojstrico ter nato na Koroško.

Hoje je približno za osem ur. Oprema naj bo planinska. Vodnika: Milan Šimnovec in Stane Soklič.

D. H.

Sindikalno prvenstvo v tenisu

Množična udeležba

Gorenja

vas, 2. oktobra - Na teniških igriščih pri osnovni šoli Ivana Tavčarja v Gorenji vasi je bilo pred kratkim občinsko sindikalno prvenstvo v tenisu. Tekmovanja se je udeležilo 48 posameznikov in devet dvojic. Med ženskami, starimi do 35 let, je zmagala Tatjana Drmot (SO Škofja Loka) pred Niko Drmot (Alpina) in Ireno Selak (OŠ Žiri), med ženskami, starejšimi od 35 let, pa Bojana Rupar (Obrtno združenje Škofja Loka) pred Nado Fojkar (Zdravstveni dom Škofja Loka) in Ano Selak (Gorenjska predilnica). V ženskih dvojicah je bila prva dvojica iz Alpine, druga dvojica iz SO Škofja Loka, tretja pa dvojica OŠ Gorenja vas-Ziri. Med moškimi, starimi do 35 let, je bil najboljši Izidor Selak (OŠ Gorenja vas), drugi je bil Andrej Mulej (Inštitut Zoran Rant) in tretji Samo Primožič (Alpina). Med moškimi, starejšimi od 35 let, je zmagal Jani Bogataj (RUŽV) pred Borisom Pešljem (SO Škofja Loka) in Tadejem Ruparjem (Obrtno združenje Škofja Loka). V dvojicah je bil vrstni red: 1. SO Škofja Loka, 2. LTH, 3. RUŽV. Ekipno je zmagala "občina" pred Obrtnim združenjem Škofja Loka in RUŽV.

Tekmovanje je izvedel teniški klub Gorenja vas pod pokroviteljstvom delovne organizacije Gidor in občinskega sindikalnega sveta.

Upokojenci kegljali

Kranjsko društvo in Bernik

Kranj, 21. septembra - Društvo upokojencev Kranj je ob prazniku upokojencev priredilo kegljaško tekovanje, ki so se ga udeležile štiri društvene ekipe s skupno 24 kegljaci. Rezultati - ekipno: 1. Kranj 2.380 kegljev, 2. Medvode 2.304, 3. Trzič 2.160, 4. Kamnik 2.124; posamežno: 1. Milan Bernik 439, 2. Boris Žukevič (oba Kranj) 424, 3. Vili Tekavec (Medvode) 411.

Thomas Keller umrl za srčno kapjo

Kranj, 1. oktobra - Iz Züricha je prišla žalostna vest. V Bernu je za srčno kapjo umrl predsednik Mednarodne veslaške federacije Thomas Keller, ki je bil kar trideset let predsednik FISA. Zadnjič smo ga videli na svetovnem prvenstvu na Bledu, kjer so ga še za eno leto izvolili za predsednika. Na svetovnem prvenstvu v Avstraliji bi svoje predsedniške dolžnosti FISA predal Švicarju Denisu Oswaldu.

D. H.

ureja JOŽE KOŠNJEK

Drugi suhi tek Gorenjskega odreda

Na 20 kilometrov najhitrejša Končina in Grmova

Cerklje, 1. oktobra - Ko je lani zaradi pomanjkanja snega odpadel tradicionalni smučarski tek Gorenjskega odreda, so prireditelji, športni delavci iz ŠD Krvavec iz Cerkelj, priredili tek po suhem. Novina se je, kot kaže, dobro prijela, saj je bil v nedeljo v Cerkljah že drugi "suhi tek". Ker je tudi tokrat tekovanje dobro uspelo, lahko verjamemo prirediteljem, ki obljublajo, da bodo takšen tek organizirali tudi prihodnje leto in bržčas še kdaj...

Na drugem suhem teku Gorenjskega odreda v počastitev krajevnega praznika je sodelovalo 64 tekačev in tekačev iz različnih koncev Gorenjske ter z ljubljanskega območja, še najmanj je bilo med njimi domačinov. Pionirji in pionirke so tekli na tri kilometre dolgi progi, vsi ostali pa so lahko izbirali med 10- in 20-kilometrsko progo. Okrog trideset tekačev in tekačic je končalo tekovanje že po prvem desetkilometrskem krogu, okrog dvajset pa se jih je odločilo še za en krog.

Rezultati - pionirke: 1. Nuša Žibert (TSK Kokrica), 2. Sabina Perčič (Cerklje), 3. Mojca Hočvar (Šentvid), 4. Tadeja Brankovič (Vasca); pionirji: 1. Jože Kadivec (TVD Partizan Pirnice), 2. Andrej Jerman (SK Trzič), 3. Gorazd Globočnik (SK Kokrica), 4. Damir Končina (ŽAK Ljubljana), 5. Aleš Žibert (TSK Kokrica); člani - 10 km: 1. Tone Egart

Olga Grm iz Lesc je 20-kilometrsko progo pretekla v eni uri in dvajsetih minutah, sicer pa je vtise s tekovanjem strnila takole: "Vreme čudovito, organizacija dobra, proga lahka... Tek v Cerkljah je bil dobra preskušnja za nastop v Trebnjem, kjer bom tekla na 42 kilometrov."

(Sorica), 2. Rajko Novak, 3. Marjan Veršnik (oba Kamnik), 4. Milan Senk (Jezerško), 5. Miha Ušeničnik (Trnovo); članice - 10 km: 1. Ana Jerman (TKS Trzič), 2. Lidija Golob (Bled), 3. Tatjana Bec (Spodnje Pirnice); člani - 20 km: 1. Srečo Končina (Ljubljanske mlekarne), 2. Janez Vovk (Ljubljana Siska), 3. Janez Drobnič (Riko Inles), 4. Jože Bohinc (Peko Trzič),

Nuša Žibert, zmagovalka med pionirkami. - Foto: F. Perdan

Srečo Končina, zmagovalce teka na 20 kilometrov (s časom 1.02,13 je drugouvrščenega prehitel za več kot tri minute): "Prireditelji so se izkazali, še posebno pohvalo pa zaslužijo za progo, ki je bila speljana enakomerno in na kateri bi bilo lahko slovensko prvenstvo v maratonu. Rezultat, ki sem ga dosegel, kaže, da sem v dobri formi. Upam, da jo bom obdržal vse do 19. novembra, ko bom sodeloval na maratonu v Rimu. Če bi bila tokrat konkurenca močnejša, bi tekel še hitreje. Da je bilo še nekaj rezerve, pove že to, da sem drugi krog pretekel celo za minuto hitreje kot prvega."

5. Sašo Golob (Ljubljana); članice - 20 km: 1. Olga Grm (Lesce), 2. Albina Grabrijan (ŠD Ježica). C. Zaplotnik

Od tekme do tekme

Dirka za slovensko prvenstvo - Na progi za motokros v Podlublju je bila četrta dirka slovenskega prvenstva za pionirje, stare do 12 let. Sodelovalo je 25 tekmovalcev, najuspešnejši pa so bili pionirji iz Orehove vasi, Lukovice in Trziča. Med domačimi dirkači sta se najbolj izkazala Rozman in Golež, ki sta bila druga v kategoriji do 60 oz. do 80 cm. - J. Kikel

Ženski odbojarski turnir - Športno društvo Brezje pri Trziču je organiziralo prvi ženski odbojarski turnir za prehodni pokal društva. Zmagala je ekipa Ljubna pred Križami ter mladinkami in članicami domačega društva. - J. Kikel

Športna tekovanja ob prazniku KS Lom - Domači športni delavci so ob krajevnem prazniku pripravili gorski tek in tekovanje v streljanju z zračno puško. Gorskega teka od Tiča preko Konjsčice do Javornika (dolžine 10 kilometrov in višinske razlike 500 metrov) se je udeležilo 27 tekačev in dve tekačici. Najhitrejši je bil Klemen Dolenc (Mošnje), ki je progo pretekel v 47 minutah in 28 sekundah. V posameznih starostnih skupinah so zmagali - poleg Dolenca še Tomaž Globočnik, Stane Stanovnik in Edo Gregorič, med ženskami pa sta sestre Mojca in Jana Jeglič prišli na cilj skupaj. Na strelskem tekovanju za prehodni Storžški pokal, na katerem je sodelovalo 23 tekmovalcev in tekmovalk, sta zmagala Mojca Meglič in Blaž Kavčič; na tekovanju za najboljšega strelca Loma pa Franci Meglič. - J. Kikel

Za začetek zmag Merkurja - Merkur Kranj, ki je novinec v drugi zvezni namiznoteniški ligi, je v prvem kolu s 7:2 premagal Ilirijo Ljubljano. Zoran Gašič in Marko Jovič sta zmagala po trikrat, eno točko pa je prispeval Janez Maček. Iz NTK Merkur Kranj pa sporočajo še nekaj razveseljivih vesti. Pionirski prvak Klemen Klevišar je zmagal tudi na gorenjskem mladinskem prvenstvu. V finalu je premagal klubska tekmeča Slavka Dolharja in Boštjana Bernarda; vsi trije pa so se uvrstili na republiško prvenstvo. V NTK Merkur Kranj pa so z velikim razumevanjem ZTKO rešili tudi pereč problem. Klub ima odslej poklicnega trenerja, in sicer Zorana Gašiča, ki ni le odličen igralec, ampak je v Ljubljani dokazal tudi to, da je sposoben trener. - D. K.

Kolesarji zaključili letošnjo sezono

Kranj, 2. oktobra - Na Rogli in Kozjem so naši kolesarji v konkurenci članov, članic in starejših ter mlajših mladincev z gorsko vožnjo in dirko na kronometer z državnim prvenstvom zaključili letošnjo tekmovalno sezono.

Na gorski dirki je državni naslov osvojil Sandi Papež iz Krke, šesti je bil Tajhmajster iz Save. Pri starejših mladincih je naslov šel h Krki, zmagal je Kranjec, medtem ko je bil Savčan Bertoncelj tretji. Več uspeha so kolesarji Save imeli na dirki na kronometer. Pri čalnih je naslov osvojil Rnjakovič iz Roga, pri starejših mladincih pa član Save Franci Pilar. Enak naslov si je prikolesaril tudi mlajši mladinec Save, Poljanec.

D. H.

Nočni turnir v biljardu Kranja

Kranj, 2. oktobra - V Britofu pri Kranju, v prostorih biljardnega kluba Pri Johanci, je s sobote na nedeljo potekal prvi jesenski nočni turnir v biljardu. Turnirja se je udeležilo 64 igralcev iz domala vse Slovenije, saj so bile nagrade dovolj mikavne. Nagradni izkupiček za najboljšo je bil 2 stari milijardi, kar so prispevali pokrovitelji turnirja. Glavna sponzorja sta bila Biljard klub in gostilna Pri Johanci in pa Tennis Wimbledon shop iz Celovca, s praktičnimi nagradami pa so sodelovali še: mesarija Arvaj, pivovarna Union in drugi.

Nočni turnir se je pričel v soboto, ob 18. uri, predfinalni dvoboji pa so trajali vse do nedeljskega jutra. Nov turnirski sistem po principu dvojne eliminacije je popestril nočni turnir. Finalni dvoboj se je pričel ob 8. uri, zmagal je Igor Sedec

Uspeh Marka Lombergerja

Bled, 2. oktobra - Marko Lomberger, član blejskega golf kluba in državne reprezentance, sicer doma iz Vrbe, je zmagal na 13. mednarodnem amaterskem prvenstvu Jugoslavije v golfu. Na tekovanju je sodelovalo okrog sto tekmovalcev in tekmovalk iz desetih evropskih držav ter iz ZDA in Kanade. Lomberger si je z zmago odprl tudi vrata za napredovanje in tudi za morebitni prestop med profesionalce. J. Rabič

Na rolgah za prvenstvo Cerkelj

Cerklje, 2. oktobra - Športno društvo Krvavec iz Cerkelj organizira v počastitev krajevnega praznika v nedeljo, 10. oktobra, tek na rolgah za prvenstvo Cerkelj. Start bo ob 10. uri pred domom krajanov v Poženiku. Startnine ni, organizator pa sprejema prijave pol ure pred začetkom teka. Tekmovalci bodo razdeljeni v tri skupine, prvi trije v vsaki bodo prejeli kolajne, najboljša ekipa (dva moška in ženska) pa prehodni pokal KS Poženik. J. Kuhar

Pintar državni prvak

Kranj, 2. oktobra - Na dirkališču Grobnik pri Reki je bila zadnja dirka motociklistov za državno prvenstvo. V kategoriji do 80 cm je zmagal Janez Pintar iz Kranja (AMD Domžale), ki je s tem postal tudi državni prvak. V razredu do 250 cm je bil Darko Kastrušnik (AMD Trzič) šesti, v skupni razvrstitvi pa je končal na petem mestu. V formuli TTI je bil Brane Lipnik z Brega pri Zirovnici na zadnji dirki osmi, sicer pa je osvojil šesto mesto v državi. V tej kategoriji je prvič nastopil tudi Miklavž Zornik (AMD Bled), ki je bil do zadnjega kroga drugi, nato pa je moral odstopiti zaradi okvare na motorju. M. Jenkole

iz Banja Luke, zmagovalce prejšnjega turnirja Pri Johanci. Marko Jančič iz Ljubljani pa je bil drugi. Igralci so, utrujeni od nočne igre, vseeno zapuščali turnir zelo zadovoljni v upa-

nju, da se bodo čez približno dva meseca zopet srečali in pomerili na ameriških pool mizah.

Foto: Gorazd Šinik

Tema tedna

Divja jaga

Mi, ki si naivno damo zaposliti vse misli in čute s političnimi tračami vzhodnega dela države, smo kajpada ves minuli teden prečepeli pred televizijskimi zasloni in strigli z ušesi ob radijskih poročilih. V času vojne napovedi in vsesplošne divje jage smo jedli kakšne makarone in ozimniške kumarice - kdo pa bi sploh tvegala skok v trgovino, če ti iz Črne gore in Vojvodine, dveh Miloševićevih depandans, groze z uničenjem in pogibo. Brrrrr... Oprode slavnega vodje so tako strašljivi, da ti v najbolj kritičnih trenutkih niti grizljaj starega zažganega kruha ne pomaga. Figo pa tisti nasvet naših starih mam, ki so nas tolažile, ko se jim je zažgala skorja: kar pojej zažgan kruh, te vsaj ne bo strah. Če bi že bilo v zažganem kruhu kaj resnice, bi ga morala Kučanova ekipa pred tisto nočno sejo zveznega Čekaja zanesljivo pojesti enormne količine...

In ko smo se po tednu dni vsi tamasti od ideoloških bedarij in trparij lačni privlekli v prvo trgovino, nas je božje vrglo. Res je, da se vse stalno draži, ampak tako, kot se je minuli teden vse podražilo, je pa res od sile. Kaj sir in meso in pršut in ogrska salama! Osnovna živila so tako nesramno, tako prekleto draga, da je prav sramotno! Sramotno zdaj že celo za tiste, ki niso v nobenih ogroženih socialnih kategorijah, ampak v povprečju in celo nad njim! Kaj so res vsi znoreli ali kaj?

Če pa ti ob praznem hladilniku - zaloge makaronov in kumar smo pač pospravili - trebežlja neki črnogorski Bula-

tović, kaj bo dovolil in česa on ne bo dovolil, se ti mora dvojno stemniti pred očmi. V imenu kakšne pravice, morale in vrednot, od kod in zakaj takšna lahkota besed tega šarmerja, ki je tako nonšalantno priskakljal pred obubožani in lačni narod?

Res je, kar je bil oni dan zapisal neki sociolog. Nihče pri nas - ne potihem in ne na glas - ne računa s tem, da so pri nas narodi še na tako nizki stopnji politične zavesti in politične kulture, da je prav grozljivo. Desetletja spretnih ideoloških manipulacij se ne dajo kar tako izbrisati. In ne

se potem čuditi, da ljudje še vedno v dno srca verjamejo prepričljivim voditeljem in sledijo trdi roki...

Da ne bi prehitro previsoko vzdignili glav, se kar spomnimo, kako je bilo še ne tako davno tudi v Sloveniji! Jezike smo si lomili ob terminologiji, ki je prihajala z demokratičnimi sapami v naš vsakdan. Plurarizem, aternativa - ja, kaj je pa spet to? Zdaj se nam vsaj svita, kdo je kdo in kaj hoče. Prvi koraki v demokracijo so imeli svoje padce in vzpone, spodrsjlaje in žrtve. Kar se mene tiče, nič ne verjamem slovenskim spreobrnjencem. Tistim, ki so šli iz partije in goreče padli v raznorazne alternative. In tudi tistim partijcem ne, ki so se ob dokaj liberalni slovenski partiji naskrivaj udinjali nekaterim gromoglasnim strankam, ki so skozi sesutje partije plezale na oblast. Saj so res dale nekaj demokratičnega pospeška, ampak Slovenija jim le ni množično padla pod kolena.

Mi v parlamentarno demokracijo, Bulatović pa na miting. Prav. Ob naslednji divji jagi, ko bo odstavljali posameznike in narode, ne mislim več jesti zažganega kruha. Ne pomaga. Če je divja jaga, veste, je treba nemudoma poiskati prvo kolovozno pot in se vreči »u ta levi gvajžn«. In počakati, da jaga mine. Saj tudi divje jagre čaka huda kazen, ki se jim že nakazuje. Vsi tisti, ki so po krivem odstavljani, prestavljeni ali na cesti, so divjim jagrom že največja in najhujša kazen...

D. Sedej

Ljubljanska banka

GORENJČ IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

NOVI MEJNI ZNESKI

Od 1. oktobra dalje, na posamezni ček veljajo novi mejni zneski:

— najnižji mejni znesek, na katerega lahko glasi ček, je 200.000 din,

— najvišji mejni znesek za gotovinsko izplačilo (PTT, SDK, druge banke) je 1.500.000 din,

— najvišji mejni znesek za brezgotovinsko plačevanje je 4.000.000 din.

4.000.000 din

Temeljna banka Gorenjske

Čvek

Če se računalnik zmoti

Polijski računalnik v Parizu se je pred nedavnim čudno zmotil: na naslove 41.000 ljudi je polal obtožnice za umore, žalitve in organiziranje prostitucije - namesto kazni za napačna parkiranja.

Uprava policije je sporočila, da so takoj, ko so ugotovili napako, na iste naslove poslala 41.000 opravičil. Nihče še do zdaj ne ve, kaj se je zgodilo z računalnikom, sumijo pa, da se je z računalnikom poigral neki dovtipnež...

Slabše razpoloženje in rak

Ljudje, ki so čisto slabo razpoloženi, ne obolevajo bolj pogosto za rakom, pravijo ameriški strokovnjaki. Raziskave so se lotili zato, ker se med strokovnjaki že nekaj časa pojavljajo mnenja, da depresivne osebe pogosteje obolevajo. Ameriški strokovnjaki so deset let spremljali 6.000 ljudi, od tega

polovico depresivnih in polovico veseljakov. Med depresivnimi jih je obolelo 11 odstotkov, a med vedrimi 10 odstotkov. Vendar je ta odstotek razlike za znanost premajhen, da bi lahko zaključili, da slabše razpoloženje povzroča raka.

Vlomilec je plačal hrano

Medtem ko sta dve sestri mirno spali v prvem nadstropju svoje hiše v londonskem predmestju, jima je vlomilec pobral vse dragocenosti, ki jih je našel v hiši. Ker pa je bil lačen, si je spekel še zrezek, ki ga je našel v hladilniku in si celo skuhal puding. Vendar pa ni smatral, da ta samopostrežba sodi v »rok službe« in je lepo na kuhinjski mizi pustil denar in zapisal, da je plačal hrano...

Kaj je sreča?

Ameriška sociologinja je z anketo ugotovila, da so kar za dve tretjini ameriških žensk najpomembnejši v življenju otroci in zakon, saj so dejale, da bi se odpovedale službi in karieri, če bi bila s tem ogrožena harmonija v družini. Naj-

PRIJAZEN NASMEH

gorenjski

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

Jožica Istenič

Piše nam Jeseničanka:

»Prav bi bilo, ko bi v vaši rubriki predstavili tudi Jožico Istenič, ki je poslovodkinja tekstilne prodajalne zraven Korotana na Jesenicah. Zelo je prijazna in ustrezljiva, zna s strankami in Joži, kot jo vsi kličejo, zagotovo zasluži pozornost tudi v vaši rubriki...«

Jožica Istenič je v tekstilni prodajalni Zarje poleg hotela Korotan zaposlena že 28 let in je poslovodkinja. V trgovini, ki je odprta od osme ure zjutraj do 19. ure zvečer, so zaposlene štiri prodajalke in vse so prijazne s strankami, ki prihajajo od vseh strani: od Kranjske gore do Kranja.

»Na Jesenicah sta le dve taki prodajalni z metražnim blagom, posteljnino in pozamenterijo, obisk pa je kar precejšen. Danes je postala konfekcija kar draga, zato ženske raje poiščejo šivilje ali si same zašijejo kostim ali bluzo. Trudimo se, da je izbira blaga, zaves, posteljnine, brisač in drugega kar največja, da je vedno kaj novega. Rade svetujemo, pomagamo in skrbimo, da je ponudba vedno tako dobra, kot le more biti. Šivilje, recimo, si želijo, da stranka prinese vse, od blaga, podloge do gumbov, zato je ob nakupu treba tudi vse ponuditi. Kako pa se vse skupaj res draži, smo videle od nedavni dobavi, ko smo dobile gumbov kar za 12 milijard dinarjev!

V trgovini sem rada, poklic mi nikoli ni bil v breme in nikdar nisem užaljena, če stranka po dolgem ogledovanju ničesar ne kupi. Ta poklic imam zelo rada...«

D. S.

Male gorenjske vasi Laniše

Piše: D. Dolenc

Ostra kosa, mrzla rosa...

Tudi v hribih nad Sovodnjem so se kmetje vrgli le bolj na živinorejo. Poravnali so bregove, kolikor se je pač dalo, da lažje kose s kosilnico, vseeno pa je le še treba koso imeti pri hiši in menda ni nič lepšega kot v zgodnjih jutranjih urah poslušati klepanje kose pred katero od domačij. Lepo odmeva iz hriba v hrib. In nič čudnega, da so se ljudje v Sovodnju in tam okrog spomnili Dneva koscev, ko na svojstveni turistični prireditvi prikažejo stare šege in navade. Janez Treven, Lisjak iz Laniše je že štirinajsto leto predsednik Turističnega društva Sovodnj, ki organizira te prireditve. Veliko časa jim vzamejo, toda navdušeni so tudi sami nad njimi, posebno še, ker so tako dobro obiskane in vsakič pozanjejo priznanje obiskovalcev. Kako tudi ne. Lisjakov Janez in njegovi sodelavci menda vso zimo preiščujejo, kaj bi zadnjo nedeljo v juliju

spominja peke kruha v Grudnovu v Novi Oselici Lisjakova Angela. »Pa je bil kruh tako dober, mehak in visok, da ga je v hipu zmanjkalo.«

Veliko doživlje za Turistično društvo Sovodnj je brez dvoma tudi njihovo vsakoletno srečanje s turističnimi delavci v Gabrju oziroma Sovodnju pri Stari Gorici. Dvanajst let so že pobrateni in vsakič se naši kosci udeležijo njihovega tekmovanja koscev. A kaj, ko jim naši vedno poberejo vse pokale. Našim Sovodnjčanom je že kar nerodno, toda če so boljši, so boljši in prijateljstvo zato ni nič manjše. Vsi vse skupaj vzamejo za zabavo, za veselo srečanje.

Tudi na srečanje Janezov ne smemo pozabiti, ki ga je letos že drugič organiziralo TD Sovodnj. Izgleda, da bo postalo tradicionalno. Lani je prišlo 67, letos pa že 73 Janezov. In potem si sami člani turističnega društva, ki sodelujejo pri prireditvah, organizirajo svoj piknik v Novi Oselici...

Za družabnost morajo biti pravi ljudje

Kdo ve, česa se bodo spomnili prihodnje leto!? Ko poslu-

Bojan Šifrar, poštar, Srednjkarjev iz Laniše, s svojimi pokali s tekmovanj koscev doma in v italijanskem Sovodnju.

šam njihovo navdušenje, se sprašujem, od kod takšna zagnanost. Zagotovo ima neke korenine. Pa mi povedo, da je bilo to živahno družabno življenje že v času učiteljavanja Janka Štefeta na Sovodnju, ki je bil znan po tem, da je imel prvo šolo v naravi - klopi so znesli pred šolo in namesto v temni hladni učilnici so imeli

pouk na soncu. Po vojni pa sta družabno in kulturno življenje v Sovodnju in sosednjih vaseh oživila Cvetka in Štefan Žargi, ki sta v petdesetih letih učiteljevala to. Cvetka jih je učila iger, režirala, Štefan je slikal kulise, vodil pevski in tamburaški zbor. Odlični zborovodja je bil. Kako jih je znal pritegniti, disciplinirati. Svoje instrumente so imeli. Eno leto je bilo to veliko gob in za izkupiček, malo pa je primaknila še zadruga, ki ji je takrat predsedoval Trevnov Janez, so kupili instrumente. Živahno je bilo takrat v Sovodnju. Ko sta Cvetka in Štefan odšla v Škofjo Loko, je za dobrih deset let vse zamrlo. Silno so ju pogrešali. No, potem so oživili kmečke šege in navede. Da se le nekaj dogaja, da se lahko družijo. To je ljudem potrebno kot kruh.

Toče ni, je pa divjad

Letina bo kar dobra, ugotavljajo letos v Lanišah. Krompir je dobro naredil, fižola bo, sadje še kar kaže, prav tako zelje, sena za živino so dovolj spravili. Toče to ni bilo že od 1949. leta. Takrat je vzela pasove čez Koprivnik in Staro Oselico. Prava huda ura je bila. Drevje je bilo tako obtolčeno, da je znova ozelenelo in zacvetelo, mlade zajčke in ptice so našli

Angela Treven, predsednica Aktivna kmečkih žena Sovodnj: »Pepričane smo bile, da bo kruh zanič, pa je bil visok in mehak, da so se kar pulili zanj.« - Foto: D. D.

mrtve. Takrat zadnjič pomnijo točo, hvala bogu. Zato pa se ne morejo ubraniti divjadi. A kaj hočeš, če ni ena nadloga, je pa druga.

Le to si žele, da bi enkrat dobili asfalt prav do vrha Laniše, do zadnjega kmeta. Ljudje v dolini, ki jim je postreženo z vsem komunalnim udobjem, sploh ne vedo, kako se mora za vse boriti hribovski človek.

KOMPAS

POČITNICE '89 — DOMOVINA

SONČNA DOŽIVETJA

- * MALI LOŠINJ — hotel AURORA/VEPERA — 7 dni, polni penzion, od 30. 9. dalje 196 DEM v 1/2 sobi, 228 DEM v 1/1 sobi, plačljivo v dinarjih
 - * VELI LOŠINJ — hotel PUNTA — 7 dni, polpenzion, od 30. 9. dalje
- Organiziran avtobusni prevoz vsako soboto od 30. 9. 1989; cena 37 DEM — plačljivo v dinarjih.

* ZELO UGODNO

- * PARIZ — 200 let po revoluciji avtobus, 5 dni, odhodi vsak četrtek v septembru in oktobru, cena 125 USD (plačljivo v dinarjih)

KATAMARAN »PRINCE OF VENICE«

- * Vikend v Istri z ogledom Benetk, 3 dni, 6. 10., cena 138 DEM, plačljivo v dinarjih

S KOMPASOM NA KONCERT

V MÜNCHEN

- JOE JACKSON, 1 dan, 18. 10., avtobus
- SKUPINA »YES«, 1 dan, 13. 11., avtobus

* LEPOTE DOMOVINE — SINDIKALNI IZLETI *

- * Z LETALOM: Ohrid, Črna gora, Dubrovnik, Vis, Vojvodina
- * Z LETALOM, LADJO oz. VLAKOM: — Dubrovnik in Črna gora, Hvar in Vis
- * Z AVTOBUSOM: — Kornati, Brioni, Plitvice, Vis, Medjugorje, Ko-pački Rit
- * BOGATA PONUDBA ENODNEVNIH AVTOBUSNIH IZLETOV:

POTOVANJA V TUJINO

PRIVOŠČITE SI SVETI

- * SONČNA SICILIJA, 4 dni, letalo, 19. 10.
- * VEČNI RIM, 4 dni, avtobus/letalo—letalo/avtobus, 26. in 29. 11. 89
- * BISERI TOSKANE, avtobus, 3 dni, 29. 11.
- * PARIZ, 4 dni, 4. 10.
- * PARIZ, 6 dni, 27. 9., 4. 10., letalo
- * LONDON, 4 dni, 14. 10. in 21. 10.
- * AMSTERDAM, 4 dni, 12. 10.
- * DUNAJ, 2 in 3 dni, 29. 9.
- * BUDIMPEŠTA, 3 dni, odhodi vsak petek v oktobru
- * BRATISLAVA, 1 dan, v septembru in oktobru
- * MOSKVA, 5 dni, 27. 11.
- * MOSKVA—LENINGRAD, 8 dni, 23. 10., 29. 12.
- * MOSKVA — SAMARKAND — ŠAHRIABZ — BUHARA — TAŠKENT, 10 dni, 12. 10.

S POSEBNIMI LETALI V:

- * ŠPANIJO, PORTUGALSKO, NA MADEIRO, V TURČIJO IN EGIPET
- Barcelona—Zaragoza—Madrid—Toledo, 15. 22. 10., 5 dni
- Monaco—Francija—Barcelona, 12. 10., 4 dni
- Madrid — vikend, 19. 10., 4 dni
- Andaluzija in Portugalska, 15. 10., 12 dni
- Portugalska in Madeira, 15. 10. 12 dni
- Lizbona — vikend, 11. 10., 2. 11., 4 dni
- Carigrad in Mala Azija, 4 in 5 dni, 16., 19., 22., 25., 29. 10. in 2. 11.
- Po širni dolini NILA, 8 dni, 19. 10., 6. in 26. 11., 2. 12.
- Velika egiptovska tura, 12 dni, 13. 11.
- Dežela faraonov, 5 dni, 23. 11., 8. 12.
- Baleari, 5 dni, 28. 11.

POSEBEN PROGRAM ZA MLADOPOROČENCE

- Portugalska, Madeira, Španija

* ZAKLADNICA SPOMINOV *

- * BANGKOK—SINGAPUR, 11 dni, 15. 10., 26. 11., 17. 12.
- * TAJSKA—MALEZIJA—SINGAPUR, 11 dni, 15. 10., 26. 11.
- * INDIJA IN KATMANDU, 14 dni, 29. 10. in 26. 11.
- * JUŽNA KOREJA, 9 dni, 25. 11.
- * PEKING—XIAN, 10 dni, 15. 10., 3. 12.
- * VELIKI KITAJSKI ZID, 10 dni, letalo, 22. 10., 26. 11.
- * PEKING, 10 dni, letalo, 22. 10., 26. 11.
- * ZDA: New York—San Francisco—Los Angeles—Las Vegas—San Diego, 11 dni, 27. 10., 24. 11.
- * ZDA: Havaji, 14 dni, 20. 10., 17. 11.
- * VIKEND V NEW YORKU, 5 dni, 20. 10., 10. 11., 24. 11.
- * JORDANIJA—JERUZALEM—RDEČE IN MRTVO MORJE, 9 dni, 6. 10., 24. 11.
- * TUNIZIJA in OAZE, 8 dni, 30. 9., 14. 10.
- * BALI — RAJSKI OTOK, 12 dni, 25. 12.

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice: Škofja Loka Nama — tel.: 621-957, Kranj — tel.: 28-473, Jesenice — tel.: 81-768, Bled — tel.: 77-245, Kranjska gora — tel.: 88-162

Kompasova poslovalnica v Kranju posluje v drugem nadstropju GLOBUSA. Tel.: 28-472, 28-473

PLANIKA

Industrijski kombinat Planika Kranj

Komisija za delovna razmerja DSSS objavlja prosta dela in naloge:

1. ORGANIZIRANJE APLIKACIJ — ZAHTEVNO
2. SISTEMSKO PROGRAMIRANJE

Pogoji:

- Pod 1. — visoka strokovna izobrazba organizacijske, ekonomske ali računalniške smeri,
- 4 leta delovnih izkušenj,
 - znanje angleščine,
 - znanje programskega jezika PL/1,
 - dodatno izobraževanje na področju računalništva,
 - sposobnost komuniciranja
 - poskusno delo traja 3 mesece.
- Pod 2. — visoka strokovna izobrazba matematične ali elektro smeri,
- 4 leta delovnih izkušenj,
 - znanje angleščine,
 - poznavanje IBM — produktov: VTAM, CICS, ASSEMBLER
 - poskusno delo traja 3 mesece.

Pisne ponudbe sprejema kadrovske oddelke Industrijskega kombinata Planika Kranj, Savska Loka 21 v 8 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po poteku roka za vložitev prijav.

MERCATOR — KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE n. sol. o., KRANJ, JLA 2

Na podlagi sklepa Delavskega sveta Mercator — KŽK Gorenjske, TOZD Mlekarna Kranj in v skladu s 59. členom tč. 7. Statuta TOZD Mlekarna Kranj, se razpisuje

JAVNA DRAŽBA

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. TAM 125 KR 839-81, letnik 79	61.000.000 din
2. TAM 110 KR 717-81, letnik 78	31.000.000 din
3. Viličar — elektro 1 t, INDOS	20.000.000 din
4. Paletni viličar — ročni 3 kom	1.000.000 din
5. Elektro kladivo Iskra 1 kom	500.000 din
6. Klimat za jogurt 3 kom	12.000.000 din
7. TOMOS — motorna črpalka 2 kom	800.000 din
8. Dvigalo — verižno	1.000.000 din
9. Parni kotel DD 2,3 t pare, Đuro Đaković	100.000.000 din
10. Polnilni stroj za maslo Kustner	30.000.000 din
11. več elektromotorjev	kom 800.000 din

Javna dražba bo v četrtek, 12. do. 89, ob 13.00 uri na dvorišču TOZD Mlekarna Kranj, Smledniška c. 1.

Ogled osnovnih sredstev je možen eno uro pred pričetkom javne dražbe ter vsak delovnik od 8. do 13. ure na gornjem naslovu.

Javne dražbe se lahko udeležijo vse pravne in fizične osebe, ki pred pričetkom javne dražbe položijo varščino v višini 10 % izključne cene.

Kupec je dolžan plačati pristojni prometni davek. Kupec mora takoj po koncu javne dražbe položiti ceno, plačati prometni davek in prevzeti osnovno sredstvo. Kupec nima pravic iz jamstva za napake stvari.

ALPLES, industrija pohištva Železniki, Češnjica 54

razpisuje

po sklepu delavskega sveta prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODENJE SPLOŠNO KADROVSKEGA PODROČJA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba pravne ali organizacijske smeri
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- družbenopolitična aktivnost

Mandat za navedena dela in naloge traja 4 leta. Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po razpisu na naslov: ALPLES, industrija pohištva Železniki, kadrovska služba. Kandidati bodo o izbiri obvestili v 8 dneh po končanem razpisu.

alpska modna industrija Radovljica, Jalnova 2

ALMIRA alpska modna industrija Radovljica nudi zasebnikom možnost nakupa poslovnega prostora v Trgovskem centru v Kranjski gori za prodajo Almirinih proizvodov.

Interesente vabimo na predstavitev našega programa. Informacije po telefonu 74-475.

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V SR SLOVENIJI PODRUŽNICA 51500 KRANJ

Razpisna komisija Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, podružnica 51500 Kranj razpisuje vodilna dela in naloge:

VODENJE EKSPOZITURE TRŽIČ

Pogoji:

- VI. stopnja — ekonomska ali družboslovna
- 4 leta delovnih izkušenj
- aktivno znanje slovenskega jezika
- prenehanje pravnih posledic po 176. členu zakona o SDK

Mandat za opravljanje del in nalog traja 4 leta.

Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi, življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj sprejema razpisna komisija v SDK v SRS, podružnica 51500 Kranj, Trg revolucije 2, v zaprtih ovojnica z oznako »za razpisno komisijo« 8 dni po objavi razpisa.

Služba družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, podružnica 51500 Kranj, objavlja prosta dela in naloge

OPRAVLJANJE ZAHTEVNIH INFORMATIVNO ANALITIČNIH DEL NA RAVNI OBČINE

Pogoji:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri
- 4 leta delovnih izkušenj
- aktivno znanje slovenskega jezika
- poskusno delo 3 mesece

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas, do vrnitve delavke s porodniškega dopusta.

Kandidate vabimo, da pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naslovijo v 8 dneh po objavi na kadrovske službe SDK, podružnica 51500 Kranj, Trg revolucije 2.

Kandidate, ki se bodo prijavili na razpis oz. objavo, bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejetju sklepa.

IŠČEMO ZASEBNEGA AVTOPREVOZNIKA ZA RAZVOJ MLEČNIH IZDELKOV.

INFORMACIJE: KŽK
GORENJSKE
TOZD MLEKARNA
KRANJ
TEL: 33-502

kovinsko podjetje jesenice p. o.

DELAJSKI SVET DO KOVIN JESENICE

kovinsko podjetje p. o.

Ul. Heroja Verdika 22
64270 Jesenice

ponovno objavlja na podlagi 19., 20. in 21. člena Pravilnika o delovnih razmerjih ter 103. in 113. člena Statuta DO Kovin Jesenice za 4 letno mandatno obdobje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODJE RAČUNOVODSTVA

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o kadrovske politiki občine Jesenice morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri
- 3 do 4 leta delovnih izkušenj na urejanju dejavnosti računovodstva.

Kandidati naj svoje vloge za prijavo na razpis opremljene z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi razpisa na naslov: DO KOVIN, kovinsko podjetje Jesenice, H. Verdika 22, 64270 Jesenice. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izbiri.

Cvetličarna »Maja«

Planina, Kranj
Tel. 064/35 707

Cvetličarna Maja Planina — ob pokopališču

V mesecu oktobru smo vam pripravili bogato izbiro zemlje in sadik za ureditev grobov in vrtov.

Nudimo tudi diskontno prodajo vseh vrst rezanega cvetja in sveč.

Pričakujemo vas v Maji!

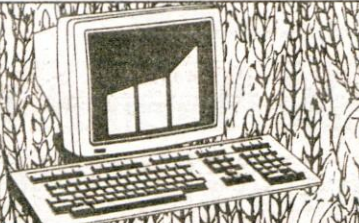

ureja CVETO ZAPLOTNIK

NOVO!

Dicuran forte

načrtovan uspeh

- Zatiira istočasno vse širokolistne semenske in travne plevela.
 - Čas za škropljenje lahko izbirate, od setve pa vse do razraščanja žita spomladi.
 - Ni omejitev glede temperature in razvoja žita.
- Dicuran forte... najbolj gospodarna rešitev proti plevelom v žitu. Zato v vaši zadrugi zahtevajte dicuran forte.

11065 3 sl YU (0889)

MALI OGLASI

27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj barvni TV grundig, ekran 66 cm, v okvari. ☎ 74-068 14582
510-litrsko zamrzovalno SKRINJO, rabljeno 3 mesece, prodaj 30 odstotkov ceneje od nove. ☎ 84-582, vsak dan po 16. uri 14601
Prodaj KOTEL za žganjekuho. Meglič, Leše 49, Tržič, ☎ 52-051 14604
Prodaj BRUSILNI STROJ merz. ☎ 77-679 14625

Prodaj tro brazdni PLUG slavnac, PRIPRAVNIK ali PREDSETVENIK širine 180, traktorsko SEJALNICO in leseni SORTIRNIK za krompir. Čirče 36, Kranj 14626
Prodaj RAČUNALNIK ZX spectrum. Žumer, Planina 17, Kranj 14644
Prodaj pomivalno KORITO z odcejalnikom. ☎ 45-638 14660

GRADBENI MATERIAL

Prodaj rabljeno strešno OPEKO folc. Prebačev 36, Kranj, ☎ 36-442 14573
Poceni prodaj aluminijaste in rostfrei ZLEBOVE. Informacije na ☎ 27-200 14575
Prodaj nova balkonska VRATA jelovica, dim. 100 x 220 cm, 40 odstotkov ceneje. ☎ 80-405 14586

Prodaj 25 vreč APNA in kletno OKNO glin, dim. 100 x 90 cm. ☎ 46-352 14595
Prodaj 3 kub. m. smrekovih PLOHOV. Naslov v oglašnem oddelku. 14615
Prodaj rabljeno strešno OPEKO Novi Bečej. ☎ 69-154, od 16. ure dalje 14637
Prodaj 2.000 kosov strešne OPEKE, novomeški, gladki, roza barve, po 1,5 mio din. ☎ 67-159 14639

KUPIM

Kupim delavnega VOLA, težkega od 550 do 700 kg. Alojzija Dolenc, Gorenja ravan 1, Poljane 14597
Kupim hruskovo in češnjevno HLODOVINO ter prodaj ČRPALKO grundfus in električni mešalni ventil. ☎ 42-494 14606

Kupim TELIČKO simentalco, staro do 3 tedne. ☎ 70-204 14658

LOKALI

LOKAL za trgovino, od 10 do 30 kvad. m., v Kranju, Tržiču, Jesenicah ali drugem večjem kraju na Gorenjskem, kupim ali vzajem v najem. ☎ 620-636 14570
V centru Kranja prodaj HIŠO, primerno za obrtne prostore ali lokalne. Informacije na ☎ 061/213-654 14605

OBVESTILA

ROLETE in ŽALUZIJE naročite na ☎ 75-610 13874
VODOVODNO INSTALACIJO NA HIŠI, tudi razna popravila, vam naredim - hitro in kvalitetno! ☎ 28-427 14462
SERVIS SIP trgovina Lojzeta Laha, Klanec 13, Komenda: prodajam silokombajne, nakladalne priklole, trosilce hlevskega gnoja, kosilnice, pajke, obračalnike in traktorje. Na zalogi imamo tudi stare silokombajne. Odprto je tudi ob nedeljah, od 8. do 12. ure! 14645

OSTALO

Prodaj SURF hy-fly 222, primeren za začetnike. ☎ 74-633, popoldne 14576

Prodaj silažno KORUZO. Trboje 75 14585

Prodaj tronamenski otroški VOZIČEK. ☎ 78-301, dopoldne 14592
Prodaj semenski KROMPIR igor. Poljšica 4, Podnart, ☎ 70-164 14612

Prodaj poročno OBLEKO. Kavčič, ☎ 66-406, zvečer 14619
Prodaj bukova DRVA v "klaftrah", skoraj suha. Jagodic, Ambrož pod Krvavcem 6, Cerklje 14622

Prodaj otroško POSTELJICO z jogijem in športni otroški VOZIČEK. Sajnič, Ravne 4, Tržič 14632

Prodaj drobni KROMPIR. Voglje 82, Šenčur 14634
Prodaj KROMPIR drobni. Voglje 82, Šenčur 14643

Ugodno prodaj otroško POSTELJICO z jogijem. Andrej Habjan, Zminc 78, Škofja Loka 14647

Iščemo osebo za pomoč pri VARSTVU dveh majhnih otrok na našem domu, v okolici Begunj. ☎ 73-264 14649

Ugodno prodaj dve otroški POSTELJI z jogiji in pisalno MIZO. ☎ 621-371 14654

Prodaj silažno KORUZO. Trboje 15, Kranj 14656

Prodaj krmilni KROMPIR. ☎ 44-647 14659

Prodaj drobni KROMPIR. Žeje 12, Duplje 14661

POSESTI

V Cerkljah ali bližnji okolici nujno vzajem v najem starejšo HIŠO ali STANOVANJE. Naslov v oglašnem oddelku. 14613

RAZNO PRODAJ

Prodaj prenosni ŠIVALNI stroj in RESTAVIRAM staro pohištvo. ☎ 64-310 14583

Prodaj TRACNO ŽAGO za razrez hlodovine in LADO karavan, letnik 1987. ☎ 58-094 14587

Prodaj Z 126 P, letnik 1983 in KIOSK. ☎ 22-306 14618

Prodaj rabljen barvni TV iskra montreal in rabljene male SALONITNE PLOŠČE. ☎ 28-066 14621

Oddam SOBO dvema študentkama in prodaj vrtni KLOPCI. Gregoričeva 3, Kranj - Čirče 14636

Prodaj VIDEOPLAYER in novo gorsko KOLO, katerega tudi zamenjam za barvni TV ali videorekorder. Zolič, Pristavška 1, Tržič 14646

Ugodno prodaj črno-bel TV in JOGI. ☎ 26-723 14648

Ugodno prodaj električni SUŠILEC za perilo, električni KAMIN 1-3 kW, starejši STEDILNIK (2 + 2), otroško POSTELJICO z jogijem ter Z 750 za dele. Franc Lokar, Mošnje 51, Radovljica 14655

Barvno okno v svet

barvni TV sprejemniki

DCS-1634 VR

NA DALJINSKO UPRAVLJANJE

EKRAN 42 cm

IZ UVOZA

po zelo ugodni ceni

18.900.000.-

MOŽNOST PROGRAMIRANJA 30 PROGRAMOV
NA VSEH FREKVENCAH V SPOMIN

REZERVNI DELI IN SERVIS ZAGOTOVLJENI

PRODAJNA MESTA **Elgo** LESCE tel. 74-067

SU Union JESENICE tel. 81-895

murka

TISKARNA Učne delavnice, 61109 Ljubljana, Bežigrad 8, p. p. 23. telefon 311-177

NESKONČNI OBRAZCI

Imate težave pri nakupu neskončnih obrazcev. Niste zadovoljni s kakovostjo neskončnih obrazcev na tržišču. Želite naročiti neskončne obrazce 1 x na leto. Mi vam vse to omogočimo po dogovoru vsak teden, mesec... dostavimo željeno količino. Količina? Ni pomembna! Smo pa »specializirani« predvsem za tiskanje manjših naklad

Imate na zalogi nepotiskane neskončne obrazce, pa želite potiskane? Tudi to vam naredimo. KAJ NUDIMO? Vse oblike obrazcev od min. formata: 50 mm do max 500 mm (širina) s perforacijo po višini. (Stopnje velikosti obrazcev v inčih, kar lahko perforiramo pri nas od 4" — 14") — tiskane v eni ali več barvah — netiskane (bianco) — brez ali s kopijo (1+0, 1+1, 1+5) -numeracija

STE POZABILI NAROČITI OBRAZCE? NIČ HUDEGA! MI VAM JIH NAREDIMO »PREKO NOČI«.
KONKURENČNE CENE.

Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita za vas — Elita

od 2. do 7. 10. 1989

BAZAR 20 % popusta nad skupno vrednostjo 1.500.000 din

PEPELKA 20 % popusta nad skupno vrednostjo 2.500.000 din

NA KLANCU 20 % popusta nad skupno vrednostjo 3.500.000 din

Vse prodajalne so na Vodopivčevi ulici (Mohorjev klanec)

teden nakupa v Eliti — teden nakupa v Eliti — teden nakupa v Eliti — teden nakupa v Eliti — teden nakupa v Eliti — teden

Elita

Elita

STAN.OPREMA

Prodaj raztegljiv TROSED in dva FOTELJA. Kuhar, ☎ 25-128 14579
Oddam nekaj starega POHIŠTVA. Vodnik, Prebačovo 28, Kranj 14633

STANOVANJA

V Radovljici oziroma v Lescah najamem GARSONJERO ali 1-sobno STANOVANJE, za dobo enega leta ali dveh let. Takoj! ☎ 81-941, int. 17, od 6. do 14. ure 14607

V okolici Radovljice, Bleda ali Jesenic, najamem manjše STANOVANJE ali HIŠO. Dobro plačam! Šifra: DOBRO PLAČAM 14610

2-sobno lastniško STANOVANJE, 52 kvad. m., zamenjam oziroma prodam za večje. ☎ 25-524 14641

VOZILA

Prodaj GOLF, letnik 1977, dodatno opremljen. Ogled popoldne. Haklin, Golnik 144 14571

GOLF JGL bencinar, letnik 1982, prodam. ☎ 26-155 14572

Prodaj motor APN 6. ☎ 50-737 14574

Prodaj vse rezervne DELE za Kadett B, 50 odstotkov ceneje. Martin Sodja, Prečna 3, Boh. Bistrica 14577

BT 50, star leto in pol, prevoženih 5.000 km, ugodno naprodaj. Štefan Kunštek, Hafnerjevo nas. 188, Škofja Loka 14578

Z 101, letnik 1978, neregistrirana, vozna, prodam. ☎ 24-288 14581

Prodaj Z 101, letnik 1974, v voznom stanju. Ogled popoldan. ☎ 36-075 14584

Prodaj ŠKODO 110 L, letnik 1976, registrirana do maja 1990, prevoženih 103.000 km. Cena 1.100 DEM. Vakaričič, Kidričeva 43, Kranj 14591

Ugodno prodam nov tomos AVTOMATIK po stari ceni. ☎ 632-785 14593

OPEL KADETT 1.6 D, konsignacijski, letnik april 1987, 5 prestav, troje vrat, prodam. ☎ 061/51-668 14594

GOLF JGL, letnik 1982, prodam. Pavlič, Ješetova 31, Kranj - Strazišče 14596

Prodaj Z 101, letnik 1979 in barvni TV, star 8 let. ☎ 26-649 14598

Prodaj Z 750, letnik 1981, na novo registrirana. Vopovlje 24, Cerklje, ☎ 42-954 14600

Prodaj dobro ohranjeno Z 750, letnik 1980, rjave in rdeče barve, registrirana do 29. 2. 1990. Cena 1.800 DEM. Branka Podbevšek, Grajska ul. 7, Boh. Bistrica 14609

Prodaj star ZAPRAVLJIVČEK, potreben obnove in Z 750, letnik 1974. ☎ 80-565 14611

Prodaj WARTBURG limuzino, letnik 1987. ☎ 66-669 14614

R 4, letnik 1978, 1. registracija marca 1979, prodam. ☎ 633-620 14620

Prodaj FORD ESCORT, letnik 1972, zlato rjav, lepo ohranjen, 1. lastnik, prevoženih 85.000 km. Cena 2.500 DEM. Alpska 3, stan. 31, Bled 14630

Prodaj Z 750 LC, letnik 1979. ☎ 622-653 14635

Prodaj JUGO skala 55, nov, neregistriran. ☎ 81-441, int. 20-63 (Drago) 14638

Prodaj Z 126 P. ☎ 80-351 14650

Prodaj Z 750 za rezervne dele, letnik 1974. ☎ 49-221 14651

Prodaj VOLVO z dodatno opremo, 1. registracija 1976, dobro ohranjen. Červinski, St. Rozmana 11, Kranj 14652

ZAPOSLOTITVE

Iščem DELO - sestavljanje, pakiranje ali podobno. Imam prevoz. ☎ 37-279 14569

Honorarno delo nudim ročnim ali strojnim PLETILJAM. Kovač, ☎ 21-386 14616

Takoj zaposlim stavbnega KLEPARJA za določen čas. ☎ 75-814, Bohinc, Radovljica 14627

Resen odnos do dela in komunikativnost vam lahko omogočita dober zaslužek. ☎ 632-354 14640

Nudimo vam zanimivo terensko DELO pri prodaji pomembnega izdelka (po kmetijah). ☎ 064/46-205, popoldne 14653

Obtrnik išče skupine in posameznike za PRODAJO. ☎ 52-133, po 20. uri 14657

ŽIVALI

Prodaj 20 do 120 kg težke PRAŠICE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 14442

Teden dni starega TELIČKA simentalca prodam. Ivan Bremsak, Podreča 4, Mavčiče 14588

Prodaj KRAVO. Zalokar, Podhom 42, Zg. Gorje, ☎ 78-366 14589

Prodaj 1 leto stare KOKOŠI nesnice. Soklič, Selo 22, Bled 14590

TELICO simentalco, A kontrola, 1 mesec pred telitvijo, prodam. Jernej Jeglič, Podbrezje 192, Duplje 14600

Prodaj TELETA, težkega 150 kg. Stiška vas 12, Cerklje 14624

Prodaj dve KRAVI frizirki po telefonu. Marija Černe, Zasip - Stagne 20, Bled 14631

OBČINA KRANJ
SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ
Trg revolucije 1, 64000 Kranj

objavlja

RAZPIS

za oddajo nezazidanega stavbnega zemljišča parc. št. 300, k.o. Primskovo

Na osnovi sklepa 14. seje z dne 25. 9. 1989, komisije za oddajo stavbnega zemljišča, objavlja Sklad stavbnih zemljišč občine Kranj javni razpis za oddajo nezazidanega stavbnega zemljišča parc. št. 300, k. o. Primskovo.

Predmet in pogoji razpisa so naslednji:

- Zemljišče parc. št. 300, k. o. Primskovo, je družbena lastnina - imetnica pravice uporabe je občina Kranj;
- zemljišče po podatkih Geodetske uprave občine Kranj in občine Trzič meri 2.641 m²
- cena za m² zemljišča znaša 177.230 din;
- povečana vrednost zemljišča, kot posledica posrednih in neposrednih vlaganj družbenih sredstev, znaša 501.020 din/m²;
- kupnino v višini 1.791.258.250 din mora kupec plačati v roku 8 dni od podpisa kupne pogodbe. Kupnina je določena na dan 31. 8. 1989 in se revalorizira do dne podpisa pogodbe, v skladu z Odlokom o oblikovanju cen stavbnih zemljišč (Uradni vestnik Gorenjske, št. 8/87);
- varščina znaša 900.000.000 din in se revalorizira od dneva nakazila na žiro račun Sklada stavbnih zemljišč, št. 51500-654-45062, do izbora najboljšega ponudnika, z revalorizacijsko stopnjo na podlagi rasti drobno prodajnih cen;
- stroške sklenitve pogodbe nosi kupec;
- zemljišče leži v območju zazidalnega načrta komunalna cona (Uradni vestnik Gorenjske, št. 10/72), ki je usklajen z družbenim planom občine Kranj za obdobje 1986-1990 in je namenjeno za komunalne dejavnosti;
- zemljišče je komunalno urejeno oziroma obstaja možnost neposredne priključitve na naslednje komunalne objekte in naprave:
 - kanalizacijo
 - elektriko NP, VP
 - cesto s pločniki
 - vodovod s hidrantno mrežo
 - telefon
 - javno razsvetljavo.

Pri izboru ponudnika imajo prednost tisti, ki opravljajo dejavnost s področja ekologije ter so se pri izvajanju svoje dejavnosti pripravili poslovno-tehnično povezati z delovno organizacijo Astra Engineering Kranj.

Rok za predložitev pisnih ponudb je 15 dni.

Ponudbe je potrebno predložiti v zaprti kuverti na naslov: SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ OBČINE KRANJ, Trg revolucije 1.

Komisija bo o izboru obvestila vse udeležence razpisa v 15 dneh po zaključku razpisnega roka.

Datum: 27. 9. 1989

Predsednik UO:
Ivo Miklavčič, l. r.

nama

NA ODDELKU POSEBNIH
PRODAJ VAM TA TEDEN
PRIPOROČAMO NAKUP:

— čokolade, piškotov, riža (1/2 kg) in NEKATERE VRSTE PIJAČ PO UGODNIH CENAH

— na tem oddelku lahko kupite tudi zavitke ozimnice ETA (vloženo sadje in zelenjava)

— v naši samopostrežni trgovini Vam priporočamo nakup čebule in jabolk za ozimnico

VELEBLAGOVNICA NAMA ŠKOFJA
LOKA

VELEBLAGOVNICA
nama
ŠKOFJA LOKA

GORENJSKI GLAS

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

IVANA VERČIČA

se zahvaljujem dr. Veselu in osebju bolnišnice Golnik za lajšanje bolečin, sostanovalcem, pevcem bratom Zupan za zapete žalostinke, g. župniku za pogrebni obred, sodelavcem Iskre — TOZD Orodjarna, Merkurja — Prodaja na debelo Naklo, KŽK — TOZD Mesoizdelki — uprava Kranj in Škofja Loka, BK Čirče ter vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjeno cvetje in izrečena sožalja. Vsem, ki ste ga spremili na zadnjo pot, iskrena hvala.

ŽALUJOČI: žena Nada, sin Milan z družino, hčerki Marija in Darja z družinama, brat in sestrji z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta

JAKOBA ZALOKARJA
iz Podhoma

se zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem. Hvala dr. Jensterlu, dr. Rusu za zdravljenje, g. župniku, gasilskemu društvu Podhom, Gorjanski godbi, ZB Podhom-Zasip in pevcem. Iskrena zahvala DO Špecerija Bled, VVO Radovljica ter Andreju in Rajku ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

YSI NJEGOVI

ZAHVALA

Nenadoma nas je v 73. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče

PETER KNE

Iskreno se zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vso pomoč, cvetje, tolažbo v teh težkih trenutkih in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujem se tudi govornikom, pevcem in godbi. Hvala tudi dr. Bavdku, zdravnikom in sestram na Internem oddelku bolnišnice Golnik.

YSI NJEGOVI

Struževo, Kranj, 25. septembra 1989

Smo družbeno podjetje s 300 zaposlenimi in perspektivnim razvojnim programom, z novo, moderno organizacijo dela in poslovanja. Trudimo se, da bi bili z visoko kakovostjo svojih izdelkov konkurenčni na trgu.

KLADIVAR

40 LET

Podjetje s svojim osnovnim proizvodnim programom, ki zajema:

- elektromagnete
- hidravlične elemente in komponente
- hidravlične sisteme
- pnevm. komponente in sisteme
- mazalnike,

je odprto za vključevanje novih, kreativnih strokovnjakov.

Naše zahteve glede novih sodelavcev niso skromne, kajti pričakujemo:

- ustvarjalnost
 - samoiniciativnost
 - strokovno in tržno prodornost
 - željo po stalnem strokovnem izpopolnjevanju.
- Prepričani smo, da vas bo zanimalo delo v podjetju, ki lahko zagotavlja:
- prijetno delovno okolje
 - delo s pomočjo računalnika
 - dostop do potrebne domače in tuje strokovne literature
 - široke možnosti strokovnega izpopolnjevanja doma in v tujini.
- Razpisujemo dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. VODJE SPLOŠNEGA SEKTORJA
2. VODJE FINANČNO-KNJIGOVODSKEGA SEKTORJA

Pogoji:

pod 1.: - visoka izobrazba pravne, organizacijske ali ekonomske smeri oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti

- 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornejših ali vodilnih del v gospodarstvu
- sposobnost za vodenje, organiziranje in teamsko delo
- izpolnjevanje pogojev iz Družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka

pod 2.: - visoka izobrazba ekonomske smeri oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti

- 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornejših ali vodilnih del v gospodarstvu
- sposobnost za vodenje, organiziranje in teamsko delo
- izpolnjevanje pogojev iz Družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka.

Kandidata za opravljanje del pod 1. in 2. bosta izbrana za štiriletni mandat.

HKRATI OBJAVLJAMO prosta dela in naloge

1. SAMOSTOJNEGA RAZISKOVALCA za raziskovalne naloge na področju hidravlike. Delo je v raziskovalni enoti v Škofji Loki.

2. SAMOSTOJNEGA PROJEKTANTA za projektiranje zahtevnih projektov hidravličnih sistemov. Delavcu nudimo novo dvosobno družinsko stanovanje (54 m²) v Žireh.

Pogoji:

- pod 1.: - doktor ali magister tehničnih znanosti
- 5 let delovnih izkušenj
- pod 2.: - diplomirani inženir strojništva
- 5 let delovnih izkušenj.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema splošni sektor 8 dni po objavi.

Kandidata bomo izbrali v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 15 dneh po sprejetem sklepu o izbi.

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Dodatne informacije lahko kandidati dobijo v splošnem sektorju podjetja ali po telefonu (064) 69-300.

"KLADIVAR", 64226 ŽIRI, Industrijska c. 2

Telefon: (064) 69 300
Telex 34 505 YU KLADI
Telefax (064) 69 664 KLADIVAR ŽIRI YU

Škofjeloške ceste v republiških planih

Cesta na Selško čez dve leti

Škofja Loka, 2. oktobra - Kot je dejal inženir Prah iz republiške skupnosti za ceste na razširjenem sestanku škofjeloškega predsedstva skupščine in izvršnega sveta, reorganizacija cestnega gospodarstva (z novim letom po ustavnem zakonu sisov ne bo več, strokovna služba cestne skupnosti bočasno, dokler ne bo sprejet novi zakon o državni upravi, prešla v sklop republiškega komiteja za promet in zveze) ne bo vplivala na uresničitev sprejetih planov gradnje in obnove cest.

Bolj pomembno pri uresnitvi planov je, ali se bo prispevek za ceste od cene litra bencina realno povečeval tako, kot je načrtovano ali ne. V letu dni naj bi se namreč delež podvojil ter julija 1990 dosegel 31,6 odstotka cene litra super bencina. Oktobra bodo v cestni skupnosti končali analizo razvojnih možnosti, ki bo podlaga za nov srednjeročni plan gradnje in obnove cest v Sloveniji, sloneč na predvidenem realnem povečevanju "bencinskega dinarja". Potemtakem bi v Sloveniji lahko na leto zgradili in obnovili prek 400 kilometrov magistralnih in regionalnih cest.

In kje so v republiških planih škofjeloške ceste? Do izteka te petletke bodo v loški občini s pomočjo republiškega

denarja končane še tri cestne povezave. Gre za sklop Kidričeve in Ljubljanske ceste s križiščem Stari dvor, druga je cesta od Sovodnja do občinske meje in tretja cesta Gorenja vas-Dobrava, ki sodi v paket uranske ceste in je zato izključno domena republiške blagajne.

Tudi za naslednjo petletko imajo v Škofji Loki velike cestne načrte, ki pa jih morajo najprej sprejeti na papirju. Priprava dokumentacije je namreč v škofjeloški občini velika rana. Medtem ko se ljudje kregajo tako rekoč za vsako hrusko, voda (denar) teče mimo.

Če izvajamo zaplete okrog priprave dokumentacije, ki jo bodo morali nekako pospešiti, nameravajo Ločani v nasled-

njem srednjeročnem obdobju s pomočjo republiškega denarja razvozlati vsaj tri zahtevne prometne voze. Najprej (1991. leta) bo na vrsti selška cesta, in sicer od Stare Loke do Klančarja ter križišče na Čenjci, potem pa tudi cesta skozi Škofjo Loko v Poljansko dolino (če bodo uspeli usaglasiti traso).

V republiški recenziji so tudi idejni projekti za cesto od Gorenje vasi do Trebiže, medtem ko je potez skozi Gorenjo vas obdelan v okviru zazidalnega načrta gradnje novega centra Gorenje vasi. Po tem načrtu so predvidene tudi nekatere rušitve. Prizadeži stanovanjci se že več let zamašajo sprašujejo, kdaj se bodo morali izseliti in kam. Opozarjajo na pravočasne priprave.

H. Jelovčan

Kranj, 30. septembra - V soboto so se po štirih letih na 3. zboru skupnosti borcev spet srečali borci Prešernove brigade. Ob pregledu dela skupnosti v teh letih so ugotovili, da je za njimi plodno obdobje, saj so svojim padlim sotovarišem in v spomin na najtežje dni odkrili nekaj pomnikov, udeležili so se številnih partizanskih srečanj, dobro pa delujejo tudi pohodne enote, ki nosijo ime njihove udarne brigade. Seveda so spregovorili tudi o sedanjem trenutku, ko Jugoslavijo pretresajo dogodki, kakršnih nikoli ne bi pričakovali. Odločno so podprli slovensko politično vodstvo. Izvolili so nov 13-članski odbor skupnosti in se dogovorili o svojem prihodnjem delu. Žal se tudi vrste Prešernovcev redijo: samo v zadnjih štirih letih jih je umrlo 158, tako danes 7. SNOUB France Prešeren šteje le še 756 borcev. D. D. - Foto: F. Perdan

Koče zapirajo vrata

Kranj, 29. septembra - Poletna planinska sezona je že zaključena, zato tudi iz gorenjskih planinskih društev prihajajo obvestila o zapiranju visokogorskih postojank in drugih koč. Planinsko društvo Bohinjske Srednje vas bo zaprlo Dom jeseniško-bohinjskega odreda na Uskovnici 9. oktobra, Kočo pod Bogatinom na planini Na kraju in Vodnikov dom na Velem polju pa 16. oktobra. Planinsko društvo Gorje bo prenehalo oskrbovati Tržaško kočjo na Doliču 7. oktobra. Planinsko društvo Jesenice najprej zapira Kočo pri izviru Soče, in sicer 2. oktobra. Od 3. oktobra bo zaprta Koča na Golici, od 8. oktobra pa še zavetišče pod Špičko. V teh postojankah bodo uvedli dežurstvo ob sobotah in nedeljah, če bo vreme lepo. Tičarjev dom na Vršču pa bodo oskrbovali vse do konca oktobra. Planinsko društvo Jezersko bo oskrbovalo Češko kočjo do 15. oktobra vse dni, zatem pa še oba preostala oktobrska vikenda.

S. S.

V Celovcu bo sejem Internautica '89

V dneh od 11. do 15. oktobra bo v Celovcu 2. mednarodni sejem Internautica, ki bo prikazal izdelke in dejavnosti, povezane s čolni in ladjami, športom in rekreacijo ter vodo. Po vsebini bo prireditelj zanimiva tudi za nas, saj je zlasti dopustniški čas naših ljudi čisto povezan prav s temi dejavnostmi.

Predstavniki Celovškega sejma, ki so Internautico '89 predstavili na novinarski konferenci na Gorenjskem sejmu, so povedali, da so se za to prireditev odločili zato, ker je na Koroškem zaradi številnih jezer zelo razvito jadranje, čolnarjenje in drugo, zaradi bližine Jadrana,

kamor hodi dopustovat veliko Avstrijcev, in ker ugotavljajo, da ljudje vse več denarja nameenjajo za nakup plovil in opreme za dejavnosti, povezane z vodo. Razmišljajo le o tem, da bi jo v prihodnje pripravili spomlad in nemara združili s sejmom, ki je namenjen prostemu času.

Na letošnjem sejmu bo velika izbira plovil od velikih jadrnic in motornih čolnov do kajakov in jadrlnih desk. Široka bo tudi ponudba opreme vse od preprostih sider do zapletenih elektronskih naprav. Tudi specialnih oblačil in obutve ne bo manjkalo. Na svoj račun bodo prišli ribiči in ljubitelji športa na hitro tekočih vodah.

Sejem bodo spremljala zanimiva predavanja in simpoziji. Na simpoziju o Sredozemlju bodo obravnavali izizvalno vprašanje "jadranje, vodni šport in športno potapljanje - kako dolgo še?" V razpravi o koroških jezerih pa bodo obravnavali vprašanje o harmoničnem ravnotežju med zaščito okolja, turizmom in športom.

Na sejmu bo na 4.000 kvadratnih metrih prostora sodelovalo 177 podjetij, med njimi štiri iz Jugoslavije. Elan bo prikazal svoje čolne in jadrnice ter modo za prosti čas.

L. S.

Lepši dom

Kranj - Dom društva upokojencev v Kranju bo ta mesec lepši in še prijaznejši. Vse dvorane in opremo so namreč prepletkali in prebarvali. Jože Dvoršak se je pripravil tudi na vinsko trgatve po starih slovenskih običajih: grozdje Pod trto se je namreč že kar lepo obarvalo. Natakariji pa pravijo, da pi-jaje v domu ne točijo "na kredo oziroma na puf"; razen obiskovalcem, ki so starejši kot sto let in če pridejo v spremstvu staršev. (ip)

GLASOVA ANKETA

Organizacija v razsulu

Pretekli petek so se v Radovljici sešli na že desetem srečanju ustvarjalci foto in filmskih skupin Gorenjske, ki sicer delujejo znotraj gorenjskih občin v posameznih sekcijah in klubih.

Šivčeva hiša, ki tudi sicer ne pozna simevanja, je zopet oživila. Tokrat v svoji notranjosti ponuja obiskovalcem fotografije, ki so bile uvrščene na letošnje sicer tradicionalno srečanje gorenjskih foto in filmskih skupin.

Organizatorja srečanja ZKO Gorenjske in ZKO Radovljica sta udeležencem ob družabnem srečanju pripravila tudi poseben razgovor po katerem smo peterico poslali za kratek komentar.

Boris Vodopivec: "Na srečanju sem prvič in moram reči, da sem rahlo razočaran, kajti pričakoval sem več. Nobene prave energije ni čutili, škoda. Samo srečanje bi moral organizator tudi medijsko bolj prezentirati, kajti tako bi zanj zvedel širši krog ljudi, ki bi jih fotografija in film zanimala."

Mojca Osojnik: "Foto razstava mi je všeč, predvsem v tehničnem pogledu, saj prinaša resnično kvaliteto, kar pa ne bi mogla reči za prikazane filme, ki so daleč od sodobnosti. Pri pravkar končanem pogovoru sem pogrešala glas mladih. Nasploh pa menim, da je srečanje pametna stvar, samo v večji meri bi moralo priti do izmenjave izkušenj."

Tina Juroš: "Tudi sama sem na takšni obliki srečanja prvič. Moje mnenje je, da so razstavljene fotografije na ustreznih ravni in da je marsikateri med njimi res izredna. Filmi so bili zanič, videa pa tako ali tako menda ni nič prišlo, kar je

Franc Černe: "Sam sicer nisem najbolj kompetenten, da takole javno govorim, vendar, če poskušam izdvojiti ost večernega pogovora, potem bi rekel, da gre za že znan problem o popolni neorganiziranosti slovenske foto zveze. Osnovni organizacijski problemi so tako rekoč dnevno na tapeti, pa se ne uspejo zadovoljivo razrešiti. Potem šele pride vse ostalo."

Vlastja Simončič: "Osnovne foto sredine so resnično prepuščene same sebi. Na Gorenjskem je mogoče vsaj ta prednost, da imamo izredno veliko število aktivnih klubov, ki napolnjujejo prazen organizacijski prostor. Tako moram takšna srečanja kot je današnje nujno videti v pozitivnem smislu, saj so marsikateremu foto ali filmskemu amaterju vsaj delna opora."

V. B.

Foto: Gorazd Šinik

Dež, haloški križ

Drugačna je ljubezen Haložanov do rodne grude. Prežeta je z znojem, odrekanjem skromnega življenja in spomini na pozebe, neurja in toče, ki so v zadnjih letih klestile njihove vinograde. Tako čutijo tudi Rodoškovi iz Podlehnik, ki jim nalivi v začetku avgusta prav tako niso prizanesli. Člani sindikata Merkurja smo jih obiskali konec septembra, da bi jim izročili denar, ko so ga zbrali naši delavci. Njihova izrecna želja je bila, da ga sami damo v roke eni izmed družin, ki jih je naravna ujma prizadela. Na Strajno 7 nas je z Lado Nivo pripeljal predstavnik Občine Ptuj.

Rodoškove smo dobili, le kje drugje, pri delu. Na dvorišču so pričeli postavljati skromno hišo. Pravijo, da gradijo toliko, kot zmorejo. Vsi prostori so v pritličju, stropi so nizki, tako da se vanje skoraj zadevamo z glavo, kleti ne bo, samo še na podstrešju nameravajo urediti spalnice za otroke. In teh imata Ana in Konrad kar nekaj. Najstarejši Zlatko je že končal osnovno šolo in premišluje, kje poiskati svojo prihodnost. Ali še naprej v šolo ali ostati doma, 13-letni Franci vsako jutro pol ure pešči do avtobusa, ki ga odpelje v šolo. Spremljata ga bratec in sestra, dvojčka Poldi in Anica, ki sta to jesen prvič prestopila šolski prag. Rodoškova nista nikjer zaposlena, družino preživljata s kmetijo. Pri gradnji jima finančno pomagajo sorodniki, ptuj-ska občina in nekatere delovne organizacije z enkratnimi prispevki. Gospodinja Ana nam

je pokazala staro hišo, v kateri imajo zasilno bivališče. Zadnja stran je raztrgana in zaprta s polivinilom, pod njo pa strmina, po kateri so tiste usodne noči v globačo zdrseli večdesetletni kostanji in za njimi še Rodoškova črna kuhinja. Pogled je bil grozljiv in nas je prepričal, da je prišel denar v prave roke. Janko Boštvec s ptujske občine nam je povedal, da je takih domačij v Haložah precej. Niso redke tiste, do katerih še ni prišla električna napeljava. Do tega območja je imela naša družba mačehovski od-

nos. Z njega je samo črpala delovno silo, nič pa ni vanj vlagala. Zdaj nam je to narava dvakrat vrnila. Za odpravo škode bo samo v ptujski občini potrebno dati 500 milijard dinarjev, vseh prizadetih občin pa je dvajset.

Proslavljanje jamarskega praznika

Ljubljana, 30. septembra - Kot smo že poročali sredi septembra, praznuje letos Jamarska zveza Slovenije stoletnico organiziranega jamarstva. Slovenski ljubitelji podzemnega sveta so namreč leta 1889 ustanovili društvo Anthron v Postojni, ki je bilo tretje tovrstno društvo na svetu.

Začetek proslavljanja jamarskega jubileja na Slovenskem sta pomenila večera jamarskih filmov 28. in 29. septembra 1989 v ljubljanskem Cankarjevem domu. Druga slovesnost v Ljubljani bo v petek, 6. oktobra, ko bodo v kulturno-informacijskem centru Križanke odprli razstavo "Sto let slovenske jamarske organizacije". Med njo bo imel slavnostni govor predsednik SAZU prof. dr. Janez Milčinski.

Proslavljanje se bo nadaljevalo v Postojni, kjer bo v soboto, 7. oktobra, slavnostna seja upravnega odbora Jamarske zveze Slovenije. Na njej bo slavnostni govornik pisatelj Vladimir Kavčič, predsednik republiškega komiteja za kulturo. Po svečani seji, med katero bodo ob kulturnem sporedu podelili tudi državna odlikovanja zaslužnim jamoslovcem, bodo v Modrijanovem mlinu odprli razstavo "170 let Postojnske jame". Popoldan si bodo lahko obiskovalci ogledali Otoško jamo, ki je sicer za javnost zaprta. V nedeljo, 8. oktobra, se bodo jamarji iz več slovenskih društev s čolni udeležili 14. Modrijanovega pohoda po podzemski Pivki.

S. Saje